

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ Հասցե՝ 0002, Երևան, Արամի 82-84
Հեռախոս՝ (374-10) 31-88-88 Էլ-փոստ՝ acba@acba.am

eFO 72-00-362#6

Խմբագրություն
1

Ուժի մեջ է
25/07/2024 թ.-ից

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

ԵՐԵՎԱՆ - 2024

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Բաժին 1 Վարկային պրոդուկտներ.....	1
Գլուխ 1 Հասկացություններ.....	1
Գլուխ 2 Ընդհանուր դրույթներ.....	2
Գլուխ 3 Վարկի վերադարձման, տոկոսների հաշվարկման ու վճարման կարգը.....	3
Գլուխ 4 Վարկատուի և Վարկառուի իրավունքներն ու պարտականությունները.....	4
Գլուխ 5 Վարկատուի և Վարկառուի պատասխանատվությունը.....	8
Գլուխ 6 Գյուղատնտեսական վարկ.....	9
Գլուխ 7 Հիփոթեքային վարկ.....	9
Գլուխ 8 Սպառողական/ուսման վարկ.....	12
Գլուխ 9 Քարտային վարկային գիծ.....	13
Գլուխ 10 Արագ օվերդրաֆտ.....	15
Գլուխ 11 American express վարկային քարտերով տրամադրվող վարկային գիծ.....	15
Գլուխ 12 Բիզնես վարկ.....	17
Գլուխ 13 Բիզնես վարկային գիծ/արտահանման և ներմուծման վարկային գիծ.....	17
Գլուխ 14 Օվերդրաֆտ.....	18
Գլուխ 15 «Ապառիկ տեղում» վարկ.....	19
Գլուխ 16 Սպառողական կրեդիտների նկատմամբ կիրառելի հատուկ պայմաններ.....	20
Գլուխ 17 Ֆոնդերի շրջանակներում տրամադրվող վարկերի հատուկ պայմաններ.....	20
Գլուխ 18 Աջակցության ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող վարկեր.....	36
Գլուխ 19 Այլ պայմաններ.....	41
Հավելված 1 «Ի՞նչ անել, եթե բողոք ունեք» ձևաթուղթ.....	43
Հավելված 2 «Արբիտրաժային համաձայնություն».....	44

ԲԱԺԻՆ 1
ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՊՐՈԴՈՒԿՏՆԵՐ

ԳԼՈՒԽ 1
ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Գլխավոր վարկային պայմանագիր - վարկավորման պայմաններ սահմանող պայմանագիր, որի շրջանակներում կարող են տրամադրվել մեկ կամ ավելի Վարկեր

Լրացուցիչ պայմանագիր - յուրաքանչյուր Վարկի մասնավոր պայմանները սահմանող պայմանագիր

Պայմանագիր - Բանկային ծառայությունների ընդհանուր պայմանները, Գլխավոր վարկային պայմանագիրը և Լրացուցիչ պայմանագիրը միասին, իսկ Գլխավոր վարկային պայմանագրի բացակայության դեպքում՝ Բանկային ծառայությունների ընդհանուր պայմանները և յուրաքանչյուր Վարկի պայմանագիրը միասին

Վարկ - մեկ կամ մի քանի վարկ, այդ թվում՝ «Ապառիկ տեղում» վարկ, վարկային գիծ, օվերդրաֆտ, երաշխիք, ֆակտորինգ, ակրեդիտիվ

Սպառողական կրեդիտ - Ֆիզիկական անձանց մինչև 15 մլն ՀՀ դրամ (ներառյալ) տրամադրվող սպառողական/ուսման վարկ, քարտային վարկային գիծ, արագ օվերդրաֆտ, ֆիզիկական անձանց, ԱԶ-երին և գերփոքր իրավաբանական անձանց մինչև 5 մլն ՀՀ դրամ (ներառյալ) կամ համարժեք արտարժույթով տրամադրվող գյուղատնտեսական վարկ, ինչպես նաև գերփոքր ԱԶ-երին և գերփոքր իրավաբանական անձանց մինչև 5 մլն ՀՀ դրամ (ներառյալ) կամ համարժեք արտարժույթով տրամադրվող ցանկացած Վարկ

Բնակարանային հիփոթեքային կրեդիտ - «Բնակարանային հիպոտեկային կրեդիտավորման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված հիփոթեքային վարկ

Սակագներ - «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի Գլխավոր գործադիր տնօրենի կողմից 22.04.2013 թ.-ին հաստատված և «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի ինտերնետային կայքում՝ www.acba.am հրապարակված TC 01-03#6 Վարկային գործառնությունների սակագնի գործող խմբագրություն

Կողմեր - Վարկատու և Վարկառու

Բանկ - «ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ

ԳԼՈՒԽ 2 ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

- 2.1. Բանկում Վարկը տրամադրվում է Գլխավոր վարկային պայմանագրի ստորագրմամբ կամ առանց Գլխավոր վարկային պայմանագրի ստորագրման,
- 2.2. Գլխավոր վարկային պայմանագրի ստորագրման դեպքում Վարկառուին կարող է տրամադրվել Վարկ՝ Գլխավոր վարկային պայմանագրում նշված առավելագույն սահմանաչափի կամ համարժեք այլ արժույթի սահմաններում,
- 2.3. Գլխավոր վարկային պայմանագրում նշված առավելագույն սահմանաչափով սահմանափակվում է տրամադրված և դեռևս չվերադարձված Վարկի առավելագույն գումարը,
- 2.4. Գլխավոր վարկային պայմանագրի շրջանակներում տրամադրվող Վարկի մարման վերջնաժամկետը չի կարող գերազանցել Գլխավոր վարկային պայմանագրի գործողության ժամկետի ավարտը,
- 2.5. Գլխավոր վարկային պայմանագրում մի քանի Վարկառուների առկայության դեպքում Վարկը կարող է տրամադրվել Վարկառուներից յուրաքանչյուրին առանձին և/կամ բոլորին միասին և/կամ նրանցից մի քանիսին,
- 2.6. Գլխավոր վարկային պայմանագրի շրջանակներում Վարկը տրամադրվում է համապատասխան Լրացուցիչ պայմանագրի ստորագրմամբ, որը Գլխավոր վարկային պայմանագրի անբաժանելի մասն է համարվում, և յուրաքանչյուր անգամ Լրացուցիչ պայմանագրի ստորագրմամբ Վարկառուն վերահաստատում է սույն փաստաթղթում նշված Վարկառուի հավաստիացումները,
- 2.7. Գլխավոր վարկային պայմանագրի չստորագրման դեպքում վարկավորումը կատարվում է յուրաքանչյուր Վարկի տրամադրման համար առանձին Պայմանագրի ստորագրմամբ,
- 2.8. Պայմանագիրն ուժի մեջ է մտնում և Կողմերի համար պարտադիր է դառնում.
- 2.8.1. Կողմերի ստորագրությամբ մեկ փաստաթուղթ կազմելու միջոցով կնքվելու դեպքում՝ բոլոր Կողմերի ստորագրման պահից,
- 2.8.2. Էլեկտրոնային հաղորդակցությունն ապահովող կապի միջոցներով կնքման դեպքում (այսուհետ՝ էլեկտրոնային եղանակով կնքում)՝ հետևյալ կարգով.
- 2.8.2.1. Կողմերի էլեկտրոնային հասցեների միջև փաստաթուղթ և/կամ հաղորդագրություն փոխանակելու միջոցով կնքման դեպքում, Պայմանագիրն ուժի մեջ է մտնում Վարկատուի կողմից Վարկառուի՝ Պայմանագրում նշված էլեկտրոնային հասցեին ուղարկված օֆերտայի (առաջարկի) ակցեպտը Վարկատուի կողմից ստանալու պահից: Ընդ որում, Վարկառուն օֆերտան (առաջարկը) ընդունում (ակցեպտավորում) է Պայմանագրում նշված իր հեռախոսահամարին ուղարկված մեկանգամյա օգտագործման գաղտնաբառը մուտքագրելու և «Ստորագրել փաստաթղթերը» հրահանգն ընտրելու միջոցով,
- 2.8.2.2. «acba digital» ինտերնետ բանկինգ համակարգում փաստաթուղթ և/կամ հաղորդագրություն փոխանակելու միջոցով կնքման դեպքում, Պայմանագիրն ուժի մեջ է մտնում «acba digital» ինտերնետ բանկինգ համակարգում ներկայացվող օֆերտայի (առաջարկի) ակցեպտը Վարկատուի կողմից ստանալու պահից: Ընդ որում, Վարկառուն օֆերտան (առաջարկը) ընդունում (ակցեպտավորում) է «acba digital» ինտերնետ բանկինգ համակարգում «Հաստատել» հրահանգն ընտրելու միջոցով,
- 2.9. Պայմանագրի փոփոխության համաձայնագիրը կարող է կնքվել ինչպես Կողմերի ստորագրությամբ մեկ փաստաթուղթ կազմելու միջոցով, այնպես էլ էլեկտրոնային եղանակով,
- 2.10. Կողմերը կարող են փոփոխել, վերաշարադրել կամ Կողմերի իրավահարաբերություններում չկիրառել Պայմանների առանձին դրույթներ՝ համապատասխան վերապահում նախատեսելով ստորագրվող Պայմանագրում կամ միմյանց միջև կնքվող փոփոխության համաձայնագրերում:

ԳԼՈՒԽ 3

ՎԱՐԿԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁՄԱՆ, ՏՈԿՈՍՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ՈՒ ՎՃԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

3.1. Տոկոսների հաշվարկը կատարվում է օրական՝ Վարկի նվազող մնացորդի վրա, Վարկը Վարկառուին տրամադրվելու օրվանից (Վարկը Վարկառուին ոչ աշխատանքային օր/ժամի տրամադրվելու դեպքում՝ Վարկը Վարկառուին տրամադրվելու օրվան/ժամին հաջորդող աշխատանքային օրվանից), բացառությամբ բիզնես վարկային գծի, արտահանման և ներմուծման վարկային գծի, օվերդրաֆտի, «Ապառիկ տեղում» Վարկի, որոնց դեպքում տոկոսների հաշվարկի կանոնները սահմանվում են սույն փաստաթղթում այդ վարկատեսակներին վերաբերող հատուկ կանոններում,

3.2. Վարկի վերադարձը և տոկոսների վճարումը կատարվում է Պայմանագրով սահմանված ժամկետներում,

3.3. Եթե վճարումների կատարման օրը/ժամը համընկնում է ոչ աշխատանքային օրվան/ժամին, ապա մարումն իրականացվում է հաջորդ աշխատանքային օրը, որի դեպքում մարվում են նաև ոչ աշխատանքային օրերի համար հաշվարկված տոկոսագումարները: Վարկատուի աշխատանքային օրերը և ժամերը սահմանվում են Սակագներով,

3.4. Եթե Վարկառուն Վարկատուի հանդեպ ունի Պայմանագրից բխող չկատարված դրամային պարտավորություն, Վարկատուն իրավունք է ստանում գանձել պարտքի (այդ թվում՝ տուժանքի, տոկոսագումարի, գերաձախսի, միջնորդավճարի, Վարկի) գումարը Վարկառուի՝ Վարկատուի մոտ ունեցած բոլոր բանկային, այդ թվում՝ ավանդային հաշիվներից՝ բանկային հաշիվներում դրամական միջոցների առկայության դեպքում՝ վեց ամսվա ընթացքում, իսկ բանկային հաշիվներում դրամական միջոցների բացակայության կամ անբավարարության դեպքում՝ դրամական միջոցների յուրաքանչյուր մուտքագրումից հետո վեց ամսվա ընթացքում,

3.5. Վարկի և գերաձախսի (առկայության դեպքում) գումարը գանձվում է Վարկառուի այն արժույթային հաշիվներից, որով տրամադրվել է Վարկը: Տուժանքը, տոկոսագումարները և միջնորդավճարները գանձվում են Վարկառուի ՀՀ դրամով հաշիվներից: Եթե համապատասխան հաշիվներում բացակայում է անհրաժեշտ գումարը, այն գանձվում է Վարկառուի այլ բանկային հաշիվներից: Այդ պարագայում, ինչպես նաև Վարկառուի կողմից Վարկի արժույթից տարբերվող արժույթով մարում կատարելիս, արտարժույթի առքն ու վաճառքը Վարկի և գերաձախսի (առկայության դեպքում) գումարի գանձման/մարման դեպքում կատարվում է տվյալ օրվա համար Վարկատուի սահմանած առքի և վաճառքի փոխարժեքով, իսկ տուժանքի, տոկոսագումարների և միջնորդավճարի գանձման/մարման դեպքում՝ նախորդ օրվա համար ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված միջին շուկայական փոխարժեքով,

3.6. Մարումներ կատարելիս, այդ թվում ժամկետից շուտ, դրանք կատարվում են հետևյալ հերթականությամբ. առկայության դեպքում՝ քարտային հաշվի սպասարկման միջնորդավճարը, գերաձախսի և դրա տոկոսների նկատմամբ հաշվարկված տուժանքը, գերաձախսի տոկոսները, գերաձախսի գումարը, առկայության դեպքում՝ Վարկատուի կողմից սեփական միջոցների հաշվին Վարկառուի փոխարեն վճարված ապահովագրավճարները, առկայության դեպքում՝ սպասարկման վճարը, այնուհետև՝ Վարկի գումարի և տոկոսագումարների նկատմամբ հաշվարկված տուժանքը, ժամկետանց ամսական միջնորդավճարը (առկայության դեպքում), ժամկետանց տոկոսագումարը, ժամկետանց Վարկի գումարը, ամսական միջնորդավճարը (առկայության դեպքում), տոկոսագումարը, այնուհետև՝ Վարկի գումարը:

ԳԼՈՒԽ 4

ՎԱՐԿԱՏՈՒԻ ԵՎ ՎԱՐԿԱՌՈՒԻ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐՆ ՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

4.1. Վարկառուն պարտավորվում է.

4.1.1. Պայմանագրով սահմանված ժամկետներում և չափով կատարել համապատասխան վճարումները,

4.1.2. վճարել Վարկավորման ընդհանուր ծախսը, որը ներառում է Վարկի նկատմամբ հաշվարկված տարեկան տոկոսադրույքը, առկայության դեպքում՝ միջնորդավճարը (միանվագ կամ ամսական) կամ սպասարկման վճարը, գրավների առկայության դեպքում՝ Վարկի ապահովման միջոց հանդիսացող գույքերի գնահատման վճարը, Վարկի ապահովման միջոց հանդիսացող գույքերի ապահովագրության վճարը (տարեկան), Վարկի ապահովման միջոց հանդիսացող գույքերի գրավադրման պայմանագրերի կնքման հետ կապված վճարները, առկայության դեպքում՝ Վարկառուին դժբախտ պատահարներից ապահովագրության վճարը (տարեկան), կանխավճարի ապահովագրավճարը (տարեկան), քարտային վարկային գծերի դեպքում նաև քարտային հաշվի սպասարկման միջնորդավճարը և կանխիկացման միջնորդավճարը՝ Վարկատուի Գլխավոր գործադիր տնօրենի կողմից 22.04.2013թ.-ին հաստատված TC 01-05#6 Վճարային քարտերի տրամադրման և սպասարկման սակագնի տվյալ պահին գործող խմբագրությամբ սահմանված դեպքերում և չափերով, ինչպես նաև վարկավորման հետ կապված այլ վճարները, ընդ որում՝ Վարկավորման ընդհանուր ծախսի մեջ ներառվող վճարների չափը կարող է փոփոխվել Պայմանագրի գործողության ընթացքում, որի դեպքում Վարկառուն է կրում ավելացված վճարների վճարման պարտականությունը,

4.1.3. պահպանել վարկավորման սկզբունքները՝ ժամկետայնությունը, նպատակայնությունը, վերադարձելիությունը, հատուցելիությունը,

4.1.4. չփոխանցել և չզիջել երրորդ անձին կամ չգրավադրել Վարկի ստացման իր իրավունքները,

4.1.5. Վարկատուին տրամադրել ՀՀ օրենսդրությամբ պահանջվող ֆինանսական հաշվետվությունները՝ առնվազն տարին մեկ անգամ, իսկ Վարկատուի պահանջով՝ ավելի հաճախ, ինչպես նաև ցանկացած այլ ֆինանսական տեղեկատվություն՝ Վարկատուի պահանջով, վերջինիս համար ընդունելի ձևով և հաճախականությամբ,

4.1.6. Վարկատուի պահանջով ցանկացած ժամանակ Վարկատուին տրամադրել անհրաժեշտ տեղեկություն իր գույքի, եկամուտների և դրանց ստացման աղբյուրների, պարտավորությունների, Վարկի օգտագործման, գրավի առարկայի վիճակի, Վարկի վերադարձմանն առնչվող, ինչպես նաև այլ փաստերի մասին,

4.1.7. Վարկատուին տրամադրել անհրաժեշտ տեղեկություն Վարկատուի հետ, ինչպես նաև Վարկատուի՝ այլ վարկառուների հետ կապվածության և փոխկապակցվածության առկայությունը պարզելու համար, անհապաղ տեղեկացնել վերոհիշյալ տեղեկատվության ակնկալվող որևէ փոփոխության մասին,

4.1.8. Պայմանագրի գործողության ընթացքում թույլ չտալ Պայմանագրի կնքման պահին եղած ակտիվների նվազեցում ավելի քան 30 (երեսուն) տոկոսով,

4.1.9. առանց Վարկատուի նախնական գրավոր համաձայնության գործարքներ չկնքել նոր վարկեր կամ փոխառություններ ստանալու համար,

4.1.10. տեղեկացնել Վարկատուին իր գործունեության դադարեցման, կասեցման, գործունեության մեջ էական փոփոխությունների վերաբերյալ, եթե Վարկառուն իրավաբանական անձ կամ ԱՁ է, իր ղեկավարների, հիմնադիրների, մասնակիցների, բաժնետերերի, անդամների կազմում

փոփոխությունների, իր վերակազմակերպման, լուծարման, իր կանոնադրության մեջ որևէ փոփոխության վերաբերյալ, եթե Վարկառուն իրավաբանական անձ է,

4.1.11. Վարկի ստացման համար ներկայացված փաստաթղթերում, Վարկառուի կողմից Պայմանագրով տրվող հավաստիացումներում և/կամ Պայմանագրում նշված Վարկառուի վավերապայմաններում փոփոխության դեպքում երեք օրվա ընթացքում տեղյակ պահել Վարկատուին և տրամադրել փոփոխված փաստաթղթերի պատճենները,

4.1.12. Պայմանագրի գործողության ընթացքում չխոչընդոտել Վարկատուի կողմից մոնիթորինգների իրականացմանը,

4.1.13. պահպանել ՀՀ օրենսդրությունը (այդ թվում՝ բնապահպանական, աշխատանքային, անվտանգության և առողջապահական ոլորտների), իրականացնել արտադրության թափոնների վերամշակումը և վտանգավոր նյութերի պահպանումը համապատասխան ՀՀ օրենսդրության պահանջներին, ձեռնպահ մնալ օդի, ջրի և հողի աղտոտումից, ինչպես նաև անմիջապես գրավոր տեղեկացնել Վարկատուին բնապահպանական, աշխատանքային կամ առողջապահական օրենսդրության խախտման դեպք առաջանալու դեպքում,

4.1.14. անմիջապես գրավոր ծանուցել Վարկատուին այնպիսի դեպքի կամ դժբախտ պատահարի մասին, որը խիստ անբարենպաստ հետևանքներ է առաջացրել շրջակա միջավայրի, իր աշխատողների առողջության և անվտանգության համար կամ իր գործունեության կամ Վարկի հետ վերադարձման համար: Մասնավորապես, նման անբարենպաստ հետևանքները համարվում են առաջացած, երբ. ա) գործող օրենսդրության համաձայն նման դեպքի կամ դժբախտ պատահարի մասին պետությանը ծանուցելը պարտադիր է հանդիսանում, բ) դեպքը/դժբախտ պատահարը առաջացրել է աշխատողի մահ կամ ծանր վնասվածք, որը պահանջում է հոսպիտալացում, գ) դեպքը հայտնի է դարձել հանրությանը, այդ թվում՝ ՀԼՄ-ների միջոցով, դ) դեպքը կապված է հրդեհի կամ պայթյունի հետ,

4.1.15. Պայմանագրի գործողության ընթացքում Վարկատուին գրավոր տեղեկացնել յուրաքանչյուր դատավարության կամ քրեական պատասխանատվության մասին, որի կողմ կամ ենթարկված անձ կհանդիսանան ինքը, իսկ եթե Վարկառուն իրավաբանական անձ է՝ նաև իր մոտ կամ իր դուստր ընկերություններում ղեկավար պաշտոն զբաղեցնող անձիք,

4.1.16. Այն դեպքում, երբ Վարկը տրամադրվում է որևէ Աջակցության ծրագրի շրջանակներում, ապա Վարկն օգտագործել միայն անկանխիկ եղանակով՝ բանկային փոխանցումների միջոցով,

4.1.17. Վարկն օգտագործել պատշաճ որակով, արդյունավետությամբ, տեխնիկական, տնտեսական, ֆինանսական, կառավարման, շրջակա միջավայրի պահպանման, առողջապահական և սոցիալական ստանդարտներին և Վարկատուի պահանջներին համապատասխան, ինչպես նաև Վարկը որևէ Ֆոնդի շրջանակներում տրամադրված լինելու դեպքում՝ համապատասխան վերաֆինանսավորող կառույցի կողմից սահմանված Հակակոռուպցիոն Ընթացակարգերի պահանջներին կամ տվյալ Ֆոնդի այլ պահանջներին համապատասխան,

4.1.18. Վարկը որևէ Ֆոնդի շրջանակներում տրամադրված լինելու դեպքում՝ Վարկով ապրանքների և ծառայությունների ձեռքբերումն իրականացնել համապատասխան Ֆոնդի պահանջներին համապատասխան և բացառապես համաձայնեցված ծրագրերի իրականացման նպատակով:

4.2. Վարկառուն իրավունք ունի.

4.2.1. Պայմանագրից բխող բողոք-պահանջները, ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված պայմանների բավարարման դեպքում, ներկայացնել Ֆինանսական համակարգի հաշտարարին: Ընդ որում, եթե գույքային պահանջի չափը չի գերազանցում 250 000 ՀՀ դրամը կամ դրան համարժեք արտարժույթը և գործարքի գումարի չափը չի գերազանցում 500 000 ՀՀ դրամը կամ դրան համարժեք արտարժույթը, ապա ֆինանսական համակարգի հաշտարարի որոշումները չեն կարող վիճարկվել Վարկատուի կողմից:

4.3. Վարկատուն իրավունք ունի.

4.3.1. լրիվ կամ մասնակի հրաժարվել Վարկը Վարկառուին տրամադրելուց, եթե.

ա) Վարկառուն Պայմանագրով սահմանված ժամկետներում և չափով վճարումներ չի կատարել,

բ) Վարկառուն Վարկի գումարը վերադարձնելու պարտավորության ապահովման պարտականությունները չի կատարել, ինչպես նաև նման ապահովումը կորել է կամ դրա պայմանները վատթարացել են այնպիսի հանգամանքներում, որոնց համար Վարկատուն պատասխանատվություն չի կրում,

գ) Վարկառուն Վարկը նպատակային չի օգտագործել կամ Վարկառուն Պայմանագրով ստանձնած որևէ պարտավորություն չի կատարել կամ ոչ պատշաճ է կատարել,

դ) առաջացել է Վարկառուի կամ նրա երաշխավորների ֆինանսական վիճակի վատթարացում կամ վատթարացման սպառնալիք կամ վերջիններիս Պայմանագրի գործողության ընթացքի ցանկացած պահին թույլ են տվել Պայմանագրի և/կամ Լրացուցիչ պայմանագրի կնքման պահին եղած ակտիվների ավելի քան 30 (երեսուն) տոկոսի նվազեցում,

ե) առաջ են եկել այնպիսի հանգամանքներ, որոնք ակնհայտ վկայում են, որ Վարկառուին տրամադրված գումարը ժամկետում չի վերադարձվի կամ որոնց հետևանքով սպառնալիքի տակ է դրվում Վարկի ժամանակին մարումը կամ գրավի առարկայի իրացումը,

զ) վերակազմակերպվել են Վարկառուի հետ կապված և/կամ փոխկապակցված անձինք կամ փոփոխվել է որևէ այլ հանգամանք, որի հետևանքով տեղի է ունեցել ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված տնտեսական նորմատիվների խախտում,

է) Վարկառուն չի տրամադրել Պայմանագրով և/կամ Լրացուցիչ պայմանագրով նախատեսված տեղեկությունները կամ ներկայացրել է կեղծ տվյալներ կամ խոչընդոտել է վերահսկողություն իրականացնելուն,

ը) Վարկառուն, Երաշխավորը, Գրավատուն չեն կատարել կամ ոչ պատշաճ են կատարել Պայմանագրով և/կամ ապահովման միջոցի համապատասխան պայմանագրերով ստանձնած պարտականությունները,

թ) Վարկատուն գրավոր ծանուցել է Վարկառուին Պայմանագրով և/կամ Լրացուցիչ պայմանագրով սահմանված կարգով Վարկի տրամադրումը ժամանակավորապես կամ անժամկետ դադարեցնելու վերաբերյալ,

ժ) Վարկատուի համապատասխան իրավասու մարմնի կողմից Վարկի տրամադրումը մերժվել է,

ժա) Պայմանագրով տրված հավաստիացումներում փոփոխություններ են կատարվել,

ժբ) իրավաբանական անձ կամ ԱԶ Վարկառուի կամ երաշխավորի գործունեությունը դադարեցվել է, կասեցվել է, գործունեության մեջ էական փոփոխություններ են կատարվել,

ժգ) իրավաբանական անձ Վարկառուի ղեկավարների, հիմնադիրների, մասնակիցների, բաժնետերերի, անդամների կազմում փոփոխություններ են կատարվել,

ժդ) իրավաբանական անձ Վարկառուն վերակազմակերպվել է, լուծարվել է կամ առանց Վարկատուի համաձայնության վերջինիս կանոնադրության մեջ որևէ փոփոխություն է կատարվել,

ժե) Վարկառուն մահացել է,

ժզ) փոխվել է Վարկառուի գործատուն կամ Վարկառուի և Վարկատուի/Վարկատուի դուստր կամ այլ փոխկապակցված կազմակերպության միջև աշխատանքային պայմանագիրը լուծվել է (աշխատանքային պայմանագրի առկայության դեպքում) կամ Վարկառուն դադարել է իր աշխատավարձը ստանալ Վարկատուի միջոցով,

ժէ) առկա է մոնիթորինգի բացասական եզրակացություն Պայմանագրի և Լրացուցիչ պայմանագրի կատարման ապահովման համար գրավադրված գույքի և/կամ գույքերի վերաբերյալ: Ընդ որում, երբ Վարկը վերաֆինանսավորվել է «Բնակարան երիտասարդներին» ՎՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից, ապա այդ դեպքում Վարկը կարող է չհանդիսանալ Որակավորված հիփոթեքային վարկ,

ժը) եթե Վարկը տրամադրվում է «Բնակարան երիտասարդներին» ՎՎԿ ՓԲԸ-ի և/կամ «Ազգային հիփոթեքային ընկերություն» ՎՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից իրականացվող ծրագրերի շրջանակներում, ապա նշված կազմակերպությունների կողմից մերժվել է Վարկի վերաֆինանսավորումը կամ վերջիններիս որոշմամբ Պայմանագրով նախատեսված Վարկը չի հանդիսանում Որակավորված հիփոթեքային վարկ,

ժթ) Վարկային գծերի դեպքում՝ Վարկառուն դիմել է Վարկատուին քարտի գործողությունը դադարեցնելու կամ փոխարինելու համար կամ քարտի գործողության ժամկետի ավարտից հետո 3 ամսվա ընթացքում Վարկատուի կողմից վերաթողարկված քարտը Վարկառուն չի ստացել,

ժժ) Վարկառուին կամ նրան փոխկապակցված անձանց սնանկ ճանաչելու մասին պահանջ է ներկայացվել կամ Վարկառուն գրկվել է ձեռնարկատիրական գործունեությամբ զբաղվելու իրավունքից,

4.3.2. վերահսկել Վարկառուի ֆինանսական վիճակը, Վարկի նպատակային օգտագործումը, գրավի/գրավների որակը և պահպանվածությունը, անարգել ծանոթանալ Վարկառուի տնտեսական գործունեությանը, գույքերին, կատարել ուսումնասիրությունների համար անհրաժեշտ գործողություններ: Ընդ որում, ուսումնասիրությունների ժամանակն ու քանակը որոշում է Վարկատուն՝ առանց Վարկառուի հետ նախնական համաձայնեցման,

4.3.3. գրավի առարկայի վրա բռնագանձման պահանջ ներկայացնել, եթե Վարկառուն չի կատարում կամ ոչ պատշաճ է կատարում Պայմանագրից բխող իր պարտականությունները և/կամ պարտականություններից որևէ մեկը կամ մի քանիսը: Ընդ որում, Վարկատուն իրավունք ունի իր պահանջի բավարարման նպատակով ինչպես դատական կարգով, այնպես էլ առանց դատարան դիմելու Վարկի ապահովման նպատակով գրավ դրված գույքի վրա բռնագանձում տարածել և իրացնել այն ուղղակի վաճառքի կամ հրապարակային սակարկությունների միջոցով, ինչպես նաև Վարկի ապահովման նպատակով գրավ դրված գույքը Պայմանագրից բխող պարտավորության համապատասխան չափի դիմաց իր կամ իր նշած երրորդ անձին ի սեփականություն հանձնել (իրացման արդյունքում կարող են առաջանալ ԱԱՀ-ի և շահութահարկի գծով հարկային պարտավորություններ, իսկ իրացման հետ կապված ծախսերի մոտավոր չափը Պայմանագրի կնքման դրությամբ կազմում է իրացումից ստացվող գումարի 5 (հինգ)-ից 10 (տասը) տոկոսը),

4.3.4. ֆինանսական շուկայում իր կողմից ներգրավված և տեղաբաշխված միջոցների տոկոսադրույքների տատանումների և/կամ ֆինանսավորման տոկոսադրույքի փոփոխման և/կամ նման նախադրյալների առկայության և/կամ Վարկառուի կողմից վարկը ոչ նպատակային օգտագործելու դեպքում միակողմանիորեն փոփոխել Պայմանագրով (բացառությամբ՝ հիփոթեքային վարկի պայմանագրի) սահմանված տոկոսադրույքներն ու միջնորդավճարները՝ այդ մասին առնվազն 30 օրացուցային օր առաջ ծանուցելով Վարկառուին: Փոփոխությունները կկիրառվեն ծանուցման մեջ նշված ամսաթվից սկսած,

4.3.5. Վարկառուի անձնական տվյալները և բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկությունները տրամադրել պետական, այդ թվում՝ դատական և իրավապահ մարմիններին, Բանկի հետ համագործակցության և/կամ ծառայությունների մատուցման պայմանագիր կնքած անձանց՝ Վարկատուի կողմից իր իրավունքներն իրացնելու և պարտավորությունները կատարելու նպատակով, Վարկը որևէ Ֆոնդի կամ Աջակցության ծրագրի շրջանակներում տրամադրված լինելու դեպքում՝ համապատասխան ծրագրերով սահմանված իրավասու կառույցներին, ինչպես նաև Վարկի համար ապահովման միջոց տրամադրած անձանց: Ընդ որում, ապահովման միջոցներ տրամադրած անձանց տրամադրվում են միայն վերջիններիս կողմից ապահովված Վարկի վերաբերյալ Վարկառուի բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկությունները,

4.3.6. Պայմանագրի գործողության ընթացքում Վարկառուի համար սահմանել Պայմանագրով նախատեսվածից ավելի բարենպաստ պայմաններ՝ այդ մասին 7 աշխատանքային օր առաջ (հիփոթեքային վարկերի դեպքում՝ 30 օր առաջ) սույն փաստաթղթով սահմանված կարգով Վարկառուին ծանուցելով: Եթե նշված ժամկետում Վարկառուն իր անհամաձայնության մասին չի

հայտնում Վարկատուին՝ վերջինիս՝ Պայմանագրի վավերապայմաններում նշված էլեկտրոնային հասցեին ծանուցելու միջոցով, ապա Վարկատուի կողմից սահմանված ավելի բարենպաստ պայմանները սկսում են գործել,

4.3.7. իրականացնել Պայմանագրի կատարման ապահովման համար գրավադրված գույքի ստուգում (մոնիթորինգ) Պայմանագրի գործողության ընթացքում յուրաքանչյուր տարի, առավելագույնը 5 անգամ, այցելություն իրականացնելու կամ հեռահար եղանակով՝ փաստաթղթեր կամ լուսանկարներ պահանջելու միջոցով:

4.4. Վարկատուն պարտավորվում է՝

4.4.1. Պայմանագրով սահմանված չափով, կարգով և դեպքերում Վարկ տրամադրել Վարկառուին:

ԳԼՈՒԽ 5

ՎԱՐԿԱՏՈՒԻ ԵՎ ՎԱՐԿԱՌՈՒԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

5.1. Այն դեպքում, երբ Վարկառուն ունի Պայմանագրից բխող պարտավորություն և/կամ առկա են 4.3.1. կետով սահմանված հանգամանքներից որևիցե մեկը, ապա վերջինս սույն գլխով սահմանված կարգով կրում է պատասխանատվություն՝ անկախ իր մեղքի առկայությունից և/կամ անհաղթահարելի ուժի գործողությունից

Պատասխանատվության ձևերն են՝ տուժանք և/կամ Վարկի գումարի ու հասանելիք տոկոսների վաղաժամկետ վճարում և/կամ Վարկի տոկոսադրույքի և/կամ միջնորդավճարի (առկայության դեպքում) փոփոխություն (բացառությամբ հիփոթեքային վարկի տոկոսադրույքի փոփոխության) և/կամ Վարկի օգտագործման լրիվ կամ մասնակի դադարեցում և/կամ Վարկի գործողության վաղաժամկետ դադարեցում,

5.2. 4.3.1. կետի «ա» մասով սահմանված հանգամանքի առկայության դեպքում Վարկատուն իրավունք ունի չկատարված դրամային պարտավորությունների նկատմամբ հաշվարկել տուժանք, որը ենթակա է վճարման Վարկառուի կողմից: Տուժանքի չափը սահմանվում է Վարկատուի կողմից միակողմանիորեն, որը չի կարող գերազանցել յուրաքանչյուր օրվա համար 0.13 (զրո ամբողջ տասներեք) տոկոսը (այսուհետ՝ նաև Տուժանք),

5.3. 4.3.1. կետով սահմանված հանգամանքներից որևէ մեկն առաջանալու դեպքում Վարկատուն իրավունք է ստանում Վարկառուից պահանջել վաղաժամկետ վճարել Վարկի գումարը ու հասանելիք տոկոսները և/կամ միակողմանիորեն փոփոխել Վարկի տոկոսադրույքը և/կամ միջնորդավճարը (առկայության դեպքում) (բացառությամբ հիփոթեքային վարկի տոկոսադրույքի փոփոխության) և/կամ դադարեցնել Վարկի օգտագործումը՝ լրիվ կամ մասնակի և/կամ վաղաժամկետ դադարեցնել Վարկի գործողության ժամկետը,

5.4. Վարկի գումարի ու հասանելիք տոկոսների վաղաժամկետ վճարման պահանջը ներկայացվելու պահից Վարկատուն իրավունք ունի իր հանդեպ առկա ամբողջ դրամային պարտավորությունների նկատմամբ հաշվարկել Տուժանք, որը ենթակա է վճարման Վարկառուի կողմից,

5.5. Տուժանքի հաշվարկման պահից սկսած, այն գումարի վրա, որի նկատմամբ հաշվարկվում է Տուժանք, տոկոսների հաշվարկը դադարում է, իսկ Տուժանքի հաշվարկի դադարման դեպքում Վարկատուն իրավունք ունի վերսկսել տոկոսների հաշվարկը,

5.6. Վարկառուի կողմից իր պարտավորությունները չկատարելու կամ անպատշաճ կատարելու համար Վարկառուի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ՀՀ օրենսդրությամբ և Վարկատուի ներքին իրավական ակտերով սահմանված դեպքերում տրամադրվելու է ՀՀ կենտրոնական բանկի վարկային ռեգիստրին, ինչպես նաև վարկային բյուրոյին,

5.7. Պայմանագրից բխող պարտավորությունները Վարկառուի կողմից չկատարվելու կամ ոչ պատշաճ կատարվելու դեպքում Վարկառուն կարող է զրկվել Պայմանագրի կատարման ապահովման համար գրավադրված իրեն պատկանող գույքի նկատմամբ իր իրավունքներից:

ԳԼՈՒԽ 6

ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎԱՐԿ

6.1. Վարկառուն իրավունք ունի Վարկը և հաշվարկված տոկոսագումարները ժամկետից շուտ ամբողջությամբ կամ մասնակի մարել: Այդ դեպքում Վարկառուն պարտավորվում է վճարել Վարկի փաստացի ժամկետի համար հաշվարկված տոկոսագումարը, իսկ այն դեպքում, երբ.

6.1.1. Ֆիզիկական անձ վարկառուներին տրամադրվող գյուղատնտեսական վարկերի դեպքում՝ Հավելվածով սահմանված հերթական մարումների միջև ընկած ժամանակահատվածում (Հավելվածով սահմանված նախորդ մարման օրվան հաջորդող օրվանից մինչև հերթական մարման օրը ներառյալ) կատարված մարումների հանրագումարը գերազանցում է Հավելվածով սահմանված հերթական վճարման ենթակա ընդհանուր գումարը (մայր գումար և տոկոսագումար), Վարկառուն պարտավորվում է վճարել նաև Վաղաժամկետ մարման վճար, որը հաշվարկվում է Հավելվածով սահմանված հերթական վճարման ենթակա ընդհանուր գումարը (մայր գումար և տոկոսագումար) գերազանցող մասի նկատմամբ՝ Վարկավորման հիմնական պայմանների՝ Վաղաժամկետ մարման վճար դաշտում նշված տոկոսի չափով,

6.1.2. իրավաբանական անձ և ԱԶ վարկառուներին տրամադրվող գյուղատնտեսական վարկերի դեպքում՝ Հավելվածով սահմանված հերթական մարումների միջև ընկած ժամանակահատվածում (Հավելվածով սահմանված նախորդ մարման օրվան հաջորդող օրվանից մինչև հերթական մարման օրը ներառյալ) կատարված մարումների հանրագումարը գերազանցում է Հավելվածով սահմանված հերթական վճարման ենթակա ընդհանուր գումարի (մայր գումար և տոկոսագումար) կրկնապատիկը, Վարկառուն պարտավորվում է վճարել նաև Վաղաժամկետ մարման վճար, որը հաշվարկվում է Հավելվածով սահմանված հերթական վճարման ենթակա ընդհանուր գումարի (մայր գումար և տոկոսագումար) կրկնապատիկը գերազանցող մասի նկատմամբ՝ Վարկավորման հիմնական պայմանների՝ Վաղաժամկետ մարման վճար դաշտում նշված տոկոսի չափով,

(սույն կետը կիրառելի չէ Սպառողական կրեդիտների նկատմամբ)

6.2. Վարկատուն պարտավոր է Վարկի գումարը միանվագ փոխանցել Պայմանագրում նշված Վարկառուի բանկային հաշվին, սակայն Վարկառուի կողմից Վարկատուի հանդեպ ժամկետանց պարտավորությունների առկայության դեպքում Վարկատուն իրավունք ունի Վարկի գումարը փոխանցել վարկային կողին, որը Վարկառուի կողմից պետք է ուղղվի Վարկատուի մոտ առկա ժամկետանց պարտավորության/պարտավորությունների ամբողջական մարմանը: Business Tab հավելվածով ձևակերպվող վարկերի դեպքում, երբ Վարկառուն ընտրում է Վարկի գումարը քարտային հաշվին փոխանցելու տարբերակը, Վարկի գումարը Վարկատուի կողմից անակցեպտ փոխանցվում է Վարկառուի կողմից նշված քարտային հաշվին:

ԳԼՈՒԽ 7

ՀԻՓՈԹԵՔԱՅԻՆ ՎԱՐԿ

7.1. Հիփոթեքային վարկերի ընդհանուր պայմաններ

7.1.1. Վարկառուն իրավունք ունի Վարկը և հաշվարկված տոկոսագումարները ժամկետից շուտ ամբողջությամբ կամ մասնակի մարել, որի դեպքում Վարկառուն վճարում է Վարկի փաստացի ժամկետի համար հաշվարկված տոկոսագումարը, ինչպես նաև տուգանք հետևյալ չափերով՝

առաջին տարվա ընթացքում վաղաժամկետ մարում կատարելու դեպքում՝ տվյալ պայմանագրային տարվա (Պայմանագրի կնքման ամսաթվին հաջորդող յուրաքանչյուր 12-ամսյա ժամանակահատված) համար մարման ենթակա Վարկի մայր գումարից ավել վճարված գումարի 0.6 տոկոսի չափով, երկրորդ տարվա ընթացքում վաղաժամկետ մարում կատարելու դեպքում՝ տվյալ պայմանագրային տարվա համար մարման ենթակա Վարկի մայր գումարից ավել վճարված գումարի 0.4 տոկոսի չափով, երրորդ տարվա ընթացքում վաղաժամկետ մարում կատարելու դեպքում՝ տվյալ պայմանագրային տարվա համար մարման ենթակա Վարկի մայր գումարից ավել վճարված գումարի 0.2 տոկոսի չափով, իսկ Պայմանագրի գործողության մնացած ժամանակահատվածում վաղաժամկետ մարում կատարելու դեպքում՝ որևէ տուգանք չի գանձվում: Ընդ որում, երբ Լրացուցիչ պայմանագրի գործողության ցանկացած ժամանակահատվածում վաղաժամկետ մարվում է պայմանագրային տարվա համար Հավելվածով սահմանված մարման ենթակա Վարկի մայր գումարը, ապա որևէ տուգանք չի գանձվում,

7.1.2. Վարկի գումարը վաղաժամկետ մարելու դեպքում Հավելվածով սահմանված վճարման ենթակա Վարկի գումարից ավել վճարված գումարի չափով համամասնորեն նվազեցվում է Հավելվածով սահմանված վճարման ենթակա հերթական Վարկի գումարը,

7.1.3. Միանվագ միջնորդավճարի (առկայության դեպքում) վճարումը կատարվում է Վարկի տրամադրման պահին,

7.1.4. Վարկավորման հիմնական պայմաններում նշված Վարկի տարեկան փաստացի տոկոսադրույքը հաշվարկվում է Լրացուցիչ պայմանագիրը Վարկառուին տրամադրելու օրվա դրությամբ:

7.1.5. Վարկի գումարի և գրավի շուկայական արժեքի առավելագույն հարաբերակցությունը կազմում է 100(հարյուր) տոկոս,

7.1.6. Վարկառուի կողմից Պայմանագրով սահմանված ժամկետներում և չափով վճարումներ չկատարվելու դեպքում հաշվարկվում է Տուժանք, որը ենթակա է վճարման Վարկառուի կողմից, ընդ որում, տվյալ դեպքում Վարկատուն Տուժանքից բացի որևէ այլ վճար չի կարող գանձել Վարկառուից:

7.1.7. Վարկառուն պարտավոր է՝

7.1.7.1. Լրացուցիչ պայմանագրի գործողության ողջ ժամանակահատվածի համար հոգուտ Վարկատուի ապահովագրել իրեն դժբախտ պատահարներից՝ Վարկառուի համար ընդունելի ապահովագրական ընկերության միջոցով և Վարկատուի համար ընդունելի պայմաններով: Ապահովագրումը պետք է իրականացվի առնվազն մեկ տարի ժամկետով և մեկ տարի պարբերականությամբ, բայց ոչ ավելի երկար, քան Լրացուցիչ պայմանագրի ժամկետը, *(սույն դրույթը վերաբերում է Ֆոնդերի շրջանակներում տրամադրված Անշարժ գույքի գնման հիփոթեքային վարկերին)*

7.1.7.2. հոգուտ Վարկատուի ապահովագրել Պայմանագրով սահմանված պարտականությունների կատարումն ապահովելու համար գրավադրված ձեռք բերվող անշարժ գույքը հրդեհից և գույքին հասցված այլ վնասներից Վարկառուի համար ընդունելի ապահովագրական ընկերության միջոցով և Վարկատուի համար ընդունելի պայմաններով, եթե գրավատուն չի կատարել նշված գույքը ապահովագրելու իր պարտականությունը, *(սույն դրույթը վերաբերում է Անշարժ գույքի գնման հիփոթեքային վարկերին)*

7.1.7.3. Լրացուցիչ պայմանագրի կնքման ամսաթվին և յուրաքանչյուր հաջորդ տարի նույն ամսաթվին Վարկի ապահովման միջոց հանդիսացող գույքերի ապահովագրության վճարները, Վարկառուին դժբախտ պատահարներից ապահովագրության վճարները և կանխավճարի ապահովագրավճարները (Պայմանագրով համապատասխան ապահովագրավճարներ սահմանված լինելու դեպքում) վճարել իր՝ Վարկատուի մոտ բացված բանկային հաշիվներին մուտքագրելու միջոցով, որոնք Վարկատուի կողմից անակցեպտ կարգով գանձվում և փոխանցվում են համապատասխան ապահովագրական ընկերություններին,

7.1.7.4. Վարկատուի կողմից սեփական միջոցների հաշվին ապահովագրավճարների վճարման դեպքում վճարման պահից 60 օրացուցային օրերի ընթացքում Վարկառուին վճարել ապահովագրավճարների գումարը,

7.1.8. Վարկառուն իրավունք ունի.

7.1.8.1. Լրացուցիչ պայմանագրի գործողության ողջ ժամանակահատվածի համար հոգուս Վարկատուի ապահովագրել իրեն դժբախտ պատահարներից՝ Վարկառուի համար ընդունելի ապահովագրական ընկերության միջոցով և Վարկատուի համար ընդունելի պայմաններով (*սույն դրույթը չի վերաբերում Ֆոնդերի շրջանակներում պրամատորված Անշարժ գույքի գնման հիփոթեքային վարկերին*)

7.1.8.2. Լրացուցիչ պայմանագրի գործողության ողջ ժամանակահատվածի համար հոգուս Վարկատուի ապահովագրել Պայմանագրով սահմանված պարտականությունների կատարումն ապահովելու համար գրավադրված անշարժ գույքը հրդեհից և գույքին հասցված այլ վնասներից՝ Վարկառուի համար ընդունելի ապահովագրական ընկերության միջոցով և Վարկատուի համար ընդունելի պայմաններով (*սույն դրույթը վերաբերում է վերանորոգման հիփոթեքային վարկերին*)

7.1.9. Վարկատուն պարտավոր է.

7.1.9.1. Վարկի գումարը միանվագ փոխանցել Պայմանագրում նշված Վարկառուի բանկային հաշվին, սակայն Վարկառուի կողմից Վարկատուի հանդեպ ժամկետանց պարտավորությունների առկայության դեպքում Վարկատուն իրավունք ունի Վարկի գումարը փոխանցել վարկային կողին, որը Վարկառուի կողմից պետք է ուղղվի Վարկատուի մոտ առկա ժամկետանց պարտավորության/պարտավորությունների ամբողջական մարմանը: Վարկառուի հիփոթեքային վարկի մարման նպատակով տրամադրվող հիփոթեքային վարկերի դեպքում, Վարկատուն պարտավոր է Վարկի գումարը կամ դրա մի մասը անակցեպտ փոխանցել Վարկատուի մոտ կամ այլ ֆինանսական կազմակերպությունում Վարկառուի հիփոթեքային պարտավորությունների մարմանը:

7.1.9.2. Պայմանագրով կանխավճարի ապահովագրություն սահմանված լինելու դեպքում, Վարկառուի փոխարեն կատարել կանխավճարի ապահովագրություն Վարկառուի համար ընդունելի ապահովագրական ընկերության միջոցով և Վարկատուի համար ընդունելի պայմաններով: Ապահովագրումը իրականացվում է մեկ տարի ժամկետով և մեկ տարի պարբերականությամբ՝ մինչև Վարկի մայր գումարի մարումների գումարային մեծության և ապահովագրված կանխավճարի մեծության հավասարվելը,

7.1.10. Վարկատուն իրավունք ունի.

7.1.10.1. Պայմանագրով սահմանված ապահովագրության վճարները գանձել Վարկառուի բոլոր հաշիվներից, իսկ եթե Վարկառուի հաշիվներում բացակայում է կամ չի բավարարում անհրաժեշտ գումարը, ապահովագրության վճարը կամ դրա մի մասը վճարել սեփական միջոցների հաշվին և այդ դեպքում Պայմանագրով սահմանված կարգով ետ պահանջել վճարված գումարը:

7.2. Միայն լողացող տոկոսադրույքով հիփոթեքային վարկերին վերաբերելի պայմաններ

7.2.1. Տարեկան անվանական լողացող տոկոսադրույքը չի փոփոխվում մինչև Հաստատուն ժամանակահատվածի ավարտին հաջորդող փետրվար կամ օգոստոս ամիսը, իսկ Հաստատուն ժամանակահատվածի ավարտից հետո յուրաքանչյուր փետրվար և օգոստոս ամիսներին տարեկան անվանական լողացող տոկոսադրույքը սահմանվում է Հաստատուն բաղադրիչին գումարած

Դրամային հիփոթեքային վարկերի դեպքում՝ 6 ամսվա համար նախատեսված պետական արժեկտրոնային պարտատոմսերի մինչև մարում եկամտաբերության ցուցանիշը, ընդ որում՝ փետրվար ամսվա համար հիմք է ընդունվում այդ տարվա հունվարի 1-ին նախորդող 2-րդ աշխատանքային օրը ՀՀ Կենտրոնական բանկի կայքում հրապարակված ցուցանիշը, իսկ օգոստոս ամսվա համար հիմք է ընդունվում այդ տարվա հուլիսի 1-ին նախորդող 2-րդ աշխատանքային օրը ՀՀ Կենտրոնական բանկի կայքում հրապարակված ցուցանիշը: Նշված ցուցանիշի անհասանելի դառնալու դեպքում, տարեկան անվանական լողացող տոկոսադրույքը սահմանվում է՝ Հաստատուն բաղադրիչին գումարելով ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից ամսական պարբերականությամբ հրապարակվող՝ առևտրային բանկերի կողմից ներգրավված ավանդների միջին տոկոսադրույքից հանած 1 (մեկ) տոկոս, ընդ որում՝ փետրվար ամսվա համար հիմք է ընդունվում նախորդ տարվա սեպտեմբերին ՀՀ Կենտրոնական բանկի կայքում հրապարակված ցուցանիշը, իսկ օգոստոս ամսվա

համար հիմք է ընդունվում այդ տարվա մարտին ՀՀ կենտրոնական բանկի կայքում հրապարակված ցուցանիշը

Դոլարային հիփոթեքային վարկերի դեպքում՝ 6 ամիս ժամկետայնությամբ ԱՄՆ գանձապետական պարտատոմսերի մինչև մարում եկամտաբերության ցուցանիշին գումարած 0.5 (զրո ամբողջ հինգ) տոկոս, ընդ որում՝ փետրվար ամսվա համար հիմք է ընդունվում այդ տարվա հունվարի 1-ին նախորդող 2-րդ աշխատանքային օրվա դրությամբ գործող ցուցանիշը, իսկ օգոստոս ամսվա համար հիմք է ընդունվում այդ տարվա հուլիսի 1-ին նախորդող 2-րդ աշխատանքային օրվա դրությամբ գործող ցուցանիշը: Նշված ցուցանիշի անհասանելի դառնալու դեպքում, տարեկան անվանական լողացող տոկոսադրույքը սահմանվում է՝ Հաստատուն բաղադրիչին գումարելով ԱՄՆ դոլարի 6 ամիս ժամկետայնությամբ ժամկետային ապահովված օվերնայթ ֆոնդային տոկոսադրույքը, ընդ որում՝ փետրվար ամսվա համար հիմք է ընդունվում այդ տարվա հունվարի 1-ին նախորդող 2-րդ աշխատանքային օրը Բլումբերգ համակարգի տերմինալում՝ TSFR6M, հրապարակված ցուցանիշը, իսկ օգոստոս ամսվա համար հիմք է ընդունվում այդ տարվա հուլիսի 1-ին նախորդող 2-րդ աշխատանքային օրը Բլումբերգ համակարգի տերմինալում՝ TSFR6M, հրապարակված ցուցանիշը

Եվրոյով հիփոթեքային վարկերի դեպքում՝ 6 ամսվա համար նախատեսված եվրո լիբոր տոկոսադրույքը, ընդ որում՝ փետրվար ամսին հիմք է ընդունվում այդ տարվա հունվարի 1-ին նախորդող 2-րդ աշխատանքային օրը Լոնդոնի ժամանակով ժամը 11:00-ին Ռոյթերս լրատվական գործակալության կողմից Վարկի արժույթի համար հրապարակված լիբոր տոկոսադրույքը՝ նախատեսված վեց ամսվա համար, իսկ օգոստոս ամսին հիմք է ընդունվում այդ տարվա հուլիսի 1-ին նախորդող 2-րդ աշխատանքային օրը Լոնդոնի ժամանակով ժամը 11:00-ին Ռոյթերս լրատվական գործակալության կողմից Վարկի արժույթի համար հրապարակված լիբոր տոկոսադրույքը՝ նախատեսված վեց ամսվա համար: Նշված ցուցանիշի անհասանելի դառնալու դեպքում, տարեկան անվանական լողացող տոկոսադրույքը սահմանվում է՝ Հաստատուն բաղադրիչին գումարելով եվրոպական փողի շուկայի ինստիտուտի կայքում հրապարակված 6-ամսյա եվրոլիբոր (Euribor) տոկոսադրույքը, ընդ որում, փետրվար ամսվա համար հիմք է ընդունվում այդ տարվա հունվարի 1-ին նախորդող 2-րդ աշխատանքային օրվա դրությամբ գործող ցուցանիշը, իսկ օգոստոս ամսվա համար հիմք է ընդունվում այդ տարվա հուլիսի 1-ին նախորդող 2-րդ աշխատանքային օրվա դրությամբ գործող ցուցանիշը

7.2.2. Վերը նկարագրված կարգով տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում Վարկի վերադարձը և տոկոսների վճարումը կատարվում է տոկոսադրույքի փոփոխության արդյունքում ձևավորված նոր մարման գրաֆիկի համաձայն:

ԳԼՈՒԽ 8

ՍՊԱՌՈՂԱԿԱՆ/ՈՒՍՄԱՆ ՎԱՐԿ

8.1. Միանվագ միջնորդավճարի (առկայության դեպքում) վճարումը կատարվում է Վարկը Վարկառուին տրամադրվելու պահին,

8.2. Ամսական միջնորդավճարի (առկայության դեպքում) վճարումը կատարվում է համաձայն Հավելվածում սահմանված մարման գրաֆիկի, ընդ որում՝ եթե տոկոսների վճարումը կատարվում է եռամսյակային պարբերականությամբ, ապա Վարկի ամսական միջնորդավճարը ևս վճարվում է եռամսյակային պարբերականությամբ: Եթե Վարկի ժամկետը երկարաձգվում է, կազմվում է նոր մարման գրաֆիկ, որը Վարկառուն կարող է ձեռք բերել Վարկատուից,

8.3. Վարկատուն պարտավոր է Վարկի գումարը միանվագ փոխանցել Պայմանագրում նշված Վարկառուի բանկային հաշվին, սակայն Վարկառուի կողմից Վարկատուի հանդեպ ժամկետանց պարտավորությունների առկայության դեպքում Վարկատուն իրավունք ունի Վարկի գումարը փոխանցել վարկային կողին, որը Վարկառուի կողմից պետք է ուղղվի Վարկատուի մոտ առկա ժամկետանց պարտավորության/պարտավորությունների ամբողջական մարմանը:

ԳԼՈՒԽ 9

ՎՃԱՐԱՅԻՆ ՔԱՐՏԵՐՈՎ ՏՐԱՄԱԴՐՎՈՂ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԳԻԾ

9.1. Վարկային գիծը տրամադրվում է միանվագ և ակտիվացվում է Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու օրվանից 1 (մեկ) ամսվա ընթացքում, իսկ չվերականգնվող Վարկային գծի դեպքում՝ Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու օրվանից 2 (երկու) աշխատանքային օրերի ընթացքում: Ընդ որում, չվերականգնվող Վարկային գծի վրա առկա դրամական միջոցները Վարկառուի կողմից ենթակա են օգտագործման մինչև Պայմանագրի ստորագրումից հետո տասներորդ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը: Պայմանագրում նշված Վարկի գումարը Վարկային գծի առավելագույն սահմանաչափն է,

9.2. Վարկային գծի միանվագ միջնորդավճարի վճարումը (առկայության դեպքում) կատարվում է Վարկային գծի ակտիվացման պահին: Վարկառուի հաշվին անհրաժեշտ միջոցների բացակայության կամ անբավարարության դեպքում նշված միջնորդավճարները գանձվում են չօգտագործված Վարկային գծի գումարից: Չօգտագործված վարկային գծի բացակայության կամ անբավարարության դեպքում, միջնորդավճարների գումարը հաշվվում է որպես գերաձախս,

9.3. Վարկային գծի օգտագործում է համարվում կանխիկ գումարի ստացումը բանկոմատներից ու կանխիկ տրամադրման կետերից, քարտից այլ բանկային հաշիվներին փոխանցումը, վճարումը քարտով, ինչպես նաև Վարկատուին տրամադրված պարբերական վճարման հանձնարարականով կատարված գործառնությունները,

9.4. Տոկոսագումարը հաշվարկվում է յուրաքանչյուր օր.

9.4.1. ArCa, Arca Business քարտատեսակներով տրամադրվող Վարկային գծերի դեպքում՝ Վարկային գծի օգտագործված մասի նկատմամբ՝ օգտագործման գործարքը Վարկատուի մոտ ձևակերպվելու օրվանից,

9.4.2. Visa Classic, MasterCard Standard, Visa «Բարերար», MasterCard UEFA Champions League և Visa Business քարտերով տրամադրվող Վարկային գծերի դեպքում՝ Վարկային գծի օգտագործված մասի նկատմամբ: Ընդ որում, քարտով կատարված վճարման գործառնությունների գումարի նկատմամբ տոկոսագումարի հաշվարկը սկսվում է տվյալ գործառնությունը Վարկատուի մոտ ձևակերպվելու օրվան հաջորդող ամսվա 8-րդ օրվանից, իսկ եթե այդ օրը ոչ աշխատանքային օր է, ապա՝ հաջորդ աշխատանքային օրվանից: Քարտով կատարված մյուս գործառնությունների դեպքում տոկոսագումարի հաշվարկը սկսվում է տվյալ գործառնությունը Վարկատուի մոտ ձևակերպվելու օրվանից,

9.4.3. Visa Gold, Mastercard Gold, Visa Signature քարտերով տրամադրվող վարկային գծերի դեպքում՝ վարկային գծի օգտագործված մասի նկատմամբ: Ընդ որում, քարտով կատարված վճարման գործառնությունների գումարի նկատմամբ տոկոսագումարի հաշվարկը սկսվում է տվյալ գործառնությունը Վարկատուի մոտ ձևակերպվելու օրվան հաջորդող ամսվա 15-րդ օրվանից, իսկ եթե այդ օրը ոչ աշխատանքային օր է, ապա՝ հաջորդ աշխատանքային օրվանից: Քարտով կատարված մյուս գործառնությունների դեպքում տոկոսագումարի հաշվարկը սկսվում է տվյալ գործառնությունը Վարկատուի մոտ ձևակերպվելու օրվանից:

9.5. Վերականգնվող Վարկային գծերի դեպքում.

9.5.1. Օգտագործված Վարկային գծի միջոցները և դրա նկատմամբ հաշվարկված տոկոսները, գերաձախսի գումարը և դրա նկատմամբ հաշվարկված տոկոսները, ինչպես նաև քարտային հաշվի սպասարկման միջնորդավճարը ենթակա են ամբողջությամբ մարման մինչև Վարկային գծի գործողության ավարտի օրվան հաջորդող 14-րդ օրը (այսուհետ՝ Մարման վերջնաժամկետ): Սակայն, Պայմանագրում նշված բանկային հաշվին դրամական միջոցների յուրաքանչյուր մուտքագրման դեպքում՝ անկախ Մարման վերջնաժամկետից, այդ գումարներից մարվում են օգտագործված Վարկային գծի միջոցները և դրա նկատմամբ հաշվարկված տոկոսները, գերաձախսի գումարը և դրա նկատմամբ հաշվարկված տոկոսները, ինչպես նաև քարտային հաշվի սպասարկման միջնորդավճարը,

9.5.2. Վարկային գիծը վճարվում է ոչ հավասարաչափ. յուրաքանչյուր ամսվա համար պարտադիր մարման ենթակա գումարը, որը հաշվարկվում է այդ ամսվա վերջի դրությամբ օգտագործված Վարկային գծի միջոցների նկատմամբ՝ Պայմանագրի՝ Վարկային գծի պարտադիր մարումների հատվածում նշված տոկոսի չափով, վճարվում է այդ ամսվա ավարտից հետո 50 օրվա ընթացքում: 50 օրյա ժամկետում նշված պարտավորությունը չկատարելու դեպքում Վարկառուն պարտավորվում է բացի պարտադիր մարման ենթակա գումարը վճարել նաև տվյալ պահին քարտային հաշվի սպասարկման համար առաջացած դրամային պարտավորությունը, առաջացած գերաձախսը և գերաձախսի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսները,

9.6. Գյուղատնտեսական վարկային գծերի դեպքում Վարկառուն պարտավորվում է իրականացնել Պայմանագրի՝ Վարկավորման հիմնական պայմաններում՝ Վարկային գծի պարտադիր մարումների հատվածում նշված վճարումները, իսկ Վարկային գիծը և հաշվարկված տոկոսագումարներն ամբողջությամբ վճարվում են մինչև Վարկային գծի գործողության ավարտի օրվան հաջորդող 14-րդ (տասնչորսերորդ) օրը (այսուհետ՝ Մարման վերջնաժամկետ): Եթե Վարկառուն մինչև Մարման վերջնաժամկետը ամբողջությամբ չի մարել Վարկային գծից օգտագործված միջոցները, սակայն նշված ժամկետում որևէ օրվա դրությամբ ամբողջությամբ կատարել է պարտադիր մարումները, մարել է հաշվարկված տոկոսագումարները, տվյալ պահին քարտային հաշվի սպասարկման համար առաջացած դրամային պարտավորությունը, առաջացած գերաձախսը, տույժերը և տուգանքները (առկայության դեպքում) և չունի Վարկատուի հանդեպ այլ ժամկետանց պարտավորություններ, ապա Վարկային գիծը ավտոմատ կերպով (առանց Կողմերի միջև լրացուցիչ համաձայնագրի կնքման) երկարաձգվում է Մարման վերջնաժամկետին հաջորդող աշխատանքային օրը՝ 12 ամիս ժամկետով, որի ընթացքում Վարկառուն այլևս չի կարող օգտագործել Վարկային գծի չօգտագործված միջոցները և պարտավորվում է ամբողջությամբ մարել Վարկային գծից օգտագործված միջոցները և դրանց նկատմամբ Պայմանագրում սահմանված տոկոսադրույքի չափով հաշվարկվող տոկոսագումարները՝ հավասարաչափ եղանակով՝ Պայմանագրում և/կամ «Ճանաչիր հաճախորդիդ» հարցաթերթիկում նշված կոնտակտային տվյալներով՝ սույն փաստաթղթով սահմանված ծանուցման եղանակներից որևէ մեկով կամ առձեռն Վարկատուի կողմից Վարկառուին տրամադրված մարման գրաֆիկի համաձայն: Ընդ որում, Վարկային գծի ավտոմատ կերպով երկարաձգումից հետո տոկոսագումարների հաշվարկը կատարվում է օրական՝ պարտավորության նվազող մնացորդի վրա,

9.7. Չվերականգնվող քարտային վարկային գծի դեպքում՝ Վարկային գծի վերադարձը և տոկոսների վճարումը կատարվում է հավասարաչափ՝ համաձայն Հավելվածով սահմանված մարման գրաֆիկի: Վարկառուն պարտավորվում է Հավելվածով սահմանված պարտադիր մարման ենթակա գումարի հետ միասին վճարել նաև տվյալ պահին առաջացած գերաձախսը, գերաձախսի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսները և քարտային հաշվի սպասարկման միջնորդավճարը (առկայության դեպքում): Եթե վճարման սկզբի օրվա դրությամբ փաստացի կուտակված տոկոսները և Վարկային գծի օգտագործված միջոցները նվազ են գրաֆիկում նշված գումարից, Վարկառուն պարտավորվում է մարել տվյալ պահին առկա պարտավորությունը,

9.8. Վերականգնվող և գյուղատնտեսական վարկային գծերի դեպքում՝ եթե Վարկառուի կողմից Վարկային գծի օգտագործված միջոցների մարվում են, Վարկային գիծը մարման չափով վերականգնվում է մինչև մարմանը հաջորդող աշխատանքային օրվա ժամը 18:00-ը, իսկ չվերականգնվող Վարկային գծերի դեպքում՝ Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելուց հետո մինչև տասներորդ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը Վարկային գիծը Վարկառուի կողմից Վարկային գծի օգտագործված միջոցների մարման չափով վերականգնվում է, իսկ Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելուց հետո տասներորդ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրվանից Վարկային գիծը դառնում է չվերականգնվող և վարկային գծի օգտագործված միջոցների մարման չափով պակասում է,

9.9. Վարկային գծի գումարը մարվելիս առաջնահերթ մարվում է կանխիկացման գործառնությունների գումարը, հետո միայն վճարային գործառնությունների գումարը,

9.10. Բոլոր վճարումները կատարվում են Պայմանագրում նշված Վարկառուի բանկային հաշվին կամ վարկային կոդին,

9.11. Վարկառուն իրավունք ունի Վարկային գծի գործողության ընթացքում ամբողջությամբ կամ մասնակի մարել Վարկը և տոկոսները, ինչպես նաև դիմել Վարկատուին իր Վարկային գծի գործողությունը դադարեցնելու համար,

9.12. Վարկատուն իրավունք ունի Վարկային գծի գումարի ու հասանելիք տոկոսների վաղաժամկետ վճարման պահանջ ներկայացնել Վարկառուին, եթե վերջինս դիմել է Վարկատուին քարտի գործողությունը դադարեցնելու կամ քարտը փոխարինելու համար:

ԳԼՈՒԽ 10 ԱՐԱԳ ՕՎԵՐԴՐԱՖՏ

10.1. Արագ օվերդրաֆտը վերականգնվող քարտային վարկային գիծ է, որի նկատմամբ կիրառելի է Քարտային վարկային գծի պայմանները, եթե այլ բան սահմանված չէ սույն գլխի կանոններով:

10.2. Արագ օվերդրաֆտի գործողության ընթացքում առկա չեն պարտադիր մարումներ,

10.3. Արագ օվերդրաֆտն ակտիվացվում է Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու օրվանից 2 (երկու) աշխատանքային օրերի ընթացքում,

10.4. Օգտագործված արագ օվերդրաֆտի միջոցները և դրա նկատմամբ հաշվարկված տոկոսները (առկայության դեպքում), գերաձախսի գումարը և դրա նկատմամբ հաշվարկված տոկոսները, ինչպես նաև քարտային հաշվի սպասարկման միջնորդավճարը ենթակա են ամբողջությամբ մարման մինչև օվերդրաֆտի գործողության ավարտի օրը (այսուհետ՝ Մարման վերջնաժամկետ): Սակայն, Պայմանագրում նշված բանկային հաշվին դրամական միջոցների յուրաքանչյուր մուտքագրման դեպքում՝ անկախ Մարման վերջնաժամկետից, այդ գումարներից մարվում են օգտագործված արագ օվերդրաֆտի միջոցները և դրա նկատմամբ հաշվարկված տոկոսները, գերաձախսի գումարը և դրա նկատմամբ հաշվարկված տոկոսները, ինչպես նաև քարտային հաշվի սպասարկման միջնորդավճարը

ԳԼՈՒԽ 11 AMERICAN EXPRESS ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՔԱՐՏԵՐՈՎ ՏՐԱՄԱԴՐՎՈՂ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԳԻԾ

11.1. Վարկային գիծը տրամադրվում է միանվագ և ակտիվացվում է Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու օրվանից 1 (մեկ) ամսվա ընթացքում,

11.2. Վարկային գծի օգտագործում է համարվում կանխիկ գումարի ստացումը բանկոմատներից ու կանխիկի տրամադրման կետերից, քարտից այլ բանկային հաշիվներին փոխանցումը, վճարումը քարտով, ինչպես նաև Վարկատուին տրամադրված պարբերական վճարման հանձնարարականով կատարված գործառնությունները,

11.3. Տոկոսագումարը հաշվարկվում է յուրաքանչյուր օր՝ Վարկային գծի օգտագործված մասի նկատմամբ: Քարտով կատարված վճարման գործառնությունների գումարի նկատմամբ տոկոսագումարի հաշվարկը սկսվում է տվյալ գործառնությունը Վարկատուի մոտ ձևակերպվելու օրվան հաջորդող ամսվա 21-րդ օրվանից՝ AMERICAN EXPRESS BLUE, AMERICAN EXPRESS GOLD քարտերի դեպքում կամ 8-րդ օրվանից՝ AMERICAN EXPRESS CASHBACK քարտերի դեպքում, իսկ եթե այդ օրը ոչ աշխատանքային օր է, ապա՝ հաջորդ աշխատանքային օրվանից: Քարտով կատարված մյուս գործառնությունների դեպքում տոկոսագումարի հաշվարկը սկսվում է տվյալ գործառնությունը Վարկատուի մոտ ձևակերպվելու օրվանից,

11.4. Վարկառուի կողմից Վարկային գծի օգտագործված միջոցների մարման դեպքում, վարկային գիծը մարման չափով վերականգնվում է մինչև մարմանը հաջորդող աշխատանքային օրվա ժամը 18:00-ը,

11.5. Օգտագործված Վարկային գծի միջոցները և դրա նկատմամբ հաշվարկված տոկոսները, գերաժախսի գումարը և դրա նկատմամբ հաշվարկված տոկոսները, ինչպես նաև քարտային հաշվի սպասարկման միջնորդավճարը ենթակա են ամբողջությամբ մարման մինչև Վարկային գծի գործողության ավարտի օրվան հաջորդող 14-րդ օրը (այսուհետ՝ Մարման վերջնաժամկետ): Սակայն, Պայմանագրում նշված բանկային հաշվին դրամական միջոցների յուրաքանչյուր մուտքագրման դեպքում՝ անկախ Մարման վերջնաժամկետից, այդ գումարներից մարվում են օգտագործված Վարկային գծի միջոցները և դրա նկատմամբ հաշվարկված տոկոսները, գերաժախսի գումարը և դրա նկատմամբ հաշվարկված տոկոսները, ինչպես նաև քարտային հաշվի սպասարկման միջնորդավճարը,

11.6. Վարկային գիծը վճարվում է ոչ հավասարաչափ. յուրաքանչյուր ամսվա համար պարտադիր մարման ենթակա գումարը, որը հաշվարկվում է այդ ամսվա վերջի դրությամբ օգտագործված Վարկային գծի միջոցների նկատմամբ՝ Պայմանագրի՝ Վարկային գծի պարտադիր մարումների հատվածում նշված տոկոսի չափով, վճարվում է այդ ամսվա ավարտից հետո 50 օրվա ընթացքում: 50 օրյա ժամկետում նշված պարտավորությունը չկատարելու դեպքում Վարկառուն պարտավորվում է բացի պարտադիր մարման ենթակա գումարը վճարել նաև տվյալ պահին քարտային հաշվի սպասարկման համար առաջացած դրամային պարտավորությունը, առաջացած գերաժախսը և գերաժախսի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսները: Իսկ քարտի գործողության ժամկետի ավարտից հետո Վարկատուի կողմից քարտը չվերաթողարկելու կամ վերաթողարկված քարտը Վարկառուի կողմից չստանալու պարագայում Վարկառուն պարտավորվում է մինչև քարտի գործողության ժամկետի ավարտից հետո 14 (տասնչորսերորդ) օրն ամբողջությամբ մարել օգտագործված Վարկային գծի գումարը, օգտագործված Վարկային գծի վրա հաշվարկված տոկոսագումարները, քարտային հաշվի սպասարկման համար առաջացած դրամային պարտավորությունը, առաջացած գերաժախսը և գերաժախսի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսները,

11.7. Վարկառուն պարտավորվում է վճարել կանխիկացման միջնորդավճար՝ բանկոմատներից կամ կանխիկի տրամադրման կետերից կանխիկացման գործարքի կատարման համար միջնորդավճար սահմանված լինելու դեպքում: Հաշվին անհրաժեշտ միջոցների բացակայության կամ անբավարարության դեպքում կանխիկացման միջնորդավճարը գանձվում է չօգտագործված վարկային գծի գումարից: Չօգտագործված Վարկային գծի բացակայության կամ անբավարարության դեպքում, միջնորդավճարի գումարը հաշվվում է որպես գերաժախս,

11.8. Բոլոր վճարումները կատարվում են Պայմանագրում նշված Վարկառուի բանկային հաշվին կամ վարկային կողին,

11.9. Վարկառուն իրավունք ունի Վարկային գծի գործողության ընթացքում ամբողջությամբ կամ մասնակի մարել Վարկը և տոկոսները, ինչպես նաև դիմել Վարկատուին իր Վարկային գծի գործողությունը դադարեցնելու համար:

11.10. Վարկատուն իրավունք ունի

11.10.1. առանց Վարկառուի նախնական համաձայնության, փոխանցել Պայմանագրից բխող իր իրավունքներն ու պարտականությունները Ամերիքն Էքսպրեսսի կազմում ներառված կամ վերջինիս կողմից մատնանշված որևէ երրորդ անձի և նման փոխանցումն իրականացնելու համար անհրաժեշտ լինելու դեպքում վերջիններիս տրամադրել տեղեկատվություն Պայմանագրի վերաբերյալ,

11.10.2. ցանկացած պահի Ամերիքն Էքսպրեսսի պահանջով դադարեցնել Պայմանագիրը,

11.10.3. 4.3.1 կետով սահմանված որևէ հանգամանքի առաջացման դեպքում որպես պատասխանատվության միջոց կիրառել նաև քարտի գործողության ժամկետի դադարեցումը:

ԳԼՈՒԽ 12

ԲԻԶՆԵՍ ՎԱՐԿ

12.1. Վարկառուն իրավունք ունի վարկը և հաշվարկված տոկոսագումարները Հավելվածում նշված ժամկետից շուտ ամբողջությամբ կամ մասնակի մարել: Այդ դեպքում Վարկառուն պարտավորվում է վճարել Վարկի փաստացի ժամկետի համար հաշվարկված տոկոսագումարը, իսկ այն դեպքում, երբ Հավելվածով սահմանված հերթական մարումների միջև ընկած ժամանակահատվածում (Հավելվածով սահմանված նախորդ մարման օրվան հաջորդող օրվանից մինչև հերթական վճարման օրը ներառյալ) կատարված մարումների հանրագումարը գերազանցում է Հավելվածով սահմանված հերթական վճարման ենթակա ընդհանուր գումարի (մայր գումար և տոկոսագումար) կրկնապատիկը, Վարկառուն պարտավորվում է վճարել նաև Վաղաժամկետ մարման վճար, որը հաշվարկվում է Հավելվածով սահմանված հերթական վճարման ենթակա ընդհանուր գումարի (մայր գումար և տոկոսագումար) կրկնապատիկը գերազանցող մասի նկատմամբ՝ Վարկավորման հիմնական պայմանների՝ Վաղաժամկետ մարման վճար դաշտում նշված տոկոսի չափով,

(սույն կետը կիրառելի չէ Սպառողական կրեդիտների նկատմամբ)

12.2. Վարկատուն պարտավոր է Վարկի գումարը փոխանցել Պայմանագրում նշված Վարկառուի բանկային հաշվին:

ԳԼՈՒԽ 13

ԲԻԶՆԵՍ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԳԻԾ/ԱՐՏԱՀԱՆՄԱՆ ԵՎ ՆԵՐՄՈՒԾՄԱՆ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԳԻԾ

13.1. Բիզնես վարկային գիծը տրամադրվում է Պայմանագրի վավերապայմաններում նշված Վարկառուի բանկային հաշվով և բիզնես Վարկային գծի օգտագործում է համարվում Վարկառուի կողմից ներկայացված հանձնարարականի հիման վրա Վարկառուի ընթացիկ հաշվին Վարկային գծի գումարի մուտքագրումը, իսկ արտահանման և ներմուծման Վարկային գծի դեպքում՝ Վարկային գծի օգտագործում է համարվում Վարկառուի կողմից ապրանքների ներմուծումը կամ արտահանումը հավաստող փաստաթղթի հիման վրա Վարկատուին ներկայացված հանձնարարականի համաձայն Վարկառուի ընթացիկ հաշվին Վարկային գծի գումարի մուտքագրումը և միաժամանակ Վարկառուի ընթացիկ հաշվից Վարկային գծի գումարի անկանխիկ փոխանցումը ապրանքների ներմուծումը կամ արտահանումը հավաստող փաստաթղթում նշված կողմին: Պայմանագրում նշված Վարկի գումարը Վարկային գծի առավելագույն սահմանաչափն է,

13.2. Վարկատուն պարտավոր է Վարկային գծի գումարը Վարկառուի հանձնարարականի հիման վրա փոխանցել Պայմանագրի վավերապայմաններում նշված Վարկառուի բանկային հաշվին,

13.3. Տոկոսների հաշվարկը կատարվում է օրական՝ Վարկային գծի գումարի օգտագործված մասի նկատմամբ՝ Վարկառուի ընթացիկ հաշվին Վարկային գծի գումարը մուտքագրվելու պահից, չօգտագործված մասի նկատմամբ՝ Վարկային գծի գումարի գործողության ժամկետի սկիզբից,

13.4. Վարկառուի կողմից Վարկային գծի օգտագործված գումարի մարման դեպքում, Վարկային գիծը մարման չափով վերականգնվում է մինչև մարմանը հաջորդող աշխատանքային օրը,

13.5. Վարկային գծի վերադարձը և տոկոսների վճարումը կատարվում է Վարկային գծի գործողության ժամկետի ավարտի օրը ներառյալ,

13.6. Վարկառուն իրավունք ունի վարկը և հաշվարկված տոկոսագումարները Պայմանագրում կամ Հավելվածում նշված ժամկետից շուտ ամբողջությամբ կամ մասնակի մարել,

13.7. Արտահանման և ներմուծման վարկային գծերի դեպքում գործում են հետևյալ առանձնահատկությունները.

13.7.1. Եթե Վարկառուն Վարկային գծի ժամկետի ավարտի օրվա դրությամբ ամբողջությամբ չի մարել Վարկային գծի գումարը, սակայն ամբողջությամբ մարել է հաշվարկված

տոկոսագումարները, ապա չմարված Վարկային գծի գումարի չափով Վարկառուն համարվում է նոր վարկ ստացած հետևյալ պայմաններով՝ 12 ամիս ժամկետով և Պայմանագրով սահմանված՝ Վարկային գծի չմարման դեպքում ձևակերպվող վարկի տարեկան տոկոսադրույքով: Վարկային գծի չմարման դեպքում ձևակերպվող վարկի տոկոսների հաշվարկը կատարվում է օրական՝ այդ վարկի ստացման պահից, վարկի նվազող մնացորդի վրա, իսկ վարկի և տոկոսագումարների մարումները կատարվում են հավասարաչափ՝ համաձայն Պայմանագրի անբաժանելի մաս հանդիսացող հավելվածում (այսուհետ՝ Հավելված) սահմանված մարման գրաֆիկի, որը Վարկառուին կարող է տրամադրվել առձեռն կամ ուղարկվել Պայմանագրում նշված Վարկառուի էլեկտրոնային հասցեին,

13.7.2. Վարկային գծի չմարման դեպքում ձևակերպվող Վարկը և տոկոսագումարները ժամկետից շուտ մարելու դեպքում Վարկառուն պարտավորվում է վճարել տվյալ վարկի փաստացի ժամկետի համար հաշվարկված տոկոսագումարը, իսկ այն դեպքում, երբ Հավելվածով սահմանված հերթական մարումների միջև ընկած ժամանակահատվածում (նախորդ մարման օրվան հաջորդող օրվանից մինչև հերթական վճարման օրը ներառյալ) կատարված մարումների հանրագումարը գերազանցում է Հավելվածով սահմանված մարման գրաֆիկով նախատեսված հերթական վճարման ենթակա ընդհանուր գումարի (մայր գումար և տոկոսագումար) կրկնապատիկը, Վարկառուն պարտավորվում է վճարել նաև Վաղաժամկետ մարման վճար, որը հաշվարկվում է հերթական վճարման ենթակա ընդհանուր գումարի (մայր գումար և տոկոսագումար) կրկնապատիկը գերազանցող մասի նկատմամբ՝ Վարկավորման հիմնական պայմանների՝ Վաղաժամկետ մարման վճար դաշտում նշված տոկոսի չափով:

ԳԼՈՒԽ 14 **ՕՎԵՐԴՐԱՖՏ**

14.1. Տոկոսների հաշվարկը կատարվում է օրական՝ Օվերդրաֆտի օգտագործված մասի նկատմամբ՝ Վարկառուի բանկային հաշվից վճարում կատարելու պահից: Պայմանագրում նշված Վարկի գումարը Օվերդրաֆտի առավելագույն սահմանաչափն է,

14.2. Յուրաքանչյուր ամսվա վերջի դրությամբ օգտագործված Օվերդրաֆտի գումարը մարվում է մինչև այդ ամսվան հաջորդող ամսվա 25-ը,

14.3. Վարկառուի կողմից Օվերդրաֆտի օգտագործված գումարի մարման դեպքում, օվերդրաֆտը մարման չափով վերականգնվում է մինչև մարմանը հաջորդող աշխատանքային օրը,

14.4. Վարկառուն մինչև Օվերդրաֆտի գործողության ժամկետի ավարտի օրը ներառյալ պետք է ամբողջությամբ վճարի Օվերդրաֆտի օգտագործված գումարը, հաշվարկված տոկոսագումարներն ու տուժանքները,

14.5. Օվերդրաֆտի գումարը վերադարձվում է, իսկ տոկոսագումարներն ու տուժանքը վճարվում են Վարկառուի՝ Պայմանագրում նշված Բանկային հաշվին կամ Պայմանագրի վավերապայմաններում նշված վարկային կողին դրամական միջոցներ մուտքագրելու միջոցով: Վարկատուն մուտքագրված միջոցները անակցեպտ կարգով ուղում է Վարկառուի պարտավորությունների մարմանը,

14.6. Վարկառուն իրավունք ունի Օվերդրաֆտի գումարը և հաշվարկված տոկոսագումարները Պայմանագրում նշված ժամկետից շուտ ամբողջությամբ կամ մասնակի մարել:

ԳԼՈՒԽ 15
«ԱՊԱՌԻԿ ՏԵՂՈՒՄ» ՎԱՐԿ

- 15.1. Տարածամկետ վճարման պայմանով ապրանքի առուվաճառքի կամ տարածամկետ վճարման պայմանով ծառայությունների մատուցման պայմանագրից բխող Վաճառողի/Կատարողի իրավունքները դրամական պահանջի զիջման դիմաց ֆինանսավորման (ֆակտորինգ) պայմանագրով Բանկին զիջվելու պահից Բանկի և Գնորդի/Պատվիրատուի հարաբերությունների նկատմամբ կիրառելի են դառնում սույն փաստաթղթով սահմանված բոլոր դրույթները,
- 15.2. Տոկոսների հաշվարկը կատարվում է օրական Վարկի գումարի նվազող մնացորդի վրա՝ Վարկի գումարը Վարկատուի մոտ բացված Վաճառողի կամ Կատարողի ֆակտորինգային հաշվին մուտքագրելու պահից,
- 15.3. Տարածամկետ վճարման պայմանով ապրանքի առուվաճառքի պայմանագրով նախատեսված ապրանքը Գնորդին հանձնելու պահից այն համարվում է գրավադրված Վաճառողի մոտ մինչև Գնորդի կողմից նշված պայմանագրով նախատեսված պարտավորությունների ամբողջական և պատշաճ կատարումը: Ընդ որում, Վաճառողի իրավունքները դրամական պահանջի զիջման դիմաց ֆինանսավորման (ֆակտորինգ) պայմանագրով Վարկատուին զիջվելու դեպքում, զիջվում է նաև Վաճառողի գրավի իրավունքը:
- 15.4. Տարածամկետ վճարման պայմանով ապրանքի առուվաճառքի պայմանագրի կնքման դեպքում Վաճառողը պարտավորվում է.
- 15.4.1. Պայմանագրի կնքման օրը Գնորդին հանձնել Ապրանքը՝ դրա պատկանելիքների և դրան վերաբերող փաստաթղթերի հետ միասին,
- 15.4.2. Իրականացնել Ապրանքի երաշխիքային սպասարկումը՝ այդպիսին նախատեսված լինելու դեպքում: Ընդ որում, Վաճառողի կողմից սույն ենթակետով սահմանված պարտականությունները չկատարումը կամ ոչ պատշաճ կատարումը չի կարող Գնորդի համար հիմք հանդիսանալ Պայմանագրով իր կողմից ստանձնված պարտականությունները չկատարելու, ոչ պատշաճ կատարելու կամ հաշվանց կատարելու համար,
- 15.4.3. Պայմանագրով իր բոլոր իրավունքները փոխանցել Բանկին:
- 15.5. Տարածամկետ վճարման պայմանով ծառայությունների մատուցման պայմանագրի կնքման դեպքում Կատարողը պարտավորվում է.
- 15.5.1. Պայմանագրի կնքման օրը Պատվիրատուին հանձնել Ծառայությունների մատուցման նախահաշիվ և/կամ հաշիվ-ապրանքագիր,
- 15.5.2. Պայմանագրով իր բոլոր իրավունքները փոխանցել Բանկին,
- 15.6. Տարածամկետ վճարման պայմանով ապրանքի առուվաճառքի պայմանագրի կնքման դեպքում Գնորդը, իսկ Տարածամկետ վճարման պայմանով ծառայությունների մատուցման պայմանագրի կնքման դեպքում Պատվիրատուն պարտավորվում է.
- 15.6.1. Վաճառողից ընդունել Ապրանքը, իսկ Կատարողից ընդունել Ծառայությունների մատուցումը,
- 15.6.2. Բանկի պահանջով ներկայացնել իր վարկարժանության գնահատման համար անհրաժեշտ փաստաթղթեր,
- 15.7. Գնորդը/Պատվիրատուն Պայմանագրի ստորագրմամբ տալիս է իր համաձայնությունն առ այն, որ Պայմանագրի համարը հեռախոսի միջոցով Բանկին հայտնելու դեպքում վերջինիս կողմից տրամադրվի Պայմանագրի հետ կապված ցանկացած տեղեկատվություն:

ԳԼՈՒԽ 16

ՍՊԱՌՈՂԱԿԱՆ ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԿԻՐԱՌԵԼԻ ՀԱՏՈՒԿ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

16.1. Վարկառուն իրավունք ունի առանց որևէ պատճառաբանության միակողմանիորեն լուծելու Պայմանագիրը դրա կնքմանը հաջորդող 7 (յոթ) աշխատանքային օրերի ընթացքում: Այդ դեպքում Վարկառուն պարտավորվում է Վարկի գումարը օգտագործելու համար Վարկատուին վճարել տոկոսներ, որոնք հաշվարկվում են տարեկան փաստացի տոկոսադրույքին համապատասխան (քարտային վարկային գծի դեպքում՝ տոկոսները հաշվարկվում են Վարկային գծի օգտագործման գործարքը Վարկատուի մոտ ձևակերպվելու պահից մինչև Պայմանագրի լուծման պահը՝ տարեկան փաստացի տոկոսադրույքին համապատասխան):

16.2. Վարկառուն իրավունք ունի Վարկը և տոկոսները ժամկետից շուտ ամբողջությամբ կամ մասնակի մարել: Ժամկետից շուտ մարելու դեպքում Վարկառուն վճարում է Վարկի փաստացի ժամկետի համար հաշվարկված տոկոսներ, իսկ Վարկավորման ընդհանուր ծախսը նվազեցվում է հետևյալ կերպ. **Պայմանագրով սահմանված միջնորդավճարները (առկայության դեպքում) նվազեցվում են (քարտային վարկային գծերի դեպքում քարտային հաշվի սպասարկման միջնորդավճարը նվազեցվում է, եթե վարկային գիծը ամբողջական վաղաժամկետ մարելուց հետո Վարկառուի կողմից տվյալ քարտը չի օգտագործվելու), իսկ Վարկավորման ընդհանուր ծախսի մեջ ներառվող մյուս վճարները՝ նոտարական վավերացման, պեղական գրանցման, գույքի գնահատման, ապահովագրության, եթե առկա են, և այլ վճարներ, որոնք չեն հանդիսանում Վարկատուի եկամուտը, նվազեցման ենթակա չեն:**

16.3. Քաղվածքը, ինչպես նաև «Սպառողական կրեդիտավորման մասին» ՀՀ օրենքով և դրա հիման վրա ընդունված այլ իրավական ակտերով սահմանված պարտադիր ներկայացման տեղեկատվությունը ուղարկվում են Վարկառուի՝ Պայմանագրում նշված էլեկտրոնային հասցեին (առկայության դեպքում): Այն դեպքում, երբ Վարկառուն «Ճանաչիր հաճախորդիդ» հարցաթերթիկում նշում է այլ էլեկտրոնային հասցե, ապա քաղվածքը և վերը նշված պարտադիր ներկայացման տեղեկատվությունը ուղարկվում են «Ճանաչիր հաճախորդիդ» հարցաթերթիկում նշված էլեկտրոնային հասցեին:

16.4. Վարկատուի և Վարկառուի իրավահարաբերությունների նկատմամբ կիրառելի է սույն փաստաթղթի Հավելված 1-ով սահմանված՝ «Ինչ անել, եթե բողոք ունեք» ձևաթուղթը: Պայմանագրի ստորագրմամբ Վարկառուն հավաստիացնում է, որ իրեն տրամադրվել է նշված ձևաթուղթը և ինքը ծանոթացել է դրա բովանդակությանը:

ԳԼՈՒԽ 17

ՖՈՆԴԵՐԻ ԾՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ ՏՐԱՄԱԴՐՎՈՂ ՎԱՐԿԵՐԻ ՀԱՏՈՒԿ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

17.1. ԵՆԲ-ի հետ համագործակցությամբ իրականացվող «Հայաստանի տնտեսական դիմակայունություն» ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող վարկեր

17.1.1. Պայմանագրի ստորագրմամբ Վարկատուն Վարկառուին տեղեկացնում է, որ.

17.1.1.1. Պայմանագրի շրջանակներում Վարկառուին տրամադրված վարկի միջոցները տրամադրվել են Եվրոպական ներդրումային բանկի (այսուհետ՝ ԵԻԲ) կողմից, որը հանդիսանում է Եվրոպական Միության ֆինանսական կազմակերպությունը՝ ստեղծված Եվրոպական Միության Գործունեության Պակտի 308 հոդվածով, ֆինանսական կազմակերպությունների հետ կողք կողքի մասնակցում է այն ներդրումային ծրագրերում, որոնք կազմում են Եվրոպական Միության նպատակների մաս: Վարկը

բավարարում է Եվրոպական ներդրումային բանկի կողմից սահմանված ֆինանսավորման բոլոր պահանջներին: Վարկը Վարկառուին ընձեռում է ֆինանսական առավելություն, որն արտահայտված է վարկի տոկոսադրույքի մեջ: Նշված ֆինանսական առավելությունը կազմում է 100 բազիսային կետ տարեկան՝ համեմատած այն տարեկան տոկոսադրույքի, որն առաջարկվում է Վարկատուի կողմից նմանատիպ վարկերի համար առանց ԵՆԲ-ի ֆինանսավորման,

17.1.1.2. Վարկը տրամադրվել է ՀՀ Կենտրոնական Բանկի և ԵՆԲ-ի (այսուհետ՝ նաև Դոնորներ) միջև կնքված «Հայաստանի տնտեսական դիմակայունություն» վարկային պայմանագրի և դրա իրականացման նպատակով ՀՀ Կենտրոնական Բանկի և Վարկատուի միջև կնքված պայմանագրի (երկու պայմանագրերը միասին և առանձին այսուհետ՝ Ֆինանսավորման պայմանագիր) հիման վրա իրականացվող ծրագրի (այսուհետ՝ Ծրագիր) շրջանակներում,

17.1.1.3. Պայմանագրի շրջանակներում կարող է Վարկատուն կարող է պարտավորված լինել Վարկի միջոցով ֆինանսավորվող ենթանախագծի (այսուհետ՝ Ենթանախագիծ) վերաբերյալ ինֆորմացիա տրամադրել Եվրոպական Միության ցանկացած համապատասխան անձի կամ հաստատության՝ համաձայն Եվրոպական Միության օրենսդրության համապատասխան պարտադիր պահանջների,

17.1.1.4. Սույն պայմանների շրջանակներում «Արգելված վարկ», «Արգելված պրակտիկա», «ԵՆԲ խմբի ռեսուրսների և ակտիվների չարաշահում», «Պատժամիջոցներ», «Պատժամիջոցների ենթարկված անձ», «Փողերի լվացում», «Ահաբեկչության ֆինանսավորում», «Բացառված շահառու», «Բացառման քաղաքականություն», «Համապատասխան Կողմ», «Համապատասխան անձ», «Ֆինանսավորման ուղեցույց», «Ֆինանսական կարգավորում», «Գնումների ուղեցույց», «NDICI-GE կարգավորում», «ՖԱԹՖ-ի հանձնարարականներ», «ԵՆԲ շրջակա միջավայրի և սոցիալական ստանդարտներ», «Շրջակա միջավայրի և սոցիալական չափորոշիչներ» հասկացություններն ունեն նույն բովանդակությունը, ինչ Ֆինանսավորման պայմանագրում:

17.1.2. Վարկառուն պարտավորվում է՝

17.1.2.1. Վարկատուի պահանջով ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում ապահովագրական ընկերությունների (ինչպես տեղական, այնպես էլ արտասահմանյան, որոնք ունեն ապահովագրական գործունեություն իրականացնելու առնվազն երեք տարվա փորձ) միջոցով իրականացնել այնպիսի ապահովագրություն, այնպիսի ռիսկերի դեմ և այնպիսի գումարներով, որոնք համահունչ են հիմնական բիզնես պրակտիկային.

17.1.2.2. Վարկատուի պահանջով ամբողջությամբ կամ մասնակի հետ վերադարձնել Վարկի գումարը, եթե չի կատարել Պայմանագրով ստանձնած իր պարտավորությունները,

17.1.2.3. Վարկի միջոցներն օգտագործել ըստ նպատակի, արդյունավետությամբ, տեխնիկական, տնտեսական, ֆինանսական, կառավարման, շրջակա միջավայրի պահպանման, առողջապահական և սոցիալական ստանդարտներին և Դոնորների և Վարկատուի պահանջներին համապատասխան.

17.1.2.4. պատրաստել և Վարկատուին ու Դոնորներին տրամադրել վերջիններիս կողմից հիմնավոր կերպով պահանջվող տեղեկատվությունը.

17.1.2.5. ավարտել համապատասխան Ենթանախագիծը Պայմանագրում նշված կամ Ծրագրով սահմանված ժամանակահատվածում.

17.1.2.6. ստացված միջոցներն օգտագործել բացառապես համապատասխան Ենթանախագծի իրականացման նպատակով, ինչպես նախատեսված է Վարկի տրամադրման հայտով.

17.1.2.7. ձեռք բերել աշխատանքներ, ծառայություններ կամ ապրանքներ Ենթանախագծի համար ընդունելի գնումների ընթացակարգերով, որոնք համապատասխանում են, ի գոհունակություն ԵՆԲ-ի, վերջինիս քաղաքականությանը, ինչպես նկարագրված է Գնումների ուղեցույցում.

17.1.2.8. պահպանել, վերանորոգել, հիմնանորոգել և թարմացնել Ենթանախագծի մաս կազմող ամբողջ գույքը, ինչպես պահանջվում է այն լավ աշխատանքային վիճակում պահելու համար.

17.1.2.9. ուժի մեջ պահել օգտագործման բոլոր իրավունքները և թույլտվությունները, որոնք անհրաժեշտ են Ենթանախագծի իրականացման և շահագործման համար, ինչպես նաև համապատասխանեցնել բոլոր օրենքներին, որոնց ներքո իրականացվում են համապատասխան Ենթանախագծերը.

17.1.2.10. պատշաճ կերպով ապահովագրել համապատասխան Ենթանախագծի մաս կազմող գույքը.

17.1.2.11. Բնապահպանական և սոցիալական չափանիշների առումով.

-իրականացնել և շահագործել համապատասխան Ենթաձրագիրը՝ Բնապահպանական և սոցիալական ստանդարտներին համապատասխան,

-ստանալ, պահպանել և համապատասխանել Ենթանախագծի համար անհրաժեշտ բնապահպանական կամ սոցիալական հաստատումներին,

-մշտապես հետևել էկոլոգիական և սոցիալական օրենսդրությանը,

-Երբ անհրաժեշտ է, բնապահպանական օրենքներին համապատասխան և Վարկատուի կամ Դոնորների պահանջով, ներկայացնել ապացույցներ՝ ստուգելու վերը նշված ենթակետերում ներառված պարտավորությունների կատարումը: Վարկատուն և ՀՀ Կենտրոնական Բանկը պետք է կիրառեն այդ իրավունքները ցանկացած Վարկառուի նկատմամբ՝ ԵՆԲ-ի հատուկ խնդրանքով և անմիջապես փոխանցեն ԵՆԲ-ին այդ հարցման առնչությամբ ստացված ցանկացած նյութական տեղեկատվություն:

17.1.2.12. Ներկայացնել և հայտարարել Դոնորներին, որ համապատասխան Ենթանախագծի հետ կապված Վարկատուին տրված ցանկացած տեղեկություն կամ փաստաթուղթ ճշմարիտ է և ճշգրիտ.

17.1.2.13. Պատժամիջոցների տեսանկյունից պարտավորվել ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն՝

-չպահպանել կամ գործարար հարաբերությունների մեջ չմտնել և/կամ ցանկացած միջոցներ և/կամ տնտեսական ռեսուրսներ չտրամադրել ի շահ ցանկացած Պատժամիջոցների ենթարկված անձի՝ կապված Վարկի կամ Ենթանախագծի հետ,

-չօգտագործել ծրագրային միջոցների ամբողջ կամ մի մասը, փոխառություն չտրամադրել, չնվիրաբերել կամ այլ կերպ հասանելի չդարձնել այն որևէ անձի, յուրաքանչյուր դեպքում, որևէ ձևով, որը կհանգեցնի իր կողմից կամ ԵՆԲ-ի կամ ՀՀ ԿԲ-ի կամ Վարկատուի կողմից կիրառվող պատժամիջոցների խախտմանը, կամ

-չֆինանսավորել Ենթավարկային պայմանագրերի շրջանակներում որևէ վճարում ամբողջությամբ կամ մասամբ՝ Պատժամիջոցների ենթարկված անձի, Պատժամիջոցները խախտող անձի հետ գործունեությունից կամ ձեռնարկատիրական գործունեությունից ստացված հասույթից կամ ցանկացած այլ ձևով, որը կհանգեցնի խախտման իր, Վարկատուի, ՀՀ ԿԲ-ի կամ ԵՆԲ-ի կողմից:

17.1.2.14. Ազնվության և փողերի լվացման տեսանկյունից.

-չներգրավվել (և չթույլատրել կամ թույլ տալ որևէ անձի, որը հանդես է գալիս իր անունից) Ենթանախագծի հետ կապված որևէ Արգելված պրակտիկայի, մրցույթի որևէ ընթացակարգի կամ Պայմանագրով կամ որևէ այլ փաստաթղթով նախատեսված որևէ գործարքի մեջ, ինչպես նաև անհապաղ տեղեկացնել Վարկատուին կամ Դոնորներին, եթե ցանկացած պահի դրությամբ տեղեկացված է լինում Ենթանախագծի հետ կապված որևէ Արգելված պրակտիկայի մասին.

-ձեռնարկել այնպիսի գործողություն, որով Վարկատուն կամ Դոնորները ողջամտորեն կպահանջեն հետաքննել կամ դադարեցնել ցանկացած Արգելված պրակտիկայի ենթադրյալ կամ կասկածելի դեպք.

-հետաքննել կամ դադարեցնել Ենթանախագծի հետ կապված որևէ Արգելված պրակտիկայի որևէ ենթադրյալ կամ կասկածելի դեպք.

-անհապաղ տեղեկացնել Վարկատուին կամ Դոնորներին իրական մեղադրանքի, բողոքի կամ տեղեկատվության մասին՝ կապված Ենթանախագծի Արգելված պրակտիկայի հետ.

-ողջամիտ ժամկետներում ձեռնարկել համապատասխան միջոցներ ցանկացած Համապատասխան անձի նկատմամբ, ով դառնում է Պատժամիջոցների ենթարկված անձ, կամ հանդիսանում է վերջնական և անդառնալի դատարանի վճռի առարկա՝ կապված Արգելված պրակտիկայի հետ, որը կատարվել է իր մասնագիտական պարտականությունների կատարման ընթացքում, որպեսզի հիմնավորվի, որ այդ Համապատասխան անձը ներգրավված չէ որևէ գործունեության մեջ՝ կապված Վարկատուի կամ Դոնորների համապատասխան Ենթավարկային պայմանագրի կամ համապատասխան Ենթանախագծի հետ.

-անհապաղ տեղեկացնել Վարկատուին կամ Դոնորներին Վարկառուի կողմից ձեռնարկված ցանկացած միջոցառման մասին՝ համաձայն նախորդ պարբերության.

-չմտնել գործարար հարաբերությունների մեջ որևէ Պատժամիջոցի ենթարկված անձի հետ կամ դրամական միջոցներ տրամադրել ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն, որևէ Պատժամիջոցի ենթարկված անձի և անհապաղ տեղեկացնել Վարկատուին կամ Դոնորներին ցանկացած նմանատիպ փաստի կամ իրադարձության մասին, որը հանգեցնում է (ա) իր կառավարման մարմնի որևէ անդամի կամ (բ) իր վերահսկողության ցանկացած անձի Պատժամիջոցների ենթարկված անձ լինելու փաստի մասին.

-անհապաղ տեղեկացնել Վարկատուին կամ Դոնորներին, որքանով դա թույլատրվում է օրենքով, ցանկացած էական դատավարության, արբիտրաժի, վարչական վարույթի կամ հետաքննության մասին, որն իրականացվել է դատարանի, վարչակազմի կամ համանման այլ պետական մարմնի կողմից, որը վերջիններիս տեղեկատվությամբ կամ համոզմամբ առկա է կամ նախատեսվում է Վարկառուի, նրա վերահսկիչ կազմակերպությունների կամ կառավարման մարմինների անդամների դեմ՝ կապված Վարկի կամ Ենթանախագծի Արգելված պրակտիկայի հետ.

-տրամադրել Վարկատուին կամ Դոնորներին այնպիսի լրացուցիչ տեղեկատվություն, ապացույց կամ փաստաթուղթ, որը վերաբերում է Վարկառուի կամ Դոնորների համապատասխանելիության պահանջներին ներառյալ, սակայն առանց սահմանափակման՝ «Ճանաչիր հաճախորդիդ» (KYC) պահանջները կամ նույնականացման նմանատիպ ընթացակարգեր, երբ պահանջվում է և ողջամիտ ժամկետում.

-ի գիտություն ընդունել ԵՆԲ-ի խմբային հայտարարությունը հարկային խարդախության, հարկերից խուսափելու, ագրեսիվ հարկային պլանավորման, փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման վերաբերյալ (ինչպես հրապարակված է ԵՆԲ-ի կայքում) Վարկատուի կամ Դոնորների ֆինանսավորման գործունեության մեջ՝ կապված Վերջնական շահառուների հետ.

-տեղեկացնել վերջնական շահառուի սեփականության իրավունքի ցանկացած փոփոխության մասին.

-ներկայացնել Վարկատուին կամ Դոնորներին, որ

. իր տեղեկատվության համաձայն, Վարկառուի կողմից իր բաժնետիրական կապիտալում կամ Ենթանախագծում ներդրված միջոցները ապօրինի ծագում չունեն, կապված չեն փողերի լվացման կամ ահաբեկչության ֆինանսավորման պրոդուկտների հետ, ինչպես նաև անհապաղ տեղեկացնել Վարկատուին կամ Դոնորներին, եթե ցանկացած պահի տեղեկանա նմանատիպ միջոցների ապօրինի ծագման մասին.

. ոչ Վարկառուն, նրա տնօրենների խորհուրդը, այլ կորպորատիվ մարմինները, կառավարիչները, ոչ էլ որևէ այլ անձ, որը գործում է իր կամ նրանց անունից կամ իր վերահսկողության ներքո, չի կատարել (ա) որևէ արգելված գործողություն (Արգելված պրակտիկա)՝ կապված որևէ Ենթանախագծի կամ պայմանագրով նախատեսվող որևէ գործարքի հետ, կամ (բ) ահաբեկչության ֆինանսավորման կամ փողերի լվացման հետ կապված ցանկացած անօրինական գործունեություն. և

.Ենթանախագծերից և ոչ մեկը (ներառյալ՝ առանց սահմանափակման, բանակցությունները, պայմանագրերի շնորհումը և կատարումը, որը ֆինանսավորվում կամ ֆինանսավորվելու է Վարկի միջոցով) չի ներգրավվել կամ առաջացրել որևէ Արգելված պրակտիկա:

-Համապատասխանել (ա) բոլոր օրենքներին և կանոնակարգերին, որոնց Վարկառուն կամ վերջինիս կողմից խրախուսվող Ենթանախագիծը ենթակա է, (բ) Բնապահպանական և սոցիալական ստանդարտներին և (գ) ԵՄ օրենսդրության շրջանակում այլ համապատասխան չափորոշիչներին՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենքների շրջանակում կիրառվող կամ սահմանված ԵՆԲ-ի կողմից մինչև սույն Պայմանագրի ստորագրման օրը, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության համապատասխան օրենսդրությանը (ներառյալ՝ համապատասխան բնապահպանական և սոցիալական օրենքները).

-հավաստիացնել Վարկատուին կամ համապատասխան միջնորդին, առ այն, որ վերջինս չի հանդիսանում Բացառված շահառու.

-Վարկատուից կամ Դոնորներից պահանջել Ենթավարկային պայմանագրի շրջանակում կատարել ցանկացած տրամադրում կամ վճարում (ըստ կիրառման) Վարկառուի բանկային հաշվին, որը

պատշաճ կերպով պահվում է Հայաստանի Հանրապետության լիազորված ֆինանսական հաստատությունում.

-(ա) պահել Ենթանախագծի հետ կապված բոլոր ֆինանսական գործարքների և ծախսերի գրանցամատյանները և գրառումները, ներառյալ Վարկով ֆինանսավորվող ցանկացած պայմանագրի պատճենը և գնումներին առնչվող ցանկացած նյութական փաստաթուղթ, Պայմանագրի ստորագրումից հետո առնվազն 6 տարվա ընթացքում, և (բ) պահանջի դեպքում տրամադրել Վարկատուին կամ Դոնորներին Վարկով ֆինանսավորվող պայմանագրերի վավերացրած պատճենները և տրամադրումներին առնչվող ծախսերի ապացույցները.

-թույլ տալ Վարկատուի, ՀՀ ԿԲ-ի, ԵՆԲ-ի, և երբ դա պահանջվում է ԵՄ օրենսդրության համապատասխան պարտադիր դրույթներով կամ համաձայն NDICI-GE կանոնակարգի կամ Ֆինանսական կանոնակարգի, ըստ կիրառման, Համապատասխան Կողմերին.

.այցելել Ենթանախագծի տարածքները, տեղակայանքները և իրականացնել ստուգումներ Ֆինանսավորման Պայմանագրի, Պայմանագրի, Համաձայնագրի և Ենթանախագծի ֆինանսավորման հետ կապված նպատակների համար.

.Հարցազրույց իրականացնել Վարկառուի ներկայացուցիչների հետ և չխոչընդոտել Ենթանախագծում ներգրավված կամ ազդեցության ենթակա որևէ այլ անձի հետ շփումներին.

.իրականացնել հետաքննություններ, ստուգումներ և աուդիտներ, ըստ ցանկության, և դիտարկել Վարկառուի գրանցամատյանները և գրառումները Ենթանախագծի իրականացման հետ կապված և կարողանալ վերցնել փաստաթղթերի պատճենները օրենքով թույլատրված կարգով.

-աջակցել ԵՆԲ-ի և Եվրոպական միության իրավասու այլ հաստատությունների կամ մարմինների հետաքննություններին՝ կապված Արգելված պրակտիկայի որևէ ենթադրյալ կամ կասկածելի դրսևորման հետ, և տրամադրել ԵՆԲ-ին կամ երաշխավորել, որ ԵՆԲ-ին կտրամադրվի ողջ անհրաժեշտ աջակցությունը սույն հոդվածում նկարագրված նպատակների համար.

-ապահովել ԵՆԲ-ին (և ցանկացած այլ Համապատասխան Կողմի) կամ երաշխավորել, որ ԵՆԲ-ին (և ցանկացած այլ Համապատասխան Կողմին) կտրամադրվի տեղեկատվության, պայմանների և փաստաթղթերի հասանելիություն, ինչպես նաև անհրաժեշտ աջակցություն՝ այս պարբերությունում նկարագրված նպատակների համար.

17.1.2.15. Վարկառուն պարտավորվում է ընդունել և համաձայնել, որ

-ԵՆԲ-ն կարող է պարտավորված լինել Վարկառուին, ֆինանսավորմանը, Պայմանագրին և/կամ Ենթանախագծին վերաբերող տեղեկատվություն և նյութեր փոխանցել Եվրոպական միության ցանկացած հաստատության կամ մարմնի, ներառյալ Եվրոպական Աուդիտորական դատարանին, Եվրոպական հանձնաժողովին, ԵՄ ցանկացած համապատասխան պատվիրակությանը, Եվրոպական խարդախության դեմ պայքարի գրասենյակին և Եվրոպական հանրային դատախազությանը, որոնք կարող են անհրաժեշտ լինել իրենց առաջադրանքների կատարման համար՝ համաձայն ԵՄ օրենքի (ներառյալ NDICI կանոնակարգը և ֆինանսական կանոնակարգը).

-ԵՆԲ-ն կարող է հրապարակել իր կայքում և/կամ սոցիալական ցանցերում և/կամ հրապարակել մամուլի հաղորդագրություններ, որոնք պարունակում են տեղեկատվություն EFSD+ DIW1 Երաշխիքի աջակցությամբ տրամադրվող ֆինանսավորման վերաբերյալ՝ ներառյալ Վարկառուի անունը, հասցեն, հիմնադրման երկիրը, ֆինանսավորման նպատակը և սույն Պայմանագրով ստացված ֆինանսական աջակցության տեսակն ու չափը:

17.1.2.16. տեղեկացնել Վարկատուին կամ Դոնորներին Ենթավարկային պայմանագրի ցանկացած խախտման մասին.

17.1.2.17. ընդունել, որ (ա) ԵՆԲ-ն և Եվրոպական Միությունը նպաստել են համապատասխան Ենթանախագծի ֆինանսավորմանը՝ հոգուտ Վարկառուի, և (բ) Վարկառուն տեղեկացված է ստացված ֆինանսական առավելությունների մասին.

17.1.2.18. ներկայացնել, որ Վարկառուն ենթակա չէ որևէ բացառման որոշման կամ ժամանակավոր կասեցման՝ համաձայն Բացառման քաղաքականության.

17.1.2.19. տրամադրել անհրաժեշտ տեղեկատվություն ըստ Վարկատուի կամ Դոնորների պահանջի, որը թույլ կտա Վարկատուին կամ Դոնորներին կատարել սույն գլխով նախատեսված իր պարտավորությունները.

17.1.2.20. Պայմանագրի ներքո իր իրավունքները օգտագործել նաև ԵՆԲ-ի շահերից ելնելով.

17.1.2.21. ապահովել, որ յուրաքանչյուր ենթաֆինանսավորման փաստաթուղթ պարունակի Ֆինանսավորման Պայմանագրին համապատասխան պայմաններ.

17.1.2.22. Վարկատուին կամ Դոնորներին, ըստ պահանջի, տրամադրել ցանկացած այնպիսի տեղեկատվություն կամ լրացուցիչ փաստաթուղթ, որն անհրաժեշտ է ԵՆԲ-ին NDICI-GE կամ Ֆինանսական կանոնակարգերով նախատեսված իր պարտավորությունները կատարելու համար, որը Վարկատուն կամ միջնորդը կարող են պահանջել ողջամիտ կերպով և ժամկետում.

17.1.2.23. ապահովել ԵՄ ֆինանսական աջակցության տեսանելիությունը EFSD+-ի ներքո, մասնավորապես, երբ գովազդում կամ հաշվետվություն է ներկայացնում Վարկառուի, Վարկի, Ենթավարկային փաստաթղթերի կամ Ենթանախագծերի և դրանց արդյունքների մասին՝ տեսանելի կերպով հաղորդակցման նյութերի հիման վրա՝ կապված Վարկառուի, Պայմանագրերի կամ Ենթանախագծերի հետ, և երբ տրամադրում է համահունչ, արդյունավետ և համաչափ թիրախային տեղեկատվություն մի քանի լսարանների, ներառյալ լրատվամիջոցները և հանրությունը, պայմանով, որ հաղորդակցության նյութի բովանդակությունը նախապես համաձայնեցվել է ԵՆԲ-ի հետ.

17.1.2.24. Չխոչընդոտել Վարկատուի կողմից Վարկի նպատակային օգտագործման, ֆինանսական կամ ցանկացած այլ բնույթի մոնիթորինգի իրականացմանը.

17.1.2.25. Վարկատուի հանձնարարությամբ անհապաղ միջոցառումներ ձեռնարկել հնարավոր խախտումները կանխելու համար, ինչպես նաև անմիջապես վերացնել հայտնաբերված թերությունները և խախտումները.

17.1.2.26. Ֆինանսավորման պայմանագրի, Պայմանագրի կամ Ենթանախագծի ֆինանսավորմանն առնչվող որևէ փաստաթղթի կամ Ծրագրի ցանկացած պահանջի խախտման դեպքում Վարկատուի պահանջով վերջինիս վճարել տուգանք՝ Վարկի գումարի 1 (մեկ) տոկոսի չափով, բայց ոչ պակաս քան նվազագույն աշխատավարձի 150-ապատիկը կամ Վարկատուի կողմից Դոնորներին վճարման ենթակա տուգանքները, ինչպես նաև Վարկատուին հատուցել խախտման արդյունքում պատճառված բոլոր վնասները, այդ թվում բաց թողնված օգուտը: Խախտման փաստը հաստատված է համարվում Դոնորների և/կամ Վարկատուի կողմից խախտման առկայության վերաբերյալ դիրքորոշում արտահայտելու դեպքում:

17.1.3. Վարկառուն տալիս է իր համաձայնությունը, որ իր և իր վարկի վերաբերյալ տվյալները (այդ թվում՝ անձնական և բանկային գաղտնիք կազմող), ինչպես նաև ցանկացած հաշվետվություն և փաստաթուղթ փոխանցվեն Ծրագրի հետ կապված ցանկացած անձի կամ կառույցի, ինչպես նաև ցանկացած եղանակով հրապարակվեն Ծրագրի հետ կապված ցանկացած անձի կամ կառույցի կողմից:

17.1.4. Վարկառուն հավաստիացնում է, որ.

-Ծանոթացել է Ֆինանսավորման պայմանագրով, դրան կից հավելվածներով, այդ թվում Ֆինանսավորման ուղեցույցով, Գնումների ուղեցույցով, Ֆինանսավորման պայմանագրում սահմանված կամ Ծրագրին վերաբերող այլ փաստաթղթերով, այդ թվում Ֆինանսական կարգավորումներով, NDICI-GE կարգավորումով, ՖԱԹՑ-ի հանձնարարականներով, ԵՆԲ շրջակա միջավայրի և սոցիալական ստանդարտներով, Շրջակա միջավայրի և սոցիալական չափորոշիչներով, Բացառման քաղաքականությամբ սահմանված պահանջներին, համապատասխանում է դրանց և պարտավորվում է պահպանել սահմանված պահանջները Վարկի գործողության և Ենթանախագծի իրականացման ամբողջ ընթացքում.

-Չի հանդիսանում Բացառված շահառու, Պատժամիջոցների ենթարկված անձ, ենթակա չէ որևէ բացառման որոշման կամ ժամանակավոր կասեցման՝ համաձայն Բացառման քաղաքականության.

-իր բաժնետիրական կապիտալում կամ Ենթանախագծում ներդրված միջոցները ապօրինի ծագում չունեն, կապված չեն փողերի լվացման կամ ահաբեկչության ֆինանսավորման պրոդուկտների հետ և

պարտավորվում է անհապաղ տեղեկացնել Վարկատուին կամ Դոնորներին, եթե ցանկացած պահի տեղեկանա նմանատիպ միջոցների ապօրինի ծագման մասին.

-Վարկառուն, նրա տնօրենների խորհուրդը, այլ կորպորատիվ մարմինները, կառավարիչները կամ որևէ այլ անձ, որը գործում է իր կամ նրանց անունից կամ իր վերահսկողության ներքո, չի կատարել (ա) որևէ արգելված գործողություն (Արգելված պրակտիկա)՝ կապված որևէ Ենթանախագծի կամ պայմանագրով նախատեսվող որևէ գործարքի հետ, կամ (բ) ահաբեկչության ֆինանսավորման կամ փողերի լվացման հետ կապված ցանկացած անօրինական գործունեություն.

-Ենթանախագծերից և ոչ մեկը (ներառյալ՝ առանց սահմանափակման, բանակցությունները, պայմանագրերի շնորհումը և կատարումը, որը ֆինանսավորվում կամ ֆինանսավորվելու է Վարկի միջոցով) չի ներգրավվել կամ առաջացրել որևէ Արգելված պրակտիկա:

17.2. ՎՋԵԲ-ի հետ համագործակցությամբ իրականացվող գերփոքր, փոքր և միջին ձեռնարկությունների ֆինանսավորման ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող վարկեր

17.2.1. Պայմանագրի ստորագրմամբ Վարկատուն Վարկառուին տեղեկացնում է, որ Վարկը տրամադրվել է ՎՋԵԲ-ի (այսուհետ՝ նաև Դոնոր) հետ համագործակցությամբ իրականացվող գերփոքր, փոքր և միջին ձեռնարկությունների ֆինանսավորման ծրագրի (այսուհետ՝ Ծրագիր) շրջանակներում:

17.2.2. Վարկառուն պարտավորվում է՝

17.2.2.1. Թույլ տալ Վարկատուին, Դոնորին, վերջիններիս ներկայացուցիչներին և Ծրագրով սահմանված այլ իրավասու անձանց անսահմանափակ քանակով և ցանկացած ժամանակ.

ա) այցելելու Վարկառուի գործունեության վայր և/կամ Վարկառուի կողմից Ծրագրի շրջանակներում ստացվող վարկի միջոցով իրականացվող ծրագրի (այսուհետ՝ Ենթածրագիր) իրականացման տարածքներ և/կամ այն տարածքներ, որտեղ պահպանվում են Վարկառուի կողմից իրականացվող Ենթածրագրի իրականացման հետ կապված փաստաթղթերը, նյութերը և սարքավորումները, ինչպես նաև նշված վայրերում իրականացնել ուսումնասիրություններ,

բ) ուսումնասիրել Վարկառուի կողմից իրականացվող Ենթածրագիրը, Վարկառուի հաշվապահական գրառումն ու հաշվառումը, ինչպես նաև հնարավորություն ունենալ պահանջել և ստանալ անհրաժեշտ փաստաթղթերը և Վարկառուին, Վարկին կամ Ենթածրագրին վերաբերող ցանկացած տեղեկություն,

17.2.2.2. ՎՋԵԲ-ի և/կամ Վարկատուի կողմից պահանջվող ցանկացած տեղեկատվություն սեղմ ժամկետում տրամադրել Վարկատուին,

17.2.2.3. Զօգտագործել Պայմանագրով ստացվող Վարկը ռազմական տեխնիկայի արտադրության կամ առևտրի, ֆինանսական հաստատությունների կամ ֆինանսական ծառայություններ մատուցող ընկերությունների. ապահովագրական բիզնեսի, ծխախոտի կամ թունդ ակոհոլային խմիչքների /hard liquor/ արտադրության կամ արտահանման. ծխախոտի կամ թունդ ակոհոլային խմիչքների /hard liquor/ վաճառքի (բացի այն դեպքերից, երբ ծխախոտի կամ թունդ ակոհոլային խմիչքների վաճառքն օժանդակ է կազմակերպության հիմնական բիզնես գործունեությանը), խաղատների կամ այլ մոլախաղերի օբյեկտների, անշարժ գույքում կամ արժույթներում սպեկուլյատիվ ներդրումների կամ ցանկացած այլ սպեկուլյատիվ ներդրումային գործունեության, ցանկացած տեսակի արժեթղթերում ներդրումների, ներառյալ այլ ընկերությունների բաժնետիրական կապիտալում ներդրումների, ՎՋԵԲ-ի Բնապահպանական և սոցիալական բացառման ցանկում ներառված ցանկացած գործունեության, առանց ՎՋԵԲ-ի նախնական գրավոր համաձայնության ՎՋԵԲ-ի Բնապահպանական և սոցիալական քաղաքականության (2014թ. մայիս) Հավելված 2-ի մեջ ներառված Ա կատեգորիայի նախագծերի ցուցիչ ցանկում նշված ցանկացած գործունեության, նավթի և գազի արդյունահանման, վերամշակման (ներառյալ գտման), տրանսպորտի (փոխադրման և բաշխման), էլեկտրաէներգիայի արտադրման նպատակով պահեստավորման և արտադրության (բացառությամբ սեփական սպառման) նախագծերի ֆինանսավորման նպատակով,

17.2.2.4. Համապատասխանել ՎՋԵԲ-ի Գերփոքր և փոքր վարկերի բնապահպանական և սոցիալական ընթացակարգերին,

17.2.2.5. Պահպանել Վարկին վերաբերող համապատասխան ողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը, գրառումները և հաշվառումները ոչ պակաս, քան հինգ տարի հետո՝

- Վարկի ամբողջական մարման ամսաթվից,

- եթե ՕԼԱՖ-ի կամ ՎՋԵԲ-ի կողմից սկսվել է աուդիտ կամ հետաքննություն Վարկի առնչությամբ, ապա այդ աուդիտի կամ հետաքննության ավարտի ամսաթվից, և դրանք ՎՋԵԲ-ի պահանջով հասանելի դարձնել ՎՋԵԲ-ի ներկայացուցիչներին,

17.2.2.6. առանց ՎՋԵԲ-ի գրավոր համաձայնության Վարկառուի իր իրավունքները և/կամ պարտականությունները չզիջել/չփոխանցել այլ անձանց:

17.2.3. Վարկառուն տալիս է իր համաձայնությունը, որ իր վերաբերյալ, իր կողմից իրականացվող Ենթաձրագրի/Ենթաձրագրերի վերաբերյալ տվյալները, այդ թվում՝ անձնական և բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկությունները, ինչպես նաև ցանկացած հաշվետվություն և փաստաթուղթ փոխանցվեն ՎՋԵԲ-ին, վերջինիս ներկայացուցիչներին և վերջիններիս կողմից ներգրավված խորհրդատուներին, Ծրագրի ֆինանսավորման կամ վերահսկողության հետ առնչություն ունեցող և/կամ Ծրագրով նախատեսված ցանկացած այլ անձի: Ընդ որում, անձնական և բանկային գաղտնիք կազմող նշված տեղեկություններն ու փաստաթղթերը, այդ թվում՝ Վարկառուի անունը և հասցեն, ՎՋԵԲ-ի կողմից կարող են փոխանցվել Ծրագրով սահմանված այլ անձանց, ինչպես նաև կարող են հրապարակվել ՎՋԵԲ-ի կամ Ծրագրով սահմանված այլ անձանց պաշտոնական կայքերում:

17.2.4. Վարկառուն հավաստիացնում է, որ.

17.2.4.1. համապատասխանում է Ծրագրի պահանջներին և Ծրագրով սահմանված արգելքներին/սահմանափակումներին,

17.2.4.2. Գիտակցում է Ծրագրի իրականացման շրջանակներում Դոնորի դերը: Վարկառուն տեղյակ է Ենթաձրագրին Դոնորի կողմից տրամադրվող աջակցության մասին և այդ աջակցության տրամադրման պայմաններին ու սահմանափակումներին, որոնք սահմանված են Դոնորի հետ Վարկատուի կողմից կնքվող համապատասխան ֆինանսավորման պայմանագրով կամ ֆինանսավորման առնչվող այլ փաստաթղթերով,

17.2.4.3. Գիտակցում է արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխման հետևանքով առաջացող հնարավոր անբարենպաստ հետևանքները և ռիսկերը (եթե Վարկը տրամադրվել է արտարժույթով), օրինակ, եթե դոլարի փոխարժեքը 10 (տասը) տոկոսով ավելանա, ապա Վարկառուի կողմից վճարվելիք ամսական մարման գումարը՝ դրամական արտահայտությամբ, նույնպես կավելանա 10 (տասը) տոկոսով,

17.2.4.4. Վարկառուն այնպիսի անձ կամ կազմակերպություն չէ, որը ներառված է ՎՋԵԲ-ի այն անձանց կամ կազմակերպությունների ցանկում, որոնք իրավասու չեն ստանալ ֆինանսավորում ՎՋԵԲ-ի կողմից (նման անձանց ցուցակը հրապարակված է ՎՋԵԲ-ի պաշտոնական կայքում):

17.3. Արևելյան գործընկերության երկրներում Կանայք բիզնեսում (WIB) ֆինանսավորման ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող վարկեր

17.3.1. Պայմանագրի ստորագրմամբ Վարկատուն Վարկառուին տեղեկացնում է, որ Վարկը տրամադրվել է ՎՋԵԲ-ի, ԵՄ-ի, Շվեդիայի միջազգային զարգացման համագործակցության գործակալության (SIDA), Վաղ անցումային երկրների հիմնադրամի (ETC Fund) և Փոքր բիզնեսի աջակցման ֆոնդի (SBIF) (այսուհետ՝ նաև Դոնորներ) համագործակցությամբ իրականացվող Eastern Partnership Women in Business Financing ծրագրի (այսուհետ՝ Ծրագիր) շրջանակներում:

17.3.2. Վարկառուն պարտավորվում է՝

17.3.2.1. Թույլ տալ ՎՋԵԲ-ի կողմից նշանակված անձանց և/կամ ՎՋԵԲ-ի ներկայացուցիչներին, այդ թվում վերջինիս կողմից ներգրավված ցանկացած խորհրդատուի, Վարկատուին, Դոնորներին և Ծրագրով սահմանված այլ իրավասու անձանց անսահմանափակ քանակով և ցանկացած ժամանակ.

ա) այցելելու Վարկառուի գործունեության վայր և/կամ Ծրագրի շրջանակներում ստացվող վարկի միջոցով իրականացվող ծրագրի (այսուհետ՝ Ենթաձրագիր) իրականացման տարածքներ և/կամ այն տարածքներ, որտեղ պահպանվում են Ենթաձրագրի իրականացման հետ կապված փաստաթղթերը, նյութերը և սարքավորումները, ինչպես նաև նշված վայրերում իրականացնել ուսումնասիրություններ,

բ) ուսումնասիրել Վարկառուի կողմից իրականացվող Ենթաձրագիրը, Վարկառուի հաշվապահական գրառումն ու հաշվառումը կապված ծրագրի իրականացման հետ, ինչպես նաև օրենքով թույլատրված դեպքերում հնարավորություն ունենալ պահանջել և ստանալ անհրաժեշտ փաստաթղթերը , այդ թվում՝ Վարկառուին, Վարկին կամ Ենթաձրագրին վերաբերող ցանկացած տեղեկություն,

17.3.2.2.ՎՋԵԲ-ի և/կամ Վարկատուի կողմից պահանջվող ցանկացած տեղեկատվություն սեղմ ժամկետում տրամադրել Վարկատուին,

17.3.2.3.Չօգտագործել Վարկը ռազմական տեխնիկայի արտադրության կամ առևտրի, ֆինանսական հաստատությունների կամ ֆինանսական ծառայություններ մատուցող ընկերությունների, ապահովագրական բիզնեսի, ծխախոտի կամ թունդ ակոհոլային խմիչքների /hard liquor/ արտադրության կամ վաճառքի, խաղատների կամ այլ մոլախաղերի օբյեկտների, անշարժ գույքում կամ արժույթներում սպեկուլյատիվ ներդրումների կամ ցանկացած այլ սպեկուլյատիվ ներդրումային գործունեության, ցանկացած տեսակի արժեթղթերում ներդրումների, ներառյալ այլ ընկերությունների բաժնետիրական կապիտալում ներդրումների, ՎՋԵԲ-ի Բնապահպանական և սոցիալական բացառման ցանկում ներառված ցանկացած գործունեության, առանց ՎՋԵԲ-ի նախնական գրավոր համաձայնության ՎՋԵԲ-ի Բնապահպանական և սոցիալական քաղաքականության (2014թ. մայիս) Հավելված 2-ի մեջ ներառված Ա կատեգորիայի նախագծերի ցուցիչ ցանկում նշված ցանկացած գործունեության ֆինանսավորման նպատակով,

17.3.2.4.Պահպանել Պայմանագրով ստացվող Վարկին վերաբերող բոլոր հաշվապահական փաստաթղթերը, հաշվառումներն ու արձանագրությունները վարկի ամբողջական մարումից հետո առնվազն 5 (հինգ) տարի,

17.3.2.5.Ապահովել Ծրագրին վերաբերող նյութերի, փաստաթղթերի, արձանագրությունների, հաշվետվությունների, թվայնացված տեղեկատվության ազատ հասանելիությունը և պատշաճ պահպանումը այնպիսի եղանակով, որը հնարավոր կդարձնի դրանց ստուգումը, աուդիտի իրականացումը,

17.3.2.6.Համապատասխանել ՎՋԵԲ-ի Գերփոքր և փոքր վարկերի բնապահպանական և սոցիալական ընթացակարգերին:

17.3.3. Վարկառուն տալիս է իր համաձայնությունը, որ իր վերաբերյալ, իր կողմից իրականացվող Ենթաձրագրի/Ենթաձրագրերի վերաբերյալ տվյալները, այդ թվում՝ անձնական և բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկությունները, ինչպես նաև ցանկացած հաշվետվություն և փաստաթուղթ փոխանցվեն ՎՋԵԲ-ին, Դոնորներին, վերջիններիս ներկայացուցիչներին և վերջիններիս կողմից ներգրավված խորհրդատուներին, Ծրագրի ֆինանսավորման կամ վերահսկողության հետ առնչություն ունեցող և/կամ Ծրագրով նախատեսված ցանկացած այլ անձի: Ընդ որում, անձնական և բանկային գաղտնիք կազմող նշված տեղեկություններն ու փաստաթղթերը, այդ թվում՝ Վարկառուի անունը և հասցեն, ՎՋԵԲ-ի կողմից կարող են փոխանցվել Դոնորներին, ինչպես նաև կարող են հրապարակվել ՎՋԵԲ-ի կամ Ծրագրով սահմանված այլ անձանց պաշտոնական կայքերում:

17.3.4. Վարկառուն հավաստիացնում է, որ.

17.3.4.1. համապատասխանում է Միավորված ազգերի կազմակերպության և Եվրոպական միության սանկցիաների ցուցակներին,

17.3.4.2. Համապատասխանում է Ծրագրի պահանջներին և Ծրագրով սահմանված արգելքներին/սահմանափակումներին,

17.3.4.3. Գիտակցում է Ծրագրի իրականացման շրջանակներում Դոնորների դերը: Վարկառուն տեղյակ է Ծրագրին, ինչպես նաև Ծրագրի շրջանակներում իրականացվող Ենթաձրագրին Դոնորների կողմից տրամադրվող աջակցության մասին և այդ աջակցության տրամադրման պայմաններին ու սահմանափակումներին, որոնք սահմանված են ՎՋԵԲ-ի հետ կնքվող համապատասխան ֆինանսավորման պայմանագրով կամ ֆինանսավորման առնչվող այլ փաստաթղթերով,

17.3.4.4. Գիտակցում է արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխման հետևանքով առաջացող հնարավոր անբարենպաստ հետևանքները և ռիսկերը (եթե վարկը տրամադրվել է արտարժույթով), օրինակ, եթե դոլարի փոխարժեքը 10 (տասը) տոկոսով ավելանա, ապա Վարկառուի կողմից վճարվելիք ամսական մարման գումարը՝ դրամական արտահայտությամբ, նույնպես կավելանա 10 (տասը) տոկոսով,

17.3.4.5. Վարկառուն այնպիսի անձ կամ կազմակերպություն չէ, որը ներառված է ՎՋԵԲ-ի այն անձանց կամ կազմակերպությունների ցանկում, որոնք իրավասու չեն ստանալ ֆինանսավորում ՎՋԵԲ-ի կողմից /նման անձանց ցուցակը հրապարակված է ՎՋԵԲ-ի պաշտոնական կայքում/:

17.4. «ՀՀ Գյուղատնտեսության ոլորտի աջակցում» վարկային ծրագրի, «Էներգաարդյունավետություն ՓՄՁ-երի համար» վարկային ծրագրի, «ՄՓՄՁ աջակցում» վարկային ծրագրի և «ՓՄՁ ֆինանսական միջոցների հասանելիության» վարկային ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող վարկեր

17.4.1. Պայմանագրի ստորագրմամբ Վարկառուն հավաստիացնում է, որ ծանոթացել է ստորև թվարկվող հասկացությունների բովանդակությանը.

-**Ծրագիր՝ ՀՀ Կենտրոնական բանկի և Վարկատուի միջև կնքված համապատասխան Գլխավոր վարկային պայմանագրով սահմանված վարկային ծրագիր,**

-**Հարկադրման պրակտիկա՝** ցանկացած անձի կամ անձի սեփականությանը ուղղակի կամ անուղղակի վնաս պատճառելը կամ վնասելու սպառնալիքը անձի գործողությունների վրա ոչ պատշաճ կերպով ազդելու նպատակով,

-**Դավադրության պրակտիկա՝** ոչ պատշաճ նպատակին հասնելուն ուղղված երկու կամ ավելի անձանց միջև պայմանավորվածությունը, ներառյալ այլ անձի գործողությունների վրա ոչ պատշաճ կերպով ազդելը,

-**Կոռուպցիոն պրակտիկա՝** ցանկացած անձին կամ անձի կողմից ցանկացած ապօրինի վճարումը կամ անհիմն առավելություն խոստանալը, առաջարկելը, տալը, կատարելը, պնդելը, ստանալը, ընդունելը կամ պահանջելը, ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն՝ նպատակ ունենալով ազդել ցանկացած անձի գործողությունների վրա կամ ստիպել ձեռնպահ մնալ որևէ գործողությունից,

-**Խարդախության պրակտիկա՝** ցանկացած գործողություն կամ անգործություն, ներառյալ խեղաթյուրում, որը գիտակցաբար կամ անգիտակցաբար կերպով մոլորեցնում կամ փորձում է մոլորեցնել անձին ֆինանսական օգուտ ստանալու կամ պարտավորությունից խուսափելու համար,

-Խոչընդոտման պրակտիկա՝

(ա) հետաքննության համար ապացույցների նյութը դիտավորյալ ոչնչացնելը, կեղծելը, փոփոխելը կամ թաքցնելը կամ քննիչներին կեղծ ցուցմունքներ տալը կոռուպցիոն գործունեության, խարդախության, հարկադրման կամ դավադրության պրակտիկայի վերաբերյալ մեղադրանքների պաշտոնական հետաքննությանը էականորեն խոչընդոտելու նպատակով, կամ սպառնալ, հետապնդել կամ ահաբեկել որևէ անձի՝ կանխելու հետաքննությանն առնչվող հարցերի վերաբերյալ իր տեղեկությունների բացահայտումը կամ հետաքննության ընթացքը, կամ

(բ) գործողություններ, որոնք նպատակ ունեն էականորեն խոչընդոտել KfW-ի հասանելիությունը պայմանագրով պահանջվող տեղեկատվությանը՝ կապված կոռուպցիոն, խարդախության, հարկադրման կամ դավադրության պրակտիկայի վերաբերյալ պաշտոնական հետաքննության հետ,

-**Անձ՝** ցանկացած ֆիզիկական անձ, իրավաբանական անձ, գործընկերություն կամ չգրանցված միավորում,

-**Պատժամիջոցների ենթակա պրակտիկա՝** ցանկացած հարկադրման, դավադրության, կոռուպցիոն, խարդախության կամ խոչընդոտման պրակտիկա (ըստ այս փաստաթղթում տրված սահմանումների), որը

(ա) անօրինական է Գերմանիայի Դաշնության կամ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն և

(բ) որը առաջացնում է կամ կարող է առաջացնել նյութաիրավական կամ հեղինակության ռիսկ Վարկատուի և ՀՀ Կենտրոնական բանկի միջև կնքված վարկային պայմանագրի կամ վերջինիս իրականացման վրա,

-**Պատժամիջոցներ՝** պատժամիջոցներ սահմանող ցանկացած մարմնի կողմից կիրառվող, ընդունվող/ուժի մեջ մտնող կամ պարտադրվող տնտեսական, ֆինանսական կամ առևտրային

պատժամիջոցներին վերաբերող օրենքներ, կանոնակարգեր, էմբարգոներ կամ սահմանափակող միջոցներ,

-**Պատժամիջոցներ սահմանող մարմին**՝ Միավորված ազգերի կազմակերպության Անվտանգության խորհուրդ կամ Եվրոպական միություն, կամ Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետություն,

-**Պատժամիջոցների ցանկ**՝ Պատժամիջոցներ սահմանող մարմիններից ցանկացածի կողմից հրապարակվող հատուկ նշանակված անձանց, խմբերի կամ կազմակերպությունների ցանկացած ցանկ:

17.4.2. Վարկառուն պարտավորվում է՝

17.4.2.1. ՀՀ Կենտրոնական բանկին, Վարկատուին, ինչպես նաև ՀՀ Կենտրոնական բանկի և Վարկատուի միջև կնքված համապատասխան պայմանագրերով սահմանված այլ անձանց անհապաղ տրամադրել վերջիններիս կողմից պահանջվող բոլոր տեղեկությունները և փաստաթղթերը, որոնք վերջիններս պահանջում են՝ կանխելու ցանկացած պատժամիջոցների պրակտիկա, փողերի լվացում կամ ահաբեկչության ֆինանսավորում, ինչպես նաև գործարար հարաբերությունների շարունակական մոնիտորինգի նպատակով,

17.4.2.2. անհապաղ և ինքնակամ տեղեկացնել Վարկատուին Ծրագրին առնչվող պատժամիջոցների ցանկացած պրակտիկայի, փողերի լվացման կամ ահաբեկչության ֆինանսավորման հետ կապված գործողությունների մասին,

17.4.2.3. լիարժեք համագործակցել Վարկատուի և ՀՀ Կենտրոնական բանկի հետ պատժամիջոցների ենթակա պրակտիկայի, փողերի լվացման կամ ահաբեկչության ֆինանսավորման որևէ գործողության հետ կապված ցանկացած տեղեկատվության մասին իմանալու կամ կասկածի պարագայում՝ նման միջադեպի տեղի ունենալը պարզելու նպատակով: Մասնավորապես, Վարկառուն պետք է անհապաղ և ողջամիտ մանրամասնությամբ արձագանքի Վարկատուի և/կամ ՀՀ Կենտրոնական բանկի ցանկացած ծանուցմանը և որպես արձագանք տրամադրի փաստաթղթային աջակցություն Վարկատուի և/կամ ՀՀ Կենտրոնական բանկի պահանջով՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը չհակասող կարգով,

17.4.2.4. չմտնել Ծրագրի հետ կապված այնպիսի գործարքի մեջ կամ չձավալել որևէ այլ գործունեություն, որը կարող է հանդիսանալ պատժամիջոցների խախտում, փողերի լվացման կամ ահաբեկչության ֆինանսավորում,

17.4.2.5. Ծրագրի շրջանակում ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն գործարար հարաբերությունների մեջ չգտնվել կամ չմտնել պատժամիջոցի ենթարկված ցանկացած անձի հետ և/կամ որևէ դրամական միջոցներ և/կամ տնտեսական ռեսուրսներ չտրամադրել պատժամիջոցի ենթարկված ցանկացած անձի կամ ի շահ այդ անձանց,

17.4.2.6. չիրականացնել որևէ գործունեություն, այդ թվում՝ չօգտագործել վարկային միջոցները կամ Վարկառուի գործունեությունից ստացված հասույթը կամ որևէ միջոց այնպիսի եղանակով, որը կարող է հանգեցնել Վարկատուի կամ Վարկառուի կողմից պատժամիջոցների խախտման,

17.4.2.7. չիրականացնել որևէ վճարում այն միջոցներից, որոնք ստացվում են պատժամիջոցի ենթարկված անձի, պատժամիջոցները խախտող անձի հետ գործունեության արդյունքում կամ որևէ այլ ձևով, որը հանգեցնում է կամ կարող է հանգեցնել Վարկատուի կամ Վարկառուի կողմից պատժամիջոցների խախտման:

17.4.2.8. Վարկատուի և/կամ ՀՀ ԿԲ-ի և/կամ KFW-ի ներկայացուցիչների և/կամ «Գերմանահայկական հիմնադրամ» Ծրագրի Կառավարման Գրասենյակ» հիմնարկի (այսուհետ՝ Հիմնարկ) աուդիտորների և/կամ Հիմնարկի արտաքին աուդիտորների և/կամ Ծրագրով սահմանված այլ իրավասու անձանց պահանջով տրամադրել անհրաժեշտ տեղեկություններն ու փաստաթղթերը, ինչպես նաև հնարավորություն ընձեռել վերջիններիս՝

-հարցազրույցներ իրականացնել Վարկառուի ներկայացուցիչների հետ, առանց խոչընդոտների կապեր հաստատել Պայմանագրի հիման վրա տրամադրված Վարկի միջոցներով ֆինանսավորվող գործունեության մեջ ներգրավված կամ դրան առնչվող որևէ անձի հետ,

-ուսումնասիրել Վարկառուի հաշվառումներն ու հաշիվները, պատճենահանել կամ էլեկտրոնային եղանակով ստանալ ցանկացած անհրաժեշտ փաստաթուղթ,

-անարգել ծանոթանալ իր տնտեսական գործունեությանը և կատարել ուսումնասիրությունների համար անհրաժեշտ գործողություններ, այդ թվում՝ ուսումնասիրել Վարկի միջոցներով ֆինանսավորվող Վարկառուի բիզնեսը և համապատասխան անհրաժեշտ փաստաթղթերը, Վարկառուի ֆինանսական դրությունը և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը, անարգել այցելել Վարկառուի տնտեսական գործունեության վայրեր, ցանկացած պահի ստուգել Վարկի նպատակային օգտագործումը,

17.4.2.9. Չօգտագործել Վարկի միջոցները Միջազգային ֆինանսական կորպորացիայի (IFC) բացառման ցուցակում նշված որևէ գործունեության իրականացման նպատակով, ինչպես նաև համապատասխանել Հիմնարկի կողմից սահմանված Բնապահպանական և սոցիալական պահանջներին,

17.4.2.10. Չխոչընդոտել KFW-ի ներկայացուցիչների և/կամ Հիմնարկի աուդիտորների և/կամ Հիմնարկի արտաքին աուդիտորների կապերը Վարկի միջոցով ֆինանսավորվող գործունեության մեջ ներգրավված կամ դրան առնչվող որևէ անձի հետ,

17.4.2.11. Պահպանել Վարկի սահմաններում կատարված բոլոր գնումները հիմնավորող փաստաթղթերը և պահանջի դեպքում դրանք կամ դրանց պատճենները տրամադրել Վարկատուին,

17.4.2.12. Վարկատուի պահանջով ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում ապահովագրական ընկերությունների (ինչպես տեղական, այնպես էլ արտասահմանյան, որոնք ունեն ապահովագրական գործունեություն իրականացնելու առնվազն երեք տարվա փորձ) միջոցով իրականացնել այնպիսի ապահովագրություն, այնպիսի ռիսկերի դեմ և այնպիսի գումարներով, որոնք համահունչ են հիմնական բիզնես պրակտիկային,

17.4.2.13. Չխոչընդոտել Վարկատուի կողմից Վարկի նպատակային օգտագործմանը, ֆինանսական կամ ցանկացած այլ բնույթի մոնիթորինգի իրականացմանը:

17.4.3. Վարկառուն տալիս է իր համաձայնությունը, որ իր վերաբերյալ, Վարկի միջոցներով ֆինանսավորվող իր գործունեության վերաբերյալ տվյալները, այդ թվում՝ անձնական և բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկությունները, ինչպես նաև ցանկացած հաշվետվություն և փաստաթուղթ փոխանցվեն ՀՀ ԿԲ-ին, KFW-ին, Հիմնարկին կամ վերջիններիս ներկայացուցիչներին, աուդիտորներին, արտաքին աուդիտորներին և վերջիններիս կողմից ներգրավված խորհրդատուներին, ինչպես նաև Վարկի տրամադրման նպատակով Վարկատուի և ՀՀ ԿԲ-ի միջև կնքված պայմանագրով սահմանված ծրագրի ֆինանսավորման կամ վերահսկողության հետ առնչություն ունեցող և/կամ Ծրագրով նախատեսված ցանկացած այլ անձի:

17.5. Green for Growth, Southeast Europe S.A., SICAV-SIF ֆոնդի շրջանակներում տրամադրվող վարկեր

17.5.1. Վարկառուն պարտավորվում է՝

17.5.1.1. Վարկատուի և/կամ ՀՀ ԿԲ-ի պահանջով տրամադրել անհրաժեշտ տեղեկություններն ու փաստաթղթերը, ինչպես նաև հնարավորություն ընձեռել վերջիններիս անարգել ծանոթանալ իր տնտեսական գործունեությանը և կատարել ուսումնասիրությունների համար անհրաժեշտ գործողություններ,

17.5.1.2. Green for Growth ֆոնդի (այսուհետ՝ Ֆոնդ) պահանջով վերջինիս տրամադրել հստակ և ամբողջական տեղեկատվություն Վարկի օգտագործման վերաբերյալ, Ֆոնդի և Վարկատուի միջև կնքված պայմանագրով (այսուհետ՝ Ֆինանսավորման պայմանագիր) սահմանված բնապահպանական կամ սոցիալական պահանջների խախտման, կատարված կամ ենթադրյալ արգելված գործողությունների վերաբերյալ, ինչպես նաև Ֆոնդի ողջամտորեն ներկայացված պահանջով՝ ցանկացած լրացուցիչ տեղեկատվություն,

17.5.1.3. Իր գործունեությունը համապատասխանեցնել Ֆինանսավորման պայմանագրով սահմանված բնապահպանական կամ սոցիալական պահանջներին և ձեռնարկել անհրաժեշտ գործողություններ նշված պահանջների խախտման կամ ծանր հետևանքներ առաջացնող բնապահպանական կամ սոցիալական պատահարի հետևանքները մեղմելու կամ վերացնելու համար,

17.5.1.4. Չիրականացնել Ֆինանսավորման պայմանագրով սահմանված արգելված գործունեություն և չներգրավվել դրանում, ինչպես նաև ձեռնարկել անհրաժեշտ գործողություններ այն դադարեցնելու և հետևանքները մեղմելու կամ վերացնելու համար,

17.5.1.5. Ֆինանսավորման պայմանագրով սահմանված բնապահպանական կամ սոցիալական պահանջների խախտման, ծանր հետևանքներ առաջացնող բնապահպանական կամ սոցիալական պատահարի, արգելված գործողությունների իրականացման հանգամանքները պարզելու և դրանց հետևանքները վերացնելու նպատակով, ինչպես նաև Վարկի օգտագործման վերաբերյալ տեղեկատվություն ստանալու նպատակով համագործակցել Ֆոնդի, Ֆոնդի ներկայացուցիչների, Ֆոնդի համար ծառայություններ մատուցող անձանց, Եվրոպական հանձնաժողովի, Խարդախության դեմ պայքարի Եվրոպական գրասենյակի (OLAF), Աուդիտորների եվրոպական դատարանի, Եվրոպական ներդրումային բանկի, KFW-ի, ԳԴՀ տնտեսական համագործակցության և զարգացման դաշնային նախարարության (BMZ), Գերմանիայի աուդիտորների դաշնային դատարանի, ԵՄ պաշտոնյաների, այլ իրավասու եվրոպական կառույցների և վերջիններիս ներկայացուցիչների/գործակալների (այսուհետ՝ Իրավասու մարմիններ) հետ և վերջիններիս տրամադրել աջակցություն, այդ թվում՝

- Թույլ տալ ուսումնասիրել Վարկառուի գործունեությունը և անհրաժեշտության դեպքում այցելել վերջինիս գործունեության վայրեր, տեղում իրականացնել ստուգումներ, ուսումնասիրել և պատճենել Վարկառուի գործունեությանն առնչվող փաստաթղթերը, դրանցից ստանալ քաղվածքներ,

- Թույլ տալ Վարկառուի տնտեսական գործունեության վերաբերյալ անցկացնել քննարկումներ Վարկառուի աշխատակիցների և/կամ Վարկառուի համար ծառայություններ մատուցող անձանց հետ, Իրավասու մարմինների պահանջով մասնակցել մոնիթորինգների, գնահատումների և աշխատանքների համակարգման նպատակով անցկացվող հանդիպումների,

- Կազմել և պահպանել պատշաճ հաշվապահական փաստաթղթեր և ապահովել պատշաճ փաստաթղթաշրջանառություն՝ տվյալ ոլորտում ձևավորված լավագույն փորձին համապատասխան:

17.5.2. Վարկառուն տալիս է իր համաձայնությունը, որ իր վերաբերյալ տվյալները, այդ թվում՝ անձնական և բանկային գաղտնիք կազմող տվյալները փոխանցվեն Իրավասու մարմիններին, Ֆոնդի բաժնետերերին և ներդրողներին:

17.6. The European fund for Southeastern Europe S.A., SICAV-SIF Ֆոնդի շրջանակներում տրամադրվող վարկեր

17.6.1. Վարկառուն պարտավորվում է՝

17.6.1.1. Հարավարևելյան Եվրոպայի եվրոպական հիմնադրամին (THE EUROPEAN FUND FOR SOUTHEAST EUROPE S.A., SICAV-SIF) (այսուհետ՝ Ֆոնդ), Ֆոնդի ներկայացուցիչներին և/կամ աշխատակիցներին և/կամ խորհրդատուներին և/կամ Ֆոնդի համար ծառայություններ մատուցող անձանց, Եվրոպական հանձնաժողովին, Խարդախության դեմ պայքարի Եվրոպական գրասենյակին (OLAF), Աուդիտորների եվրոպական դատարանին, Եվրոպական ներդրումային բանկին, KFW-ին, ԳԴՀ տնտեսական համագործակցության և զարգացման դաշնային նախարարությանը (BMZ), Գերմանիայի աուդիտորների դաշնային դատարանին, ԵՄ պաշտոնյաներին, Ֆոնդի ոչ մասնավոր ներդրողներին և նրանց համապատասխան ներկայացուցիչներին, այլ իրավասու եվրոպական կառույցներին և վերջիններիս ներկայացուցիչներին/գործակալներին կամ հետաքննող մարմիններին, Եվրոպական միության պաշտոնատար անձանց (այսուհետ բոլորը միասին կամ առանձին նաև՝ Իրավասու մարմիններ) և/կամ Վարկատուի ու Ֆոնդի միջև կնքված համապատասխան ֆինանսավորման պայմանագրով (այսուհետ՝ Ֆինանսավորման պայմանագիր) սահմանված այլ անձանց՝

- ցանկացած պահի անվճար հասանելիություն տրամադրել իր բոլոր տարածքներին, սարքավորումներին և այլ հարմարություններին, ակտիվներին, հաշվետվություններին և ցանկացած այլ փաստաթղթերին,

- Ֆինանսական փաստաթղթերի և/կամ դրանց ֆինանսավորման աղբյուրի (ուղղակի և անուղղակի) և դրանց օգտագործման հետ կապված՝ հնարավորություն տալ իրականացնել փաստաթղթային և տեղում

ստուգումներ, մասնակցել մոնիթորինգների, գնահատումների և աշխատանքների համակարգման նպատակով անցկացվող հանդիպումների, ուսումնասիրել և պատճենել Վարկառուի գործունեության առնչվող փաստաթղթերը, դրանցից ստանալ քաղվածքներ,

-հնարավորություն տալ հանդիպումներ/քննարկումներ ունենալ Վարկառուի ղեկավարության և/կամ այլ աշխատակիցների հետ,

17.6.1.2. Վարկի օգտագործման, Ֆինանսավորման պայմանագրով սահմանված բնապահպանական կամ սոցիալական պահանջների խախտման, բնապահպանական կամ սոցիալական պատահարի (ներառյալ այն շտկելու եղանակի), կատարված կամ ենթադրյալ արգելված գործողությունների (ներառյալ՝ ցանկացած դատավարություն, վարույթ, բողոք կամ հետաքննություն) կապակցությամբ համագործակցել Իրավասու մարմինների հետ, Ֆոնդի պահանջով տրամադրել ցանկացած լրացուցիչ տեղեկատվություն և աջակցություն,

17.6.1.3. Կազմել և պահպանել պատշաճ հաշվապահական փաստաթղթեր և ապահովել պատշաճ փաստաթղթաշրջանառություն՝ տվյալ ոլորտում ձևավորված լավագույն փորձին համապատասխան (ներառյալ՝ վարկից ստացված շահույթի օգտագործման հետ կապված):

17.6.1.4. Իր գործունեությունը համապատասխանեցնել Ֆինանսավորման պայմանագրով սահմանված բնապահպանական կամ սոցիալական պահանջներին, չկատարել կամ չներգրավվել Ֆինանսավորման պայմանագրով սահմանված արգելված գործողությունների մեջ և ձեռնարկել անհրաժեշտ միջոցներ բնապահպանական կամ սոցիալական պահանջների ցանկացած խախտում, ինչպես նաև բնապահպանական կամ սոցիալական պատահարի հետևանքները վերացնելու, մեղմելու կամ դադարեցնելու, ինչպես նաև ցանկացած ենթադրյալ/կասկածելի արգելված գործողության փաստացի դրսևորումը մեղմելու կամ վերացնելու համար,

17.6.1.5. Իր հետ կապված Ֆինանսավորման պայմանագրով սահմանված որևէ բնապահպանական և սոցիալական պատահար տեղի ունենալու կամ բնապահպանական և սոցիալական հայց ներկայացվելու կամ բնապահպանական և սոցիալական պահանջների խախտման կամ այդ պահանջներին չհամապատասխանելու դեպքում այդ մասին անհապաղ տեղեկացնել Վարկառուին և վերջինիս պահանջով տրամադրել ցանկացած անհրաժեշտ տեղեկատվություն/փաստաթուղթ,

17.6.1.6. Ֆինանսավորման պայմանագրով սահմանված գաղտնի տեղեկատվությունը իրեն տրամադրվելու կամ այլ կերպ իրեն հայտնի դառնալու դեպքում պահպանել այդ տեղեկատվության գաղտնիությունը,

17.6.2. Վարկառուն տալիս է իր համաձայնությունը, որ իր և իր Վարկի վերաբերյալ տվյալները (այդ թվում՝ անձնական և բանկային գաղտնիք կազմող), ինչպես նաև ցանկացած հաշվետվություն և փաստաթուղթ փոխանցվեն Իրավասու մարմիններին:

17.6.3. Պայմանագրի ստորագրմամբ Վարկառուն հավաստիացնում է, որ.

-համապատասխանում է Ֆինանսավորման պայմանագրով սահմանված բնապահպանական կամ սոցիալական պահանջներին,

-իր հետ կապված որևէ բնապահպանական և սոցիալական պատահար, աշխատողների պաշտպանության խնդիրներ (առողջություն և անվտանգություն, երեխաների աշխատանք, հարկադիր աշխատանք և խտրականության պրակտիկա) տեղի չի ունեցել կամ չի շարունակվում, ինչպես նաև իր դեմ որևէ բնապահպանական և սոցիալական հայց չի ներկայացվել կամ առկա չի եղել/առկա չէ նման հայց ներկայացնելու վտանգ/սպառնալիք:

17.7. Ասիական Չարգացման Բանկի վարկի միջոցներով ֆինանսավորվող «Կանանց ձեռներեցության ոլորտի աջակցման և զարգացման» ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող վարկեր

17.7.1. Վարկառուն պարտավորվում է Վարկատուի և/կամ ՀՀ ԿԲ-ի և/կամ Ասիական զարգացման բանկի ներկայացուցիչների և/կամ ««Գերմանահայկական հիմնադրամ» Ծրագրի Կառավարման Գրասենյակ» հիմնարկի (այսուհետ՝ Հիմնարկ) աուդիտորների և/կամ Հիմնարկի արտաքին աուդիտորների և/կամ «Կանանց ձեռներեցության ոլորտի աջակցման և զարգացման» ծրագրով

սահմանված այլ իրավասու անձանց պահանջով տրամադրել անհրաժեշտ տեղեկություններն ու փաստաթղթերը, ինչպես նաև հնարավորություն ընձեռել վերջիններիս՝
-հարցազրույցներ իրականացնել Վարկառուի ներկայացուցիչների հետ, առանց խոչընդոտների կապեր հաստատել Պայմանագրի հիման վրա տրամադրված Վարկի միջոցներով ֆինանսավորվող գործունեության մեջ ներգրավված կամ դրան առնչվող որևէ անձի հետ,
-ուսումնասիրել Վարկառուի հաշվառումներն ու հաշիվները, պատճենահանել կամ էլեկտրոնային եղանակով ստանալ ցանկացած անհրաժեշտ փաստաթուղթ,
-անարգել ծանոթանալ իր տնտեսական գործունեությանը և կատարել ուսումնասիրությունների համար անհրաժեշտ գործողություններ, այդ թվում՝ ուսումնասիրել Վարկի միջոցներով ֆինանսավորվող Վարկառուի բիզնեսը և համապատասխան անհրաժեշտ փաստաթղթերը, Վարկառուի ֆինանսական դրությունը և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը, անարգել այցելել Վարկառուի տնտեսական գործունեության վայրեր, ցանկացած պահի ստուգել Վարկի նպատակային օգտագործումը,
17.7.2. Վարկառուն տալիս է իր համաձայնությունը, որ իր վերաբերյալ, Վարկի միջոցներով ֆինանսավորվող իր գործունեության վերաբերյալ տվյալները, այդ թվում՝ անձնական և բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկությունները, ինչպես նաև ցանկացած հաշվետվություն և փաստաթուղթ փոխանցվեն ՀՀ ԿԲ-ին, Ասիական զարգացման բանկին, Հիմնարկին կամ վերջիններիս ներկայացուցիչներին, աուդիտորներին, արտաքին աուդիտորներին և վերջիններիս կողմից ներգրավված խորհրդատուներին, ինչպես նաև «Կանանց ձեռներեցության ոլորտի աջակցման և զարգացման» ծրագրով սահմանված ցանկացած այլ անձի:

17.8. «Ազգային Հիփոթեքային Ընկերություն» ՎՎԿ ՓԲԸ Ազգային Հիփոթեքային Ընկերության ստանդարտ վարկեր

17.8.1. «Ազգային հիփոթեքային ընկերություն» ՎՎԿ ՓԲԸ-ն, իր և Վարկատուի միջև կնքված պայմանագրի համաձայն, իրավունք ունի փոփոխել վարկի տոկոսադրույքը: Այդ դեպքում համամասնորեն փոփոխվում է Վարկի տոկոսադրույքը և կիրառվում է Սակագներով հիփոթեքային վարկերի համար նախատեսված տոկոսադրույքը: Փոփոխված տոկոսադրույքը սկսում է կիրառվել Վարկի մարման գրաֆիկով սահմանված Վարկի վերադարձի և/կամ տոկոսի հերթական վճարման օրվանից սկսած,

17.8.2. Եթե Վարկի գումարի կամ տոկոսի վճարումն 90 (իննսուն) օրից ավել ժամկետանց է դառնում, կամ Վարկը «Ազգային հիփոթեքային ընկերություն» ՎՎԿ ՓԲԸ-ի որոշմամբ չի հանդիսանում Որակավորված հիփոթեքային վարկ, ապա տվյալ պահից սկսած Պայմանագրով սահմանված տոկոսադրույքի փոխարեն կիրառվում է Սակագներով հիփոթեքային վարկերի համար նախատեսված տոկոսադրույքը:

17.8.3. Վարկատուն իրավունք ունի՝

17.8.3.1. Վարկառուի վերաբերյալ տվյալները փոխանցել կամ բացահայտել «Ազգային հիփոթեքային ընկերություն» ՎՎԿ ՓԲԸ-ին,

17.8.3.2. Պայմանագրից բխող իր իրավունքները փոխանցել այլ անձի՝ պահպանելով պահանջը զիջելու միջոցով պարտատիրոջ իրավունքները փոխանցելու կանոնները,

17.8.4. Վարկատուն պարտավորվում է ապահովել, որ Պայմանագրի ապահովման միջոց հանդիսացող գույքերի իրացման դեպքում առաջնային բավարարվեն «Ազգային հիփոթեքային ընկերություն» ՎՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից վերաֆինանսավորված Վարկի հետ կապված պարտավորությունները:

17.9. «Բնակարան երիտասարդներին» ՎՎԿ ՓԲԸ-ի «Երիտասարդ ընտանիքին՝ մատչելի բնակարան» ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող վարկեր

17.9.1. «Բնակարան երիտասարդներին» ՎՎԿ ՓԲԸ-ն, իր և Վարկատուի միջև կնքված պայմանագրի համաձայն, իրավունք ունի փոփոխել վարկի տոկոսադրույքը: Այդ դեպքում համամասնորեն փոփոխվում է Վարկի տոկոսադրույքը և կիրառվում է Սակագներով հիփոթեքային վարկերի համար նախատեսված տոկոսադրույքը: Փոփոխված տոկոսադրույքը սկսում է կիրառվել Վարկի մարման գրաֆիկով սահմանված Վարկի վերադարձի և/կամ տոկոսի հերթական վճարման օրվանից սկսած,

17.9.2. Եթե Վարկի գումարի կամ տոկոսի վճարումն 90 (իննսուն) օրից ավել ժամկետանց է դառնում, կամ Վարկը «Բնակարան երիտասարդներին» ՎՎԿ ՓԲԸ-ի որոշմամբ չի հանդիսանում Որակավորված հիփոթեքային վարկ, ապա տվյալ պահից սկսած Պայմանագրով սահմանված տոկոսադրույքի փոխարեն կիրառվում է Սակագներով հիփոթեքային վարկերի համար նախատեսված տոկոսադրույքը,

17.9.3. Վարկառուն պարտավոր է Պայմանագրի գործողության ընթացքում չխոչընդոտել Վարկատուի և «Բնակարան երիտասարդներին» ՎՎԿ ՓԲԸ-ի կողմից մոնիթորինգների իրականացմանը,

17.9.4. Վարկատուն իրավունք ունի Վարկառուի վերաբերյալ տվյալները փոխանցել կամ բացահայտել «Բնակարան երիտասարդներին» ՎՎԿ ՓԲԸ-ին և ՀՀ կառավարությանը՝ վերջինիս կողմից Վարկառուի վճարվելիք տոկոսագումարի սուբսիդավորման դեպքում:

17.10. «Հայաստանի վերականգնվող էներգիայի և էներգախնայողության» հիմնադրամի կողմից իրականացվող էներգախնայողության և վերականգնվող էներգետիկայի ֆինանսավորման ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող վարկեր

17.10.1. Վարկառուն պարտավորվում է ապահովել ՀՀ Կենտրոնական բանկի, Պայմանագրով նախատեսված ծրագրի խորհրդատուի, ՀՎԷԷՀ-ի կամ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից լիազորված ցանկացած այլ անձի հասանելիությունը ծրագրի շրջանակներում վերաֆինանսավորվող վերականգնվող էներգիայի էլեկտրակայանների և տեղադրվող արևային ջրատաքացուցիչների տեղամաս առանց որևիցե սահմանափակումների կամ արգելքների:

17.10.2. Վարկատուն իրավունք ունի Տարածամկետ վճարման պայմանով ապրանքի առուվաճառքի/ծառայությունների մատուցման պայմանագրով սահմանված իրավունքները դրամական պահանջի զիջման դիմաց ֆինանսավորման (ֆակտորինգ) պայմանագրով իրեն զիջվելու դեպքում, Վարկառուից պահանջել Վարկի գումարի և հաշվարկված տոկոսագումարների վաղաժամկետ մարում Պայմանագրով նախատեսված ծրագրի շրջանակներում գործող խորհրդատուի կողմից իրականացված մոնիտորինգների արդյունքում բացահայտված վարկային միջոցների ոչ նպատակային օգտագործման, նախագծից էական շեղումների, Պայմանագրով նախատեսված ծրագրի խորհրդատուի պայմանական հաստատումը ստանալուց հետո այդ պայմանների չիրականացման, ինչպես նաև բնապահպանական և սոցիալական ռիսկերի նվազեցման միջոցառումների չիրականացման դեպքում:

17.10.3. Վարկառուն տալիս է համաձայնություն իրեն վերաբերող բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկատվությունը տրամադրել ՀՀ Կենտրոնական բանկին, Պայմանագրով նախատեսված ծրագրի խորհրդատուին, ՀՎԷԷՀ-ի կամ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից լիազորված ցանկացած այլ անձին:

ԳԼՈՒԽ 18

ԱԶԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ ՏՐԱՄԱԴՐՎՈՂ ՎԱՐԿԵՐԻ ՀԱՏՈՒԿ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

18.1. Գյուղատնտեսական հումքի մթերումների (գնումների) նպատակով ագրովերամշակման ոլորտին տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքների սուբսիդավորման ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող վարկեր

18.1.1. Վարկի տոկոսադրույքը կարող է սուբսիդավորվել Պայմանագրով սահմանված Սուբսիդավորվող տոկոսադրույքի չափով՝ հիմք ընդունելով Վարկատուի և Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության «Գյուղական տարածքների տնտեսական զարգացման ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկի գյուղական ֆինանսավորման կառույցի (այսուհետ՝ Գործակալ) միջև կնքված պայմանագիրը (այսուհետ՝ Սուբսիդավորման պայմանագիր): Սուբսիդավորումն իրականացվում է Գործակալի կողմից Սուբսիդավորման պայմանագրին համաձայն, ընդ որում՝ տոկոսադրույքի սուբսիդավորումն սկսվում է ՀՀ Կառավարության 2019 թվականի փետրվարի 28-ի N 201-L որոշման 28-րդ կետի 2-րդ և 5-րդ ենթակետերով սահմանված տեղեկատվությունը Վարկատուի կողմից Գործակալին տրամադրվելուց հետո:

18.1.2. Սուբսիդավորման ենթակա տոկոսավճարի չափը հաշվարկվում է Վարկի մնացորդի նկատմամբ: Վարկի գումարը (չափը) պետք է համապատասխանի ՀՀ Կառավարության 2019 թվականի փետրվարի 28-ի N 201-L որոշման 23-րդ կետի 1-ին ենթակետով սահմանված պահանջներին:

18.1.3. Պայմանագրով սահմանված տուժանքները սուբսիդավորման ենթակա չեն:

18.1.4. Վարկառուն տալիս է իր համաձայնությունը, որպեսզի Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարությունը և/կամ Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության կողմից սահմանված անձինք և/կամ Գործակալն իրականացնեն Վարկի նպատակային օգտագործման համապատասխանության, իր գործունեության, Պայմանագրի և Սուբսիդավորման պայմանագրի պայմանների համապատասխանության ստուգումներ սուբսիդավորվող տոկոսադրույքի գումարի վճարման ողջ ժամանակահատվածում: Ստուգումների ընթացքում Գործակալը և/կամ Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարությունը և/կամ Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարության կողմից սահմանված անձինք կարող են Վարկառուից պահանջել ցանկացած լրացուցիչ տեղեկատվություն և փաստաթղթեր, որոնք ենթակա են տրամադրման Վարկառուի կողմից:

18.1.5. Վերոնշյալ դրույթը չի սահմանափակում Վարկատուի՝ Վարկառուի մոտ վարկերի մոնիտորինգի և այլ ստուգումների իրականացման Պայմանագրով սահմանված իրավունքը:

18.1.6. Սուբսիդավորվող տոկոսադրույքի գումարի վճարումը դադարեցվում է.

-Վարկատուի հանդեպ տվյալ վարկի մասով նախորդ 12 ամիսների կտրվածքով հանրագումարային 90 օրվանից ավել ժամկետանց պարտավորությունների առկայության դեպքում,

-տվյալ Վարկի մասով Վարկատուի հանդեպ ժամկետանց պարտավորությունների հետևանքով վարկը ստանդարտ դասով դասակարգված չլինելու դեպքում,

-Վարկը ոչ նպատակային օգտագործելու դեպքում,

-Վարկառուի կողմից ներկայացված տեղեկություններում կեղծիքների հայտնաբերման դեպքում,

-Վարկը սուբսիդավորման պայմաններին ոչ համապատասխան օգտագործելու դեպքում,

-18.1.9 կետում նշված տեղեկատվությունը Վարկառուի կողմից չներկայացնելու դեպքում

18.1.7. Սուբսիդավորումը դադարեցվում է վարկի մարման ժամանակացույցով սահմանված նախորդ մարման օրվանից սկսած:

18.1.8. Վարկի ոչ նպատակային օգտագործման և/կամ սուբսիդավորման պայմաններին ոչ համապատասխան Վարկն օգտագործելու և/կամ 18.1.9 կետում նշված պարտավորությունները չկատարելու հետևանքով սուբսիդավորվող տոկոսադրույքի գումարի վճարումը դադարեցվելու դեպքում

արդեն վճարված սուբսիդավորվող տոկոսադրույքների գումարները ենթակա են վերադարձման Վարկառուի կողմից: Մնացած հիմքերով սուբսիդավորման դադարեցման դեպքում արդեն վճարված սուբսիդավորվող տոկոսադրույքների գումարները ենթակա են վերադարձման Վարկառուի կողմից՝ Վարկատուի կողմից նման պահանջ ներկայացվելու դեպքում,

18.1.9. Վարկառուն պարտավորվում է Վարկատուի համար ընդունելի տարբերակով յուրաքանչյուր եռամսյակին հաջորդող 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում ներկայացնել տեղեկատվություն՝ թողարկված և իրացված պատրաստի արտադրանքի ծավալների մասին՝ համապատասխան տարվա ընթացիկ գներով: Վարկառուն պարտավորվում է նաև Վարկատուի պահանջով տրամադրել հումքի գնման և վաճառողների վերաբերյալ անհրաժեշտ տեղեկատվություն, ինչպես նաև ստորագրել Գործակալին և/կամ Հայաստանի Հանրապետության Էկոնոմիկայի նախարարությանը փոխանցվող փաստաթղթերը,

18.1.10. Սուբսիդավորման դադարեցման դեպքում Վարկառուն իրավունք ունի սուբսիդավորման դադարեցման օրվանից միակողմանիորեն փոփոխել Վարկի տոկոսադրույքը և ցանկացած պահից կիրառել տվյալ պահին Վարկատուի կողմից տվյալ վարկատեսակի համար սահմանված ավելի բարձր տոկոսադրույք, ընդ որում՝ նշված հիմքով տոկոսադրույքի փոփոխման դեպքում Պայմանագրով սահմանված՝ առնվազն 30 օր առաջ Վարկառուին ծանուցելու վերաբերյալ կարգավորումները չեն կիրառվում,

18.1.11. Վարկառուն Վարկատուին տալիս է համաձայնություն Գործակալին և/կամ Հայաստանի Հանրապետության Էկոնոմիկայի նախարարությանը և/կամ Հայաստանի Հանրապետության Էկոնոմիկայի նախարարության կողմից սահմանված անձանց և/կամ Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարությանը և/կամ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկին և/կամ Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի աշխատակազմին տրամադրելու իրեն վերաբերող բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկատվություն,

18.1.12. Վարկառուն պարտավոր է Վարկի գումարը Պայմանագրի կնքման օրվանից տասը աշխատանքային օրվա ընթացքում բերքի կամ հումքի գնումը հավաստող փաստաթղթերի հիման փոխանցել բերքի կամ հումքի գնման պայմանագր(եր)ում նշված կամ Վարկառուի կողմից Վարկատուին լրացուցիչ տրամադրված վաճառող(ներ)ի կողմից տրամադրված բանկային հաշվին(հաշիվներին),

18.1.13. Պայմանագրով չկարգավորված հարցերը կարգավորվում են Սուբսիդավորման պայմանագրով նախատեսված աջակցության ծրագրի վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության համապատասխան որոշմամբ (այսուհետ՝ Որոշում), ընդ որում, վերջիններիս միջև հակասությունների դեպքում գերակայում է Որոշումը:

18.2. Գյուղատնտեսության ոլորտին տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքների սուբսիդավորման ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող վարկեր

18.2.1. Վարկի տոկոսադրույքը կարող է սուբսիդավորվել Պայմանագրով սահմանված Սուբսիդավորվող տոկոսադրույքի չափով՝ հիմք ընդունելով Վարկատուի և Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության (այսուհետ՝ Գործակալ) միջև կնքված Գյուղատնտեսության ոլորտին տրամադրված վարկերի տոկոսադրույքների սուբսիդավորման վերաբերյալ պայմանագիրը (այսուհետ՝ Սուբսիդավորման պայմանագիր): Սուբսիդավորումն իրականացվում է Գործակալի կողմից Սուբսիդավորման պայմանագրին համաձայն,

18.2.2. Սուբսիդավորման ենթակա տոկոսավճարի չափը հաշվարկվում է Վարկի մնացորդի նկատմամբ,

18.2.3. Պայմանագրով սահմանված տուժանքները սուբսիդավորման ենթակա չեն,

18.2.4. Վարկառուն տալիս է իր համաձայնությունը, որպեսզի Գործակալն իրականացնի վարկի նպատակային օգտագործման համապատասխանության, իր գործունեության, վարկային պայմանագրի և Սուբսիդավորման պայմանագրի պայմանների համապատասխանության ստուգումներ սուբսիդավորվող տոկոսադրույքի գումարի վճարման ողջ ժամանակահատվածում,

18.2.5. Վերոնշյալ դրույթը չի սահմանափակում Վարկատուի՝ Վարկառուի մոտ վարկերի մոնիտորինգի և այլ ստուգումների իրականացման Պայմանագրով սահմանված իրավունքը:

18.2.6. Սուբսիդավորվող տոկոսադրույքի գումարի վճարումը դադարեցվում է.

-Վարկատուի հանդեպ տվյալ վարկի մասով նախորդ 12 ամիսների կտրվածքով հանրագումարային 60 օրվանից ավել ժամկետանց պարտավորությունների առկայության դեպքում,

-տվյալ վարկի մասով Վարկատուի հանդեպ ժամկետանց պարտավորությունների հետևանքով վարկը ստանդարտ դասով դասակարգված չլինելու դեպքում,

-Վարկը ոչ նպատակային օգտագործելու դեպքում, ընդ որում, վարկի ոչ նպատակային օգտագործում է դիտարկվում Պայմանագրում նշված նպատակային ուղղությունից (ուղղություններից) դուրս վարկային միջոցների ներդրումը,

-Վարկառուի կողմից ներկայացված տեղեկություններում կեղծիքների և/կամ անհամապատասխանության հայտնաբերման դեպքում,

-Սուբսիդավորման պայմանագիրը վաղաժամկետ լուծելու դեպքում,

-Գյուղատնտեսության ապահովագրության պայմանագրի պատճենը չներկայացնելու դեպքում:

18.2.7. Սուբսիդավորումը դադարեցվում է Վարկի մարման ժամանակացույցով սահմանված նախորդ մարման օրվանից սկսած:

18.2.8. Վարկի ոչ նպատակային օգտագործման և/կամ Վարկառուի կողմից ներկայացված տեղեկություններում կեղծիքների հայտնաբերման հետևանքով սուբսիդավորվող տոկոսադրույքի գումարի վճարումը դադարեցվելու դեպքում արդեն վճարված սուբսիդավորվող տոկոսադրույքների գումարները ենթակա են վերադարձման Վարկառուի կողմից:

Մնացած հիմքերով սուբսիդավորման դադարեցման դեպքում արդեն վճարված սուբսիդավորվող տոկոսադրույքների գումարները ենթակա են վերադարձման Վարկառուի կողմից՝ Վարկատուի կողմից նման պահանջ ներկայացվելու դեպքում:

18.2.9. Վարկառուն պարտավորվում է Պայմանագրի կնքումից հետո Վարկատուին ներկայացնել տվյալ կամ առաջիկա գյուղատնտեսական տարվա համար ապահովագրական ընկերության հետ կնքված գյուղատնտեսության ապահովագրության պայմանագրի պատճենը, եթե վարկը տրամադրվել է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2019 թվականի հոկտեմբերի 24-ի N 1485-Լ որոշմամբ հաստատված «Գյուղատնտեսության ոլորտում ապահովագրական համակարգի ներդրման փորձնական ծրագրի իրականացման համար պետական աջակցության ծրագրի» շրջանակում ապահովագրվող մշակաբույսերի ցանկում ներառված պրոդուկտների մշակության նպատակով:

18.2.10. Սուբսիդավորման դադարեցման դեպքում Վարկատուն իրավունք ունի սուբսիդավորման դադարեցման օրվանից միակողմանիորեն փոփոխել Վարկի տոկոսադրույքը և ցանկացած պահից կիրառել տվյալ պահին Սակագներով սուբսիդավորման դադարեցման համար սահմանված տոկոսադրույքը, ընդ որում՝ նշված հիմքով տոկոսադրույքի փոփոխման դեպքում Պայմանագրով սահմանված՝ առնվազն 30 օր առաջ Վարկառուին ծանուցելու վերաբերյալ կարգավորումները չեն կիրառվում,

18.2.11. Վարկառուն Վարկատուին տալիս է համաձայնություն Գործակալին տրամադրելու իրեն վերաբերող բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկատվություն,

18.2.12. Պայմանագրով չկարգավորված հարցերը կարգավորվում են Սուբսիդավորման պայմանագրով նախատեսված աջակցության ծրագրի վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության համապատասխան որոշմամբ (այսուհետ՝ Որոշում), ընդ որում, վերջիններիս միջև հակասությունների դեպքում գերակայում է Որոշումը:

18.3. Հայաստանի Հանրապետությունում 2019-2024 թվականների տավարաբուծության զարգացման ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող վարկեր

18.3.1. Վարկի տոկոսադրույքը կարող է սուբսիդավորվել Պայմանագրով սահմանված Սուբսիդավորվող տոկոսադրույքի չափով՝ հիմք ընդունելով Վարկատուի և Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության (այսուհետ՝ Գործակալ) միջև կնքված ՀՀ-ում տավարաբուծության զարգացման

նպատակով տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքների սուբսիդավորման վերաբերյալ պայմանագիրը (այսուհետ՝ Սուբսիդավորման պայմանագիր): Սուբսիդավորումն իրականացվում է Գործակալի կողմից Սուբսիդավորման պայմանագրին համաձայն,

18.3.2. Սուբսիդավորման ենթակա տոկոսավճարի չափը հաշվարկվում է Վարկի մնացորդի նկատմամբ:

18.3.3. Պայմանագրով սահմանված տուժանքները սուբսիդավորման ենթակա չեն:

18.3.4. Վարկառուն տալիս է իր համաձայնությունը, որպեսզի Գործակալն իրականացնի Վարկի նպատակային օգտագործման համապատասխանության, իր գործունեության, Պայմանագրի և Սուբսիդավորման պայմանագրի պայմանների համապատասխանության ստուգումներ սուբսիդավորվող տոկոսադրույքի գումարի վճարման ողջ ժամանակահատվածում:

18.3.5. Վերոնշյալ դրույթը չի սահմանափակում Վարկատուի՝ Վարկառուի մոտ վարկերի մոնիտորինգի և այլ ստուգումների իրականացման Պայմանագրով սահմանված իրավունքը:

18.3.6. Սուբսիդավորվող տոկոսադրույքի գումարի վճարումը դադարեցվում է.

-Վարկատուի հանդեպ տվյալ վարկի մասով նախորդ 12 ամիսների կտրվածքով հանրագումարային 60 օրվանից ավել ժամկետանց պարտավորությունների առկայության դեպքում,

-տվյալ վարկի մասով Վարկատուի հանդեպ ժամկետանց պարտավորությունների հետևանքով վարկը ստանդարտ դասով դասակարգված չլինելու դեպքում,

-Վարկը ոչ նպատակային օգտագործելու դեպքում, ընդ որում, վարկի ոչ նպատակային օգտագործում է դիտարկվում Պայմանագրում նշված նպատակային ուղղությունից (ուղղություններից) դուրս վարկային միջոցների ներդրումը,

-Վարկառուի կողմից ներկայացված տեղեկություններում կեղծիքների և/կամ անհամապատասխանության հայտնաբերման դեպքում,

-Սուբսիդավորման պայմանագիրը վաղաժամկետ լուծելու դեպքում,

-Տոհմային խոշոր եղջերավոր կենդանիների անկումից և/կամ սանիտարական սպանդից, կամ օտարումից հետո ոչ ուշ քան 48 ժամվա ընթացքում Գործակալին այդ տեղեկատվությունը չներկայացնելու կամ ոչ պատշաճ ներկայացնելու դեպքում,

-Ձեռք բերվող տոհմային խոշոր եղջերավոր կենդանիները առնվազն երեք տարի ՀՀ-ում տավարի նախրի վերարտադրության համար օգտագործելու վերաբերյալ գրավոր պարտավորագիրը Վարկատուին և Գործակալին չներկայացնելու կամ ոչ պատշաճ ներկայացնելու դեպքում, (սույն ենթակետերը տպվում են Սուբսիդավորում-տավարաբուծություն ծրագրի դեպքում)::

18.3.7. Սուբսիդավորումը դադարեցվում է Վարկի մարման ժամանակացույցով սահմանված նախորդ մարման օրվանից սկսած:

18.3.8. Վարկի ոչ նպատակային օգտագործման և/կամ Վարկառուի կողմից ներկայացված տեղեկություններում կեղծիքների հայտնաբերման հետևանքով և/կամ սուբսիդավորվող տոկոսադրույքի գումարի վճարումը դադարեցվելու դեպքում արդեն վճարված սուբսիդավորվող տոկոսադրույքների գումարները ենթակա են վերադարձման Վարկառուի կողմից: Մնացած հիմքերով սուբսիդավորման դադարեցման դեպքում արդեն վճարված սուբսիդավորվող տոկոսադրույքների գումարները ենթակա են վերադարձման Վարկառուի կողմից՝ Վարկատուի կողմից նման պահանջ ներկայացվելու դեպքում:

18.3.9. Վարկառուն պարտավորվում է Վարկատուին և Գործակալին գրավոր պարտավորագիր ներկայացնել՝ ձեռք բերվող տոհմային խոշոր եղջերավոր կենդանիները առնվազն երեք տարի ՀՀ-ում տավարի նախրի վերարտադրության համար օգտագործելու վերաբերյալ:

18.3.10. Սուբսիդավորման դադարեցման դեպքում Վարկատուն իրավունք ունի սուբսիդավորման դադարեցման օրվանից միակողմանիորեն փոփոխել վարկի տոկոսադրույքը և ցանկացած պահից կիրառել տվյալ պահին Սակագներով սուբսիդավորման դադարեցման համար սահմանված տոկոսադրույքը, ընդ որում՝ նշված հիմքով տոկոսադրույքի փոփոխման դեպքում Պայմանագրով սահմանված՝ առնվազն 30 օր առաջ Վարկառուին ծանուցելու վերաբերյալ կարգավորումները չեն կիրառվում,

18.3.11. Վարկառուն Վարկատուին տալիս է համաձայնություն Գործակալին տրամադրելու իրեն վերաբերող բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկատվություն:

18.3.12. Պայմանագրով չկարգավորված հարցերը կարգավորվում են Սուբսիդավորման պայմանագրով նախատեսված աջակցության ծրագրի վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության համապատասխան որոշմամբ (այսուհետ՝ Որոշում), ընդ որում, վերջիններիս միջև հակասությունների դեպքում գերակայում է Որոշումը:

18.4. Հայաստանի Հանրապետությունում ջերմատնային տնտեսությունների զարգացման աջակցության ծրագրի շրջանակներում տրամադրվող վարկեր

18.4.1. Վարկի տոկոսադրույքը կարող է սուբսիդավորվել Պայմանագրով սահմանված Սուբսիդավորվող տոկոսադրույքի չափով՝ հիմք ընդունելով Վարկատուի և Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության (այսուհետ՝ Գործակալ) միջև կնքված Հայաստանի Հանրապետությունում ջերմատնային տնտեսությունների զարգացման աջակցության վերաբերյալ պայմանագիրը (այսուհետ՝ Սուբսիդավորման պայմանագիր): Սուբսիդավորումն իրականացվում է Գործակալի կողմից Սուբսիդավորման պայմանագրին համաձայն:

18.4.2. Սուբսիդավորման ենթակա տոկոսավճարի չափը հաշվարկվում է վարկի մնացորդի նկատմամբ:

18.4.3. Պայմանագրով սահմանված տուժանքները սուբսիդավորման ենթակա չեն:

18.4.4. Վարկառուն տալիս է իր համաձայնությունը, որպեսզի Հայաստանի Հանրապետության Էկոնոմիկայի նախարարությունը և/կամ Հայաստանի Հանրապետության Էկոնոմիկայի նախարարության կողմից սահմանված անձինք և/կամ «Գյուղատնտեսական ծառայությունների կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունը (այսուհետ՝ ՊՈԱԿ) և/կամ Գործակալն իրականացնեն Վարկի նպատակային օգտագործման համապատասխանության, իր գործունեության, Պայմանագրի և Սուբսիդավորման պայմանագրի պայմանների համապատասխանության ստուգումներ սուբսիդավորվող տոկոսադրույքի գումարի վճարման ողջ ժամանակահատվածում: Ստուգումների ընթացքում Գործակալը և/կամ Հայաստանի Հանրապետության Էկոնոմիկայի նախարարությունը և/կամ Հայաստանի Հանրապետության Էկոնոմիկայի նախարարության կողմից սահմանված անձինք կարող են Վարկառուից պահանջել ցանկացած լրացուցիչ տեղեկատվություն և փաստաթղթեր, որոնք ենթակա են տրամադրման Վարկառուի կողմից,

18.4.5. Վերոնշյալ դրույքը չի սահմանափակում Վարկատուի՝ Վարկառուի մոտ վարկերի մոնիտորինգի և այլ ստուգումների իրականացման Պայմանագրով սահմանված իրավունքը:

18.4.6. Սուբսիդավորվող տոկոսադրույքի գումարի վճարումը դադարեցվում է.

-Վարկատուի հանդեպ տվյալ վարկի մասով նախորդ 12 ամիսների կտրվածքով հանրագումարային 60 օրվանից ավել ժամկետանց պարտավորությունների առկայության դեպքում,

-տվյալ Վարկի մասով Վարկատուի հանդեպ ժամկետանց պարտավորությունների հետևանքով վարկը օբյեկտիվ և սուբյեկտիվ չափանիշներով ստանդարտ դասով դասակարգված չլինելու դեպքում,

-ՀՀ Կառավարության համապատասխան որոշմամբ հաստատված ջերմատնային տնտեսությունների զարգացման աջակցության ծրագրով (այսուհետ՝ նաև Ծրագիր) կամ Սուբսիդավորման պայմանագրով սահմանված պահանջների չպահպանման և/կամ մոնիթորինգի արդյունքում նշված պահանջների խախտման հայտնաբերման դեպքում,

-Վարկը ոչ նպատակային օգտագործելու դեպքում,

-Վարկառուի կողմից ներկայացված տեղեկություններում կեղծիքների և/կամ անհամապատասխանության հայտնաբերման դեպքում,

-Սուբսիդավորման պայմանագիրը և/կամ Պայմանագիրը վաղաժամկետ լուծվելու դեպքում:

18.4.7. Սուբսիդավորումը դադարեցվում է Վարկի մարման ժամանակացույցով սահմանված նախորդ մարման օրվանից սկսած:

18.4.8. Վարկի ոչ նպատակային օգտագործման (ներառյալ Վարկառուի նախաձեռնությամբ վարկային պայմանագիրը վաղաժամկետ լուծելու և Ծրագրով նախատեսված աշխատանքներն ավարտին չհասցնելու դեպքերի), Ծրագրի պահանջների չպահպանման կամ ակնհայտ կեղծ տեղեկատվություն տրամադրելու դեպքերում մինչ այդ պահը արդեն վճարված սուբսիդավորվող տոկոսադրույքների գումարները ենթակա են վերադարձման Վարկառուի կողմից՝ Վարկատուի կողմից ներկայացված

պահանջում սահմանված ժամկետներում: Մնացած հիմքերով սուբսիդավորման դադարեցման դեպքում արդեն վճարված սուբսիդավորվող տոկոսադրույքների գումարները ենթակա են վերադարձման Վարկառուի կողմից՝ Վարկատուի կողմից նման պահանջ ներկայացվելու դեպքում:

18.4.9. Վարկառուն պարտավորվում է պահպանել Ծրագրով և Սուբսիդավորման պայմանագրով սահմանված պահանջները, ինչպես նաև ներկայացնել դրանցով պահանջվող տեղեկություններն ու փաստաթղթերը:

18.4.10. Սուբսիդավորման դադարեցման դեպքում Վարկատուն իրավունք ունի միակողմանիորեն փոփոխել Վարկի տոկոսադրույքը և ցանկացած պահից կիրառել տվյալ պահին Վարկատուի կողմից տվյալ վարկատեսակի համար սահմանված ավելի բարձր տոկոսադրույք, ընդ որում՝ նշված հիմքով տոկոսադրույքի փոփոխման դեպքում Պայմանագրով սահմանված՝ առնվազն 30 օր առաջ Վարկառուին ծանուցելու վերաբերյալ կարգավորումները չեն կիրառվում,

18.4.11. Վարկառուն Վարկատուին տալիս է համաձայնություն Գործակալին և/կամ Հայաստանի Հանրապետության Էկոնոմիկայի նախարարությանը և/կամ Հայաստանի Հանրապետության Էկոնոմիկայի նախարարության կողմից սահմանված անձանց և/կամ Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարությանը և/կամ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկին և/կամ Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի աշխատակազմին/ ՊՈԱԿ-ին տրամադրելու իրեն վերաբերող բանկային գաղտնիք կազմող տեղեկատվություն:

18.4.12. Պայմանագրով չկարգավորված հարցերը կարգավորվում են Սուբսիդավորման պայմանագրով նախատեսված աջակցության ծրագրի վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության համապատասխան որոշմամբ (այսուհետ՝ Որոշում), ընդ որում, վերջիններիս միջև հակասությունների դեպքում գերակայում է Որոշումը:

ԳԼՈՒԽ 19

ԱՅԼ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

19.1. Գրավի առարկաները, բացառությամբ՝ գրավականի և դրամական միջոցների, չեն անցնում Վարկատուի տիրապետմանը:

19.2. Պայմանագրով սահմանված պարտականությունները Վարկառուի կողմից չկատարվելու կամ ոչ պատշաճ կատարվելու դեպքում գրավի առարկաները կարող են բռնագանձվել:

19.3. Վարկի գումարի և գրավի հարաբերակցությունը կարող է փոփոխվել հետևյալ դեպքերում՝ վարկի մայր գումարի մարման, գրավի վերագնահատման, գրավն արգելանքից ազատելու, նոր գրավի ավելացման, վարկի տոկոսագումարի կապիտալացման, արտարժույթային փոխարժեքի տատանման, եթե վարկը տրամադրվել է արտարժույթով: Այդ մասին Վարկատուն Վարկառուին հայտնում է վերջինիս հարցման դեպքում՝ բանավոր կերպով, 5 (հինգ) աշխատանքային օրվա ընթացքում:

19.4. Պայմանագրից բխող վեճ առաջանալու դեպքում, Վարկատուն իրավասու է իր հայեցողությամբ միակողմանիորեն ընտրել, թե որ դատարանին է ընդդատյա տվյալ գործի քննությունը:

19.5. Պայմանագրից բխող վեճերի լուծման կամ իրավունքների ու պարտականությունների իրականացման ժամանակ կողմերից յուրաքանչյուրը համարվում է պատշաճ ծանուցված, եթե ծանուցումն ուղարկվում է Կողմերի Պայմանագրի վավերապայմաններում և/կամ «Ճանաչիր հաճախորդիդ» հարցաթերթիկում նշված հասցեին կամ հեռախոսահամարին կամ էլեկտրոնային հասցեին՝ անկախ այն ստացողի կողմից փաստացի ստանալու հանգամանքից:

19.6. Պայմանագրի ստորագրմամբ Վարկառուն հավաստիացնում է, որ.

19.6.1. ունի անհրաժեշտ իրավունակություն և գործունակություն Պայմանագիրը և դրա հավելվածները կնքելու համար,

19.6.2. չունի չկատարված պարտավորություններ, որոնց չկատարման համար ճանաչվել է սնանկ, իրեն սնանկ ճանաչելու կամ սնանկության վտանգի հայցով դատարան դիմում չի ներկայացվել, և եթե Վարկառուն իրավաբանական անձ է՝ չի գտնվում վերակազմակերպման գործընթացում,

19.6.3. Պայմանագիրը կնքելիս չի գտնվում մոլորության, խաբեության, բռնության, սպառնալիքի ազդեցության, չարամիտ համաձայնության կամ դժվար կացության մեջ, լիովին հասկանում է իր գործողությունների նշանակությունը,

19.6.4. եթե Վարկառուն իրավաբանական անձ է՝ առկա է իրավասու կառավարման մարմնի որոշումը Պայմանագիրը կնքելու համար,

19.6.5. ինքը, իսկ եթե Վարկառուն իրավաբանական անձ է, նաև՝ իր ղեկավար մարմինները և դուստր ընկերությունները Պայմանագրի գործողության ընթացքում կգործեն ՀՀ օրենսդրության (այդ թվում՝ հարկային, առողջապահական, անվտանգության, աշխատանքային և էկոլոգիական ոլորտների) համաձայն,

19.6.6. գիտակցում է արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխման հետևանքով առաջացող հնարավոր անբարենպաստ հետևանքները, եթե Վարկը ստանում է արտարժույթով, և այն, որ արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ Վարկի մարումների վրա,

19.6.7. եթե Վարկառուն իրավաբանական անձ է՝ ՀՀ օրենսդրության և Վարկառուի կանոնադրության համաձայն՝ տնօրենը, որպես իր բացառիկ իրավասություն, իրավասու է Վարկառուի անունից կնքել Պայմանագիրը,

19.6.8. Վարկառուի գույքի (ակտիվների) նկատմամբ որևէ սահմանափակումներ առկա չեն և չեն կանխատեսվում,

19.6.9. մինչև Պայմանագրի և/կամ Լրացուցիչ պայմանագրի կնքումը և/կամ կատարումը Վարկառուի կողմից կնքված այլ պայմանագրերի շրջանակներում որևէ համաձայնության ստացման կամ ծանուցումների ներկայացման անհրաժեշտություն չկա,

19.6.10. Վարկառուի կնքած պայմանագրերը չեն նախատեսում պարտավորությունների կատարման ստորադասում,

19.6.11. Վարկառուի մասնակցությամբ մինչև Պայմանագրի և Լրացուցիչ պայմանագրի կնքումը հարուցված կամ ավարտված քրեական, քաղաքացիական, աշխատանքային կամ վարչական գործեր չկան, որոնք էականորեն սպառնում են Վարկառուի ակտիվներին, գործարքների վավերությանը կամ դրանցից բխող պարտավորությունների կատարմանը,

19.6.12. մինչև Պայմանագրի և Լրացուցիչ պայմանագրի կնքումը պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների (հարկային, մաքսային, լիցենզատու, սոցիալական ապահովագրության, բնապահպանական, հրշեջ, քաղաքապետարան, թաղապետարան և այլն) Վարկառուին վերաբերող որոշումները եզրակացությունները, հանձնարարագրերը և այլ բնույթի այլ իրավական ակտերը (այդ թվում պատասխանատվության միջոցների կիրառման մասին) չեն կարող ազդել Վարկառուի կողմից Պայմանագրից և Լրացուցիչ պայմանագրից բխող իր պարտավորությունները պատշաճ և ժամանակին կատարելու վրա,

19.6.13. Վարկառուն իրավասու է զբաղվել այնպիսի գործունեությամբ, որով զբաղվում է,

19.7. Վարկառուն չի կարող կատարել Պայմանագրով սահմանված պարտավորությունները Վարկառուի հանդեպ ունեցած պահանջի հաշվանցով:

19.8. Վարկի վերադարձը և տոկոսների վճարումը ժամկետից շուտ կատարվելու դեպքում, այդ պահից տարեկան փաստացի տոկոսադրույքը կարող է միակողմանիորեն փոփոխվել, իսկ վարկային գծերի դեպքում տարեկան փաստացի տոկոսադրույքը կարող է միակողմանիորեն փոփոխվել կախված վարկային գծի ակտիվացման ժամանակից, վարկային գծի օգտագործված և մարված գումարների չափից, վարկային գծի օգտագործման և մարումների ժամկետներից՝ նշված հանգամանքների առաջացման պահից:

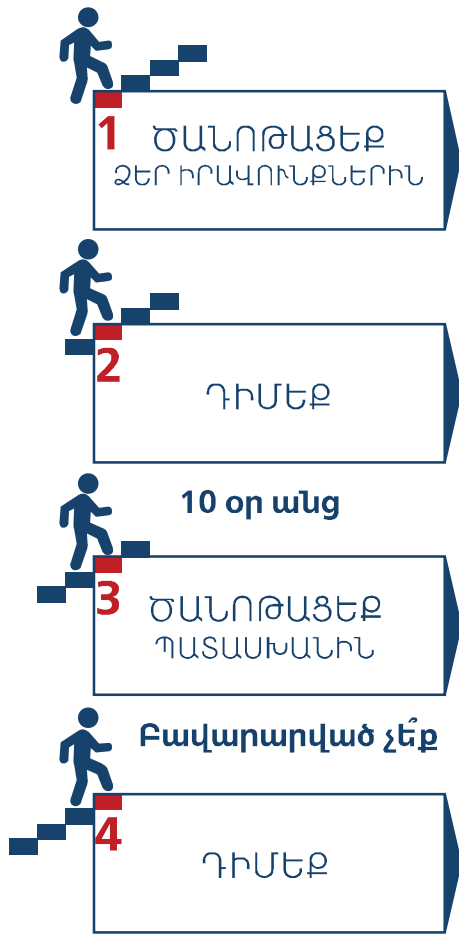
19.9. Պայմանագրով և դրա հավելվածներով նախատեսված հաշվարկների համար տարին հաշվվում է 365 օր,

19.10. Սույն փաստաթղթում սահմանված ընդհանուր կանոնների և յուրաքանչյուր վարկատեսակին վերաբերող գլխով սահմանված կանոնների (Հատուկ կանոններ) միջև հակասությունների դեպքում գերակայում են Հատուկ կանոնները,

19.11. Հավելված 1-ը և Հավելված 2-ը Պայմանագրի անբաժանելի մասն են կազմում:

ԻՆՉ ԱՆԵԼ ԵԹԵ ԲՈՂՈՔ ՈՒՆԵՔ

Կազմակերպության յուրաքանչյուր աշխատակից պարտավոր է.

- Ձեզ **ուղղորդել** բողոքների հարցերով զբաղվող աշխատակցի մոտ.
- **Տրամադրել** հարդորդակցման համար անհրաժեշտ տվյալներ (հեռախոսահամար, էլեկտրոնային հասցե):

Պատասխանատու աշխատակիցը պարտավոր է.

- **Տեղեկացնել** Ձեր իրավունքների և բողոքների քննության գործընթացի մասին.
- **Տրամադրել** կազմակերպությունում գործող համապատասխան կանոնները և Հայտի ձևը:

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Գրավոր բողոքը ներկայացրեք պատասխանատու աշխատակցին կամ ուղարկեք հետևյալ հասցեներով՝
 @ acba@acba.am
 ☒ 0002, Երևան, Արամի 82-84
 Ձեր բողոքը կարող էք ներկայացնել նաև Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի միջոցով:

- **Նշեք** Ձեր տվյալները՝ պատասխանը ստանալու համար:
- **Հավաստիացեք**, որ Ձեր բողոքն ընդունել են, **պահպանեք** ստացման փաստը հավաստող տեղեկատվությունը մինչև բողոքի վերջնական լուծումը:

Կազմակերպությունը բողոքի վերաբերյալ որոշում է կայացնում (բավարարել, մասանակի բավարարել, մերժել) 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Հարցեր ունենալու դեպքում կապվեք պատասխանատուի հետ

☎ +374 10 318 878

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՏԱԿԱՐԳԻ ՀԱՇՏԱՐԱՐԻՆ, Եթե.

- Ֆիզիկական անձ էք, միկրոձեռնարկատեր հանդիսացող անհատ ձեռնարկատեր կամ իրավաբանական անձ, այդ թվում նաև՝ երաշխավոր, գրավատու կամ այլ անձ ով ապահովման միջոցի (օրինակ՝ գրավի) հետ կապված բողոք ունի,
- բողոքը վերաբերում է մատուցվող ծառայությանը և ունեք գումարային պահանջ (մինչև 10 մլն դրամ), կամ բողոքը առնչվում է վարկային պատմությանը,
- 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում պատասխան չէք ստացել կամ պատասխանը Ձեզ չի բավարարում,
- բողոքը չի քննվում դատարանում կամ արբիտրաժային տրիբունալում կամ Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի կողմից,
- պատասխանից հետո չի անցել 6 ամիս,
- բողոքարկվող գործողությունը կամ անգործությունը տեղի է ունեցել 2008թ. օգոստոսի 2-ից հետո:

ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԱՆՎՃԱՐ ԵՆ

(Երևան 0010, Մ. Խորենացի փողոց 15, «Էլիտ Պլազա» բիզնես կենտրոն, 7-րդ հարկ , +374 60 701 111, info@fsm.am):

ԱՐԲԻՏՐԱԺԱՅԻՆ ՏՐԻԲՈՒՆԱԼ

- Եթե Ձեր և կազմակերպության միջև կնքվել է արբիտրաժային համաձայնություն, ապա ձեր միջև ծագող վեճերը ենթակա են լուծման արբիտրաժային տրիբունալի կողմից:
- Պայմանագիր կնքելիս Դուք իրավունք ունեք հրաժարվելու արբիտրաժային համաձայնագրից. կազմակերպությունը պարտավոր է Ձեզ ծառայություն մատուցել:
- Հիշեք. նույնիսկ արբիտրաժային համաձայնության առկայության դեպքում Դուք կարող եք դիմել ֆինանսական համակարգի հաշտարարին , քանի դեռ բողոքը չի քննվել տրիբունալում:
- Հաշտարարը իրավասու չէ ընդունել բողոքը, եթե այն արդեն քննվում է տրիբունալում:

ԴԱՏԱՐԱՆ

- Դուք միշտ կարող եք դիմել դատարան.
- Դատարանի վճիռը ենթակա չէ վերանայման ֆինանսական հաշտարարի կողմից:

ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

- Դուք կարող եք նաև դիմել Կենտրոնական բանկ, և Ձեր բողոքին կպատասխանեն 15 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

(Երևան 0010, Վ. Սարգսյան 6, +374 10 592 697, consumerinfo@cba.am):

- Եթե Ձեր բողոքը այլ կառույցների իրավասության դաշտում է, ապա Կենտրոնական բանկը Ձեր հարցը կուղղորդի նրանց տիրույթ:
- Կենտրոնական բանկը խորհուրդ է տալիս Ձեր խնդրով նախևառաջ դիմել ֆինանսական կազմակերպությանը (Քայլ 2):

Հարցերի դեպքում դիմեք

«ԱԿԲԱ ԲԱՆԿ» ԲԲԸ, 0002, Երևան, Արամի 82-84, +374 10 31 88 88, acba@acba.am

(կազմակերպության անվանումը, հասցեն, հեռախոսահամարը և էլեկտրոնային փոստի հասցեն)

Արբիտրաժային համաձայնություն

1. Կողմերը սույն արբիտրաժային համաձայնությամբ պայմանավորվում են միմյանց միջև կնքվող ցանկացած պայմանագրի կապակցությամբ ծագած բոլոր վեճերը հանձնել «Հայաստանի բանկերի միության ֆինանսական արբիտրաժ» հիմնարկի կամ «Հայաստանի Հանրապետության առևտրաարդյունաբերական պալատին կից մշտապես գործող արբիտրաժային հաստատություն» հիմնարկի կամ «ՕՊՏԻՄՈՒՍ ԼԵՔՍ» ՍՊԸ մշտապես գործող արբիտրաժային դատարանի կամ «Միջազգային արբիտրաժային դատարան» ՍՊԸ մշտապես գործող արբիտրաժային դատարանի կամ «Արբիտրաժ» ՍՊԸ կից մշտապես գործող «Արբիտրաժային դատարանի» (այսուհետ յուրաքանչյուրը նաև՝ Արբիտրաժային հաստատություն) լուծմանը: Կողմերի միջև վեճի առաջացման դեպքում այն լուծվում է այն Արբիտրաժային հաստատության կողմից, որին առաջինը հայց է ներկայացրել Վարկատուն և/կամ Վարկառուն: Ընդ որում, Պայմանագրի շրջանակներում ծագած բոլոր վեճերը լուծվում են նույն Արբիտրաժային հաստատության կողմից,
2. Սույն արբիտրաժային համաձայնությունը չի գործում, եթե Պայմանագրի կատարման ապահովման համար գույք գրավադրած անձինք կամ անձանցից որևէ մեկը չի համընկնում Վարկառուի հետ,
3. Արբիտրաժային հաստատությունում գործի քննությունը, այդ թվում՝ ցանկացած հաղորդակցություն և/կամ ծանուցում, ինչպես նաև արբիտրների կազմի ձևավորումը իրականացվելու է «Առևտրային արբիտրաժի մասին» ՀՀ օրենքին, ինչպես նաև գործը քննող Արբիտրաժային հաստատության կանոնադրությանը և կանոնակարգին (արբիտրաժային վարույթը սկսելու պահին գործող խմբագրությամբ) համապատասխան,
4. Կողմերը համաձայնում են, որ վեճերի քննությունն իրականացվում է միայն գրավոր նյութերի հիման վրա՝ առանց բանավոր քննության անցկացման, և ՀՀ նյութական իրավունքի նորմերին համապատասխան,
5. Արբիտրաժային դատավարության լեզուն հայերենն է, արբիտրաժի վայրը՝ ՀՀ, ք. Երևանը: